

T.C

DİCLE ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**DİYARBAKIR'DAKİ DIŞA KAPALI KONUT
YERLEŞMELERİNDE KULLANICI MEMNUNİYETİNİN
İNCELENMESİ: HAMRAVAT VE GÖKKUŞAĞI YERLEŞMELERİ**

İlham YILMAZ AY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

DİYARBAKIR

HAZİRAN-2013

T.C. DİCLE ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

DIYARBAKIR

İlham YILMAZ AY tarafından yapılan “DİYARBAKIR’DAKİ DIŞA KAPALI KONUT YERLEŞMELERİNDE KULLANICI MEMNUNİYETİNİN İNCELENMESİ: HAMRAVAT VE GÖKKUŞAĞI YERLEŞMELERİ” konulu bu çalışma, jürimiz tarafından Mimarlık Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Başkan : Prof. Dr. Zülküf GÜNELİ

Üye : Doç. Dr. Ayhan BEKLEYEN (Danışman)

Üye : Doç. Dr. S. Özgür DEĞERTEKİN

Tez Savunma Sınavı Tarihi: .../...../.....

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu onaylarım.

.../...../.....

Prof. Dr. Hamdi TEMEL

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
İÇİNDEKİLER.....	I
ÖZET.....	III
ABSTRACT.....	IV
ÇİZELGE LİSTESİ.....	V
ŞEKİL LİSTESİ.....	VIII
EK LİSTESİ.....	XII
1. GİRİŞ.....	1
2. KAYNAK ÖZETLERİ.....	3
2.1. Konut Memnuniyeti.....	3
2.1.1. Konut.....	3
2.1.2. Konut Yakın Çevresi.....	4
2.1.3. Komşuluk İlişkisi.....	4
2.1.4. Kullanıcı Memnuniyeti.....	5
2.1.5. Kullanıcı Nitelikleri.....	6
2.1.6. Konutta Kalite ve Konfor.....	7
2.2. Dışa Kapalı Konut Yerleşmeleri.....	8
2.2.1. Tarihsel Süreç ve Oluşum.....	8
2.2.2. Dışa Kapalı Konut Yerleşmelerine Genel Bir Bakış.....	10
2.2.3. Güvenlik.....	12
2.2.4. Statü.....	14
2.3. Türkiye ve Diyarbakır Örneğinde Dışa Kapalı Konutlar.....	15

2.3.1.	Dışa Kapalı Konut Yerleşmelerinin Tercih Nedenleri.....	17
3.	MATERYAL VE METOT.....	21
3.1.	Çalışma Alanın Tanıtılması.....	21
3.2.	Kullanılan Metodun Tanımı, Amacı ve Değerlendirme Teknikleri.....	37
4.	BULGULAR VE TARTIŞMA.....	39
4.1.	Bulgular.....	39
4.1.1.	Kullanıcı Özellikleri.....	39
4.1.2.	Yaşam alanına ilişkin kullanıcının genel memnuniyet seviyeleri.....	39
4.1.2.1.	Konut memnuniyeti.....	41
4.1.2.2.	Konut yakın çevresi memnuniyeti.....	42
4.1.2.3.	Komşu memnuniyeti.....	43
4.1.2.4.	Konut memnuniyeti ile konut-çevresi ve komşu memnuniyeti arasındaki korelasyon analizi.....	44
4.1.3.	Kullanıcının yaşam alanına ilişkin ayrıntılı memnuniyet seviyesi.....	45
4.1.3.1.	Konut ve çevresinin özelliklerine ve statüsüne ilişkin kullanıcı değerlendirmeleri.....	45
4.1.3.2.	Konut ve çevresinin güvenliğine ilişkin kullanıcı değerlendirmeleri.....	64
4.2.	Tartışma.....	72
5.	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	77
6.	KAYNAKLAR.....	81
EKLER.....		89
ÖZGEÇMİŞ.....		103

ÖZET

DİYARBAKIR'DAKİ DIŞA KAPALI KONUT YERLEŞMELERİNDE KULLANICI MEMNUNİYETİNİN İNCELENMESİ: HAMRAVAT VE GÖKKUŞAĞI YERLEŞMELERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İLHAM YILMAZ AY

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

2013

Amerika Birleşik Devletlerinde başlayan ve tüm dünyaya yayılan dışa kapalı konut yerleşmeleri, ülkemizde 1980'de üretilmeye başlamıştır. Dışa kapalı konut yerleşmeleri, daha çok üst ve üst-orta gelir grupları için inşa edilen, etrafı duvar ya da çitlerle çevrili, giriş çıkışı denetimli yerleşmelerdir. Son yıllarda bu yerleşmelerin sayılarının artması araştırmacıları bu konutlar üzerinde araştırmaya yönlendirmektedir. Bu çalışmada, Diyarbakır'daki ilk dışa kapalı konut yerleşmesi olan Hamravat yerleşmesi ile son yıllarda inşa edilen Gökkuşacağı yerleşmelerindeki kullanıcı memnuniyet seviyeleri incelenmiştir.

İlk ve ikinci bölümde, çalışmanın konu alanı ve kapsamı tanımlanmış, konut-çevresi ve komşuluk ilişkileri arasındaki güçlü ilişki vurgulanmıştır. Dışa kapalı konut yerleşmeleri de oluşum süreçleri ve tercih nedenleri bakımından değerlendirilmiştir.

Üçüncü bölümde çalışma alanı tanımlanmış, araştırmada kullanılan yöntem ve veri değerlendirme teknikleri açıklanmıştır. Kullanılan istatistiksel değerlendirmenin detayları ortaya konmuştur.

Dördüncü bölüm incelenen dışa kapalı konut yerleşmelerindeki; konut memnuniyeti, konutun yakın çevresi memnuniyeti, komşuluk memnuniyeti ve güvenlikle ilgili bulguların özetlenmesinden oluşmaktadır. Bununla birlikte elde edilen bulgular tartışılmaktadır.

İzleyen bölümde, beşinci bölümde, önceki bölümde elde edilen sonuçlar yorumlanmaktadır. Ayrıca geleceğe yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dışa kapalı konut yerleşmesi, kullanıcı memnuniyeti, Diyarbakır

ABSTRACT

AN INVESTIGATION OF THE USER SATISFACTION
IN THE GATED HOUSING SETTLEMENTS OF DİYARBAKIR:
HAMRAVAT AND GÖKKUŞAĞI SETTLEMENTS
MASTER'S THESIS

İLHAM YILMAZ AY

DICLE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES
DEPARTMENT OF ARCHITECTURE

2013

The gated housing settlements, which were initiated in the USA and spread all over the world, were first built in Turkey around 1980s. The gated settlements, which are the living spaces built for mostly high and high-middle income groups are protected by fences and walls, with surveillance for both entrance and exit. The increase in number of the gated settlements in recent years has led the researchers to examine these houses. In this study, the satisfaction levels of the users living in two examples of the gated settlements in Diyarbakır have been investigated: *Hamravat*, the first gated housing settlement in Diyarbakır and *Gökkuşağı*, a recent example of these settlements.

In Chapter 1 and Chapter 2, the aim and scope of the study are unfolded and the strong connection between the house, its nearby environment and neighbors is emphasized. The gated housing settlements are evaluated in terms of their formation periods and the reasons why the residents prefer living in these settlements.

In Chapter 3, the study field is introduced; the method and data evaluation techniques used in the research are explained. The details of the statistical evaluation are also presented.

Chapter 4 consists of the findings related to the satisfaction levels concerning the neighborhood, the house, the neighbors, and the security around the settlement. Besides the findings obtained are discussed.

In the final chapter, Chapter 5, the results obtained in the preceding chapter are interpreted. This chapter also covers the recommendations for the future.

Key Words: Gated housing settlement, User satisfaction, Diyarbakır

ÇİZELGE LİSTESİ

<u>Çizelge No:</u>	<u>Sayfa No:</u>
Çizelge 4.1.	Anket çalışmasına katılan kullanıcıların özellikleri (f / %).....40
Çizelge 4.2.	Kullanıcının konut memnuniyet seviyeleri.....41
Çizelge 4.3.	Kullanıcının konut yakın çevresi hakkındaki memnuniyet seviyeleri.....42
Çizelge 4.4.	Kullanıcıların komşularıyla ilgili memnuniyet seviyeleri.....43
Çizelge 4.5.	Konut memnuniyeti ile diğer memnuniyet seviyeleri arasındaki korelasyon analizi.....44
Çizelge 4.6.	Konut büyüklüğü hakkındaki kullanıcının memnuniyet seviyeleri.....45
Çizelge 4.7.	Oda sayısı hakkındaki kullanıcı memnuniyet seviyeleri.....46
Çizelge 4.8.	Oda büyüklüğü ile ilgili kullanıcı memnuniyet seviyeleri.....47
Çizelge 4.9.	Kullanıcının mutfak hakkındaki memnuniyet seviyeleri.....48
Çizelge 4.10.	Kullanıcıların banyo mekânı hakkındaki memnuniyet seviyeleri.....48
Çizelge 4.11.	Kullanıcının konut bahçesi hakkındaki memnuniyet seviyeleri.....49
Çizelge 4.12.	Kullanıcının konut tesisat sistemi hakkındaki memnuniyet seviyesi.....50
Çizelge 4.13.	Konut ve çevresinin estetiği hakkındaki kullanıcı memnuniyet Seviyeleri.....51
Çizelge 4.14.	Kullanıcının çocuk oyun alanları memnuniyet seviyeleri.....51
Çizelge 4.15.	Yaşam alanında çocuk yetiştirme rahatlığı bakımından kullanıcı memnuniyet seviyeleri.....52
Çizelge 4.16.	Kullanıcının yaya yolları memnuniyet seviyeleri.....53
Çizelge 4.17.	Kullanıcının sosyal aktivite memnuniyet seviyeleri.....54
Çizelge 4.18.	Kullanıcının spor alanları memnuniyet seviyeleri.....54
Çizelge 4.19.	Kullanıcının yerleşimin yönetimi hakkındaki memnuniyet seviyeleri.....55

<u>Çizelge No:</u>	<u>Sayfa No:</u>
Çizelge 4.20. Kullanıcının konutu ile komşu konut arasındaki mesafeden memnuniyet seviyeleri.....	56
Çizelge 4.21. Kullanıcıların belli bir sınır içinde yaşamaları hakkındaki memnuniyet seviyeleri.....	57
Çizelge 4.22. Kullanıcının ulaşım memnuniyet seviyeleri.....	57
Çizelge 4.23. “Kendinizi buraya ait hissediyor musunuz?” sorusuna ait kullanıcı tutumu.....	58
Çizelge 4.24. “Konutunuz onun için harcadığınız paraya değiyor mu?” sorusuna ait kullanıcı tutumu.....	59
Çizelge 4.25. “Yaşadığınız konutun modern bir konut olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi.....	59
Çizelge 4.26. “Saygın bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?” sorusu hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi.....	60
Çizelge 4.27. “Statüsü yüksek bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?” sorusu hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi.....	61
Çizelge 4.28. Konut memnuniyeti ile konut özellikleri hakkındaki memnuniyet seviyeleri arasındaki korelasyon analizi.....	62
Çizelge 4.29. Konutun yakın çevresinden memnuniyet ile sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyeti arasındaki korelasyon analizi.....	63
Çizelge 4.30. Komşu memnuniyeti ile sosyal aktiviteler ve konutları arası mesafeden memnuniyet seviyeleri ve çevredeki komşuları tanıma becerisi arasındaki korelasyon analizi.....	63
Çizelge 4.31. Kullanıcının yerleşim alanının sınırları dışındaki yerleşkeden memnuniyet seviyeleri.....	64
Çizelge 4.32. Kullanıcının yerleşmedeki güvenlik hakkındaki memnuniyet Seviyeleri.....	65

Çizelge No:**Sayfa No:**

Çizelge 4.33.	Kullanıcının konut güvenliği memnuniyet seviyeleri.....	66
Çizelge 4.34.	“Yaşadığımız alanda herhangi bir suç olayına rastladınız mı?” sorusu hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi.....	66
Çizelge 4.35.	“Yerleşme sınırları dışındaki hayat sizi korkutuyor mu?” sorusu hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi.....	67
Çizelge 4.36.	“Konutunuzun hırsızlığa karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?” hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi.....	68
Çizelge 4.37.	“Konutunuzun depreme karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?” hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi.....	69
Çizelge 4.38.	“Konut çevresindeki komşularınızı tanıyor musunuz?” hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi.....	71
Çizelge 4.39.	“Yerleşmeye giren çıkan yabancıların, kapıdaki güvenlikçiler tarafından tam bir kontrol yaptığına inanıyor musunuz?” hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi.....	70
Çizelge 4.40.	Güvenlik memnuniyeti ile yerleşme içindeki çocuk yetiştirme, yaya yolları ve sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyet seviyeleri arasındaki korelasyon analizi.....	71

ŞEKİL LİSTESİ

<u>Şekil No:</u>	<u>Sayfa No:</u>
Şekil 3.1. Hamravat (iki yerleşmeyi ayıran yolun kuzeyinde) ve Gökkuşığı (yolun güneyinde) yerleşme alanları.....	21
Şekil 3.2. Hamravat yerleşme alanı.....	22
Şekil 3.3. Gökkuşığı yerleşme alanı.....	22
Şekil 3.4. Hamravat yerleşmesi zemin kat planı.....	23
Şekil 3.5. Hamravat yerleşmesi görünüş planı.....	23
Şekil 3.6. Hamravat yerleşmesi görünüş planı.....	23
Şekil 3.7. Gökkuşığı kat planları.....	24
Şekil 3.8. Gökkuşığı kat planları.....	24
Şekil 3.9. Gökkuşığı kat planları.....	24
Şekil 3.10. Gökkuşığı görünüş.....	25
Şekil 3.11. Gökkuşığı kat planları.....	25
Şekil 3.12. Gökkuşığı kat planları.....	25
Şekil 3.13. Gökkuşığı kat planları.....	26
Şekil 3.14. Gökkuşığı görünüş.....	26
Şekil 3.15. Hamravat yerleşmesi giriş kapısı.....	27
Şekil 3.16. Hamravat yerleşmesi konut dokusu.....	27
Şekil 3.17. Hamravat yerleşmesi konut dokusu.....	28
Şekil 3.18. Hamravat yerleşmesi konut dokusu.....	28
Şekil 3.19. Hamravat yerleşmesi görünüm.....	29
Şekil 3.20. Hamravat yerleşmesi sokak silueti.....	29
Şekil 3.21. Hamravat yerleşmesi konut silueti.....	30

<u>Şekil No:</u>	<u>Sayfa No:</u>
Şekil 3.22. Hamravat yerleşmesi sokak silueti.....	30
Şekil 3.23. Hamravat çocuk parkı.....	31
Şekil 3.24. Hamravat yerleşmesi yan komşuyla mesafe.....	31
Şekil 3.25. Hamravat yerleşmesi ortak kullanım alanı.....	32
Şekil 3.26. Hamravat yerleşmesi ortak kullanım alanı.....	32
Şekil 3.27. Hamravat ortak kullanım alanı.....	33
Şekil 3.28. Gökkuşığı yerleşmesi konut dokusu.....	33
Şekil 3.29. Gökkuşığı yerleşmesi konut dokusu.....	34
Şekil 3.30. Gökkuşığı yerleşmesi sokak silueti.....	34
Şekil 3.31. Gökkuşığı yerleşmesi sokak silueti.....	35
Şekil 3.32. Gökkuşığı yerleşmesi komşuluk.....	35
Şekil 3.33. Gökkuşığı yerleşmesi ortak alan.....	36
Şekil 3.34. Gökkuşığı yerleşmesi görünüş.....	36
Şekil 3.35. Gökkuşığı yerleşmesi sınır duvarları.....	37
Şekil 4.1. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki konut memnuniyeti.....	41
Şekil 4.2. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki konut yakın çevresi memnuniyeti.....	42
Şekil 4.3. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki komşu memnuniyeti.....	43
Şekil 4.4. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki konut büyüklüğü memnuniyeti.....	46
Şekil 4.5. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki oda sayısı memnuniyeti.....	46
Şekil 4.6. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki oda büyüklüğü memnuniyeti.....	47
Şekil 4.7. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki mutfak memnuniyeti.....	48
Şekil 4.8. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki banyo memnuniyet.....	49

<u>Şekil No:</u>	<u>Sayfa No:</u>
Şekil 4.9. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki bahçe memnuniyeti.....	49
Şekil 4.10. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki tesisat sistemi memnuniyeti.....	50
Şekil 4.11. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki konut ve çevresi estetiğinin memnuniyeti.....	51
Şekil 4.12. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki çocuk oyun alanları memnuniyeti.....	52
Şekil 4.13. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki çocuk yetiştirme memnuniyeti.....	52
Şekil 4.14. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki yaya yolları memnuniyeti.....	53
Şekil 4.15. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki sosyal aktivite memnuniyeti.....	54
Şekil 4.16. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki spor alanları memnuniyeti.....	55
Şekil 4.17. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki yönetim memnuniyeti.....	55
Şekil 4.18. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki konutla komşu konut arasındaki mesafe memnuniyeti.....	56
Şekil 4.19. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki belli bir sınır içinde yaşama memnuniyeti.....	57
Şekil 4.20. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki ulaşım memnuniyeti.....	58
Şekil 4.21. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki, yerleşmeye ait hissetme değerler.....	58
Şekil 4.22. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki, konutun iyi bir yatırım amacı olarak değerlendirilmesi (konut-harcanan para-tatmin değerlendirmesi).....	59
Şekil 4.23. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki, konutun modernliği.....	60
Şekil 4.24. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki kullanıcıların saygın bir muhitte yaşaması.....	60
Şekil 4.25. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki kullanıcıların statüsü yüksek bir muhitte yaşaması.....	61

Şekil No:**Sayfa No:**

- Şekil 4.26.** Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki yerleşim alanının sınırları dışındaki yerleşkeden memnuniyeti.....64
- Şekil 4.27.** Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki güvenlik memnuniyeti.....65
- Şekil 4.28.** Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki konut güvenlik memnuniyeti.....66
- Şekil 4.29.** Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinde her hangi bir suç olayına rastlaması.....67
- Şekil 4.30.** Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinin sınırları dışındaki hayatın korkutuculuğu67
- Şekil 4.31.** Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerde konutun hırsızlığa karşı güvenilirliği.....68
- Şekil 4.32.** Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerde konutun depreme karşı güvenilirliği.....69
- Şekil 4.33.** Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerde konut çevresindeki komşuları tanıma.....70
- Şekil 4.34.** Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinde kapıdaki güvenlikçiler tarafından tam bir kontrol yapılıyor olması.....70

EK LİSTESİ

<u>Ek No:</u>	<u>Sayfa No:</u>
EK 1. Anket Formu.....	89
EK 2. Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile yakın çevre memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	91
EK 3. Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile komşu memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	91
EK 4. Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile mutfak memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	92
EK 5. Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile banyo memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	92
EK 6. Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile yerleşmede çocuk yetiştirme memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	92
EK 7. Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	93
EK 8. Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile konut büyüklüğü memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	93
EK 9. Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile konut oda sayısı memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	93
EK 10. Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile konut oda büyüklüğü memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	94
EK 11. Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile bahçe memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	94
EK 12. Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile tesisat memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	94
EK 13. Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile çocuk oyun alanları memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....	95

Ek No:**Sayfa No:**

- EK 14.** Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile yerleşmede çocuk yerleştirme memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....95
- EK 15.** Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile yerleşmede yaya yolları memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....95
- EK 16.** Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile sosyal aktiviteler memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....96
- EK 17.** Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile spor alanları memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....96
- EK 18.** Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile konutlar arası mesafe memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....96
- EK 19.** Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....97
- EK 20.** Hamravat yerleşmesinde konut yakın çevresi memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....97
- EK 21.** Gökkuşığı yerleşmesinde konut yakın çevresi memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....97
- EK 22.** Gökkuşığı yerleşmesinde komşu memnuniyeti ile sosyal aktivitelerden memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....98
- EK 23.** Gökkuşığı yerleşmesinde komşu memnuniyeti ile konutlar arası mesafeden memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....98
- EK 24.** Gökkuşığı yerleşmesinde komşu memnuniyeti ile yakın komşuları tanıma değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....98
- EK 25.** Hamravat yerleşmesinde ev güvenlik memnuniyeti ile yerleşmede çocuk yetiştirme memnuniyeti tanıma değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....99
- EK 26.** Hamravat yerleşmesinde ev güvenlik memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti tanıma değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....99

Ek No:**Sayfa No:**

- EK 27.** Gökkuşığı yerleşmesinde ev güvenlik memnuniyeti ile yerleşmede çocuk yetiştirme memnuniyeti tanıma değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....99
- EK 28.** Gökkuşığı yerleşmesinde ev güvenlik memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti tanıma değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı.....100
- EK 29.** Kullanıcının sosyal aktivite memnuniyet seviyeleri-bağımlı örneklem t testi.....100
- EK 30.** Kullanıcının yerleşme dışındaki korkuları-Bağımsız örneklem t testi.....100
- EK 30.** Hamravat yerleşmesinde kullanıcıların kullanım süresi ve çevredeki komşuları tanıma analizi- Ki kare testi.....101

1. GİRİŞ

Konut bireyin barınma gereksiniminin yanı sıra korunma ve güvenlik gereksinimlerinin de karşılandığı önemli bir yaşam alanıdır. Dünya düzeninin zaman içinde değişip gelişmesinin doğal bir sonucu olarak barınma biçimleri ve koşulları da değişmiştir. Buna paralel olarak, konut kavramının taşıdığı anlam zamanla farklılaşmıştır. Yerleşik yaşam düzeni içinde mevcut koşullara göre, daha rahat, güvenli, konforlu bir yaşam arayışı, insanoğlunu yeni yaşam alanları kurmaya ve yeni barınma biçimleri inşa etmeye yönlendirmiştir. Ayrıca doğal yapı, çevre koşulları, dış ilişkiler, kültürel yapıdaki farklılıklar, istila veya göçler gibi faktörlerde konutun biçim ve anlamını etkilemiştir (Sey 1999).

19. yüzyılda tüm dünyada dengeleri değiştiren Endüstri Devrimi ile birçok alandaki üretim sürecinde makineleşmeye geçilmiştir. Sanayileşmedeki bu devrimle birlikte teknolojinin, endüstriyel üretimin ve ulaşım olanaklarının gelişmesi ile yerleşim alanlarında ve özellikle kentlerde köklü değişimler yaşanmıştır. Henüz düzeni oturmamış kentlerde yoğun nüfus artışı, görsel kirlilik ve hava kirliliği gibi nedenlere bağlı olarak sağlıksız mahalleler oluşmuş, suç oranlarındaki artış ve buna bağlı olarak güvensizlik duygusu kentlerde yeni bir şekillenmeyi tetiklemiştir. 19.Yüzyılın sonlarına doğru ABD’de ve 1980’lerin ortalarında ise tüm dünyada kentsel-mekânsal dönüşümler başlamış ve yeni yerleşim biçimleri ortaya çıkmıştır. Bu yerleşim biçimleri birbirine benzer konutlardan, güvenlik esaslı ve kontrollü girişlerden, özel çevre düzenlemelerinden ve etrafı duvarlarla çevrili sınırlardan oluşmuştur.

Bu tür yerleşmelerin üst sınıflara lüks konut sağlamasının yanı sıra, diğer kentli sınıflardan ayrılmış gösterişli bir yaşam sunması, kentli orta sınıfında bu yerleşme türüne olan talebini arttırmıştı (Kurtuluş 2009). Farklı kavramsal yaklaşımlarda bu yerleşmeler güvenli siteler, güvenli konut kompleksleri, varlık adacıkları, kapılı yerleşmeler, özel siteler, kapalı konut alanları olarak adlandırılmıştır. Bu konut ve konut çevresi modeli, İngilizce literatürde kapalı cemaatler (gated communities) olarak geçmektedir.

Dünyanın çeşitli bölgelerindeki dışa kapalı yerleşmeler farklı amaçlarla inşa edilmesine karşın çoğu benzer amaçlıdır. Genellikle, etnik veya aynı gelir gurubundaki ailelerin oluşturduğu homojen topluluklar için, güvenlik, aidiyet ve ayrıcalıklı yaşam talebine odaklı küreselleşmenin yarattığı yeni yaşam tarzı arayışlarına cevap vermek için geliştirilmiştir. Kısaca, güvenlik, konfor, daha iyi bir yaşam kalitesi ve sosyal homojenliğe sahip üst ve üst-orta gelir grubunun yaşadığı konut alanları olarak tanımlanmaktadır (Coy 2006).

1990 yılından itibaren hızla büyümeye başlayan Diyarbakır kenti, özellikle terör gibi nedenlere bağlı olarak köyden kente göç hareketi ile oldukça kalabalık bir hale gelmiştir. Kent merkezinde yaşayan varlıklı insanların kalabalıklaşan bu alanlardan kentin yeni gelişen alanlarına doğru taşındıkları ve özellikle son yıllarda kapalı yerleşmelere olan ilginin arttığı görülmüştür. Diyarbakır'ın en büyük iki kapalı yerleşmesi konumunda olan Hamravat ve Gökkuşacağı yerleşmeleri bu çalışma kapsamında incelenerek, Diyarbakır'da bu tür yerleşmelerin tercih edilmesinin nedenleri ve kullanıcılarının konut memnuniyeti araştırılmıştır. Elde edilen bulguların gelecekte inşa edilecek bu tür yerleşmelerin tasarımına veri oluşturması hedeflenmektedir.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

2.1. Konut Memnuniyeti

2.1.1. Konut

İnsanların barınma gereksinimlerini karşılayan, onları dış etkilere koruyan ve güvenlik içerisinde yaşamlarını sürdürmelerini sağlayan konut, aynı zamanda, bir arada yaşayan ve aynı mekân parçalarını paylaşan bireylerin yaşama alanıdır. Konut, doğal ve sosyal dış dünyadan kendisini soyutlayabildiği bir mekân olarak tanımlanabilir. (Boyacıoğlu 2010).

Lawrence (1987), insanın en temel gereksinimlerini; sığınak (barınma), güvenlik, konfor, sosyal yaşam, temel ihtiyaçlar ve estetik olarak sıralamaktadır. Konutun barınak olmasının dışında, kullanıcının toplumdaki yerini ve statüsünü yansıtması, ekonomik, estetik ve fiziksel değerleriyle ilişkilendirilmesi, kullanıcının aradığı ve memnun olduğu temel değer sistemi ile sonuçlandırılması gerekmektedir (Kelleci ve Berköz 2006). Bu özellikleri taşımadığı koşullarda kullanıcı memnuniyeti azalmaktadır (Acar 2006; Acar ve Bekleyen 2008; Bekleyen ve Acar 2007).

Konut, yatma ve oturma eylemlerinin yapıldığı odalar, ıslak hacimler (mutfak, banyo, tuvalet), teras (balkon) gibi mekânlar, tesisat, su giderleri, elektrik ve yalıtım gibi donatılar ile birlikte tasarlanmalıdır. Ayrıca tasarım aşamasında, konutun doğal yollarla havalandırılabilmesi ve aydınlatılabilmesinin yanı sıra iş yerlerine, eğitim ve sağlık hizmetlerine olan ulaşım kolaylığı da göz önünde bulundurulmalıdır (Sarıyel 2001).

2.1.2. Konut Yakın Çevresi

Konut, insanın sığınağı, sosyo-ekonomik bakımdan saygınlık-statü göstergesi, bireysel simgesi ile birlikte psikolojik ve sosyal özellikleri bakımından yaşam çevresiyle olan duygusal ilişkilerinin olduğu bir yerdir. Konut yakın çevresi ise, hem konutu, hem de komşuluk ve toplumsal çevreyi içeren bir kavram olmasının yanında, bireyin çevresindeki karmaşık dünyası ile olan sosyal ve fiziksel ilişkisi olarak tanımlanmaktadır (Türkoğlu 1993).

Konut, içindeki ve dışındaki (konut yakın çevresini) her şeyi kapsar. Bu nedenle konut, içi (kendisinin nasıl görüldüğünü sadece içeri davet edilenin bildiği) ve dışı (kendisinin nasıl görüldüğü, açık olan dış yüzüyle herkesin bildiği) olmak üzere farklı ve çok önemli iki görüntüye sahiptir (Cooper 1971).

Konut yakın çevresinin nitelikleri yaşam kalitesinin en önemli göstergelerinden biridir. Konut yakın çevresinin kullanıcıları daha çok çocuklu anneler, çocuklar, çalışmayan ve emekli insanlardır. Konut yakın çevreleri tasarlanırken, çevrenin, fiziksel ve sosyal boyutları düşünülmelidir. İyi tasarlanmış ve uygulanmış konut yakın çevreleri, yaşam kalitesini yükseltir, çevreden memnuniyeti artırır ve insanları orada yaşamak için seçime yönlendirir.

Günümüzde konutun yalnızca iç mekân olarak değil, çevresi ile birlikte ele alındığı yaklaşımlar benimsenmektedir. Özellikle toplu konut siteleri, dışa kapalı yerleşmelerde konut çevresinde kullanıcıların sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılayacak tesisler tasarlanmaktadır (Çerçi 2010). Konut mekânı gibi konut yakın çevresinde düzenlenen mekânların da fiziksel işlevleri yanında sosyal ve kültürel işlevleri de bulunmaktadır (Es ve Akın 2011).

2.1.3. Komşuluk İlişkisi

Ekonomik-sosyal politikalar ve siyasi tercihler nedeniyle kırsal kesimden kentlere doğru oluşan göç hareketleri sonucunda da, kentlerin yapısı bozulmuş ve bu

bozulmalar çeşitli sorunları beraberinde getirmiştir. Kentin bu karmaşık yapısı, gelir düzeyleri, kültürleri, yaşayış biçimleri ve hayattan beklentileri farklı olan insanları bir arada yaşamaya zorlamıştır. Ekonomik anlamda refah düzeyleri yüksek olan insan grupları, kendilerini bu heterojen yaşamdan soyutlamış ve kent eteklerindeki dışa kapalı konut yerleşmelerinde, kendileriyle aynı sosyal ve ekonomik statüde sahip komşularla yaşamayı tercih etmeye başlamışlardır.

Sosyal hayatın aileden sonraki halkasını komşuluk ilişkisi temsil etmektedir. Komşuluk genellikle car, civar veya mücavir kelimeleriyle ifade edilmektedir ve birbirlerine yakın, yan yana evlerde, bölgelerde ve coğrafya da yaşayan insanları kapsamaktadır. Oxford'un İngilizce sözlüğünde komşuluk kelimesinin kullanımı 17. ve 18. Yüzyıllarda topluluk (community) olarak geçmektedir. Modern kullanımda ise komşuluk terimi 'kendisine ait olduğu düşünülen bir yerleşim bölgesi' anlamında kullanılmaktadır. (Anonim)

Genel olarak komşuluğu Amerigo (2002) iki şekilde incelemektedir;

- 1) Fiziksel durum; Konut yakınlarındaki değişik hizmet nitelikleri ve tesisleri (sağlık, spor alanları, yeşil alanlar, kulüpler,)
- 2) Psiko-sosyal durum; Kullanıcıların oluşturduğu sosyal ilişki bağlantısı

Sosyal sorumluluklar ve dolayısıyla ilişkiler düzeni anlamına gelen komşuluk, toplumsal yapıya uygun fiziksel yapının oluşturulmasında oldukça önemlidir.

2.1.4. Kullanıcı Memnuniyeti

Kullanıcıların yemek hazırlama, yeme-içme, oturma, dolaşma, yatma, misafir kabul etme, yıkanma, temizleme, ibadet etme ve hobi eylemlerini gerçekleştirebilmelerine olanak sağlamak için gereken çevre şartlarına kullanıcı ihtiyaçları denilmektedir. Kullanıcı ihtiyaçları, aynı zamanda, kullanıcıların bir mekân içinde yaşamını toplumsal, psikolojik ve fizyolojik rahatsızlıklara uğramadan

sürdürebileceği olanakları sağlayan çevre koşulları olarak da tanımlanmaktadır (Es ve Akın 2011).

Konut bireylerin istekleri ve ihtiyaçları doğrultusunda tasarlanmalı ve kullanıcıların rahat bir biçimde yaşayabileceği bir yaşam alanı olmalıdır. Ayrıca tüm etkinliklerin içinde gerçekleşeceği bir mekânlar bütünü olmasının yanında, bireylerin davranış mekanizmalarına uygun ve yerin kimliğini de bünyesinde barındırması gerekmektedir. Konut iyi tasarlanmış, sıkıntıdan, gürültüden, kalabalıktan, tehlikeden, hava ve çevre kirliliğinden ve diğer kötü niteliklerden yoksun, yeşillikler içinde, huzurlu ve mutlu bir çevre olarak tanımlanmaktadır (Jacobs 1987).

Konut ve kullanıcı ilişkisi bakımından Karagenç ve Ünügür (2002) kullanıcının çevre algısını 2 anlam türü ile betimlemektedir. Bunlardan somut anlam; çevrenin gerçek boyutu, aydınlık düzeyi, büyüklüğü, rengi ve biçimini ifade ederken, soyut anlamı ise; ferah ya da boğucu, neşelendirici veya iç karartıcı, karmaşık veya basit gibi sıfat çiftleri ile adlandırılabilir. Ancak anlamı belirleyen bir diğer eleman da davranışsal boyuttur. Davranışsal boyutun belirleyicileri ise, mahremiyet, güvenlik, ait olma ve sahiplenme hisleridir (Karagenç ve Ünügür 2002).

Konut memnuniyeti kişiye, zamana, sosyal ölçülere, geçmiş deneyimlere ve beklentilere göre değişiklik göstermektedir (Türkoğlu 1993). Aynı zamanda konut memnuniyeti sadece konut ile ilgili değildir. Konut yakın çevresi ve komşulukla ilgili memnuniyet ile doğrudan ilişkilidir. Kullanıcının memnuniyet değerlendirmeleri ise konut ve çevresini nasıl algıladığının bir göstergesidir (Amerigo ve Aragones, 1997; Korkmaz, 2006).

2.1.5. Kullanıcı Nitelikleri

Kullanıcı niteliklerini, yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, meslek, sosyo-kültürel yapı, örf-adet ve gelenekler, sosyo-ekonomik yapı, geçmiş deneyimler, beklentiler, önyargılar, yaşam tarzı ve dünya görüşü belirlemektedir. Bu nitelikler kapsamında her kullanıcının beğenileri değişebilmekte, konuttan, konut yakın çevresinden ve komşuluk

ilişkilerinden memnuniyet düzeyi de farklı olmaktadır. Kullanıcıların memnuniyeti açısından doğru tasarlanmış, doğru hesaplanmış, doğru uygulanmış kaliteli konut ve konut yakın çevresinin sunumu oldukça önemlidir (Demirarslan 2005).

Kullanıcının tasarlanan yaşam alanından memnuniyet seviyesi ile kullanıcı niteliklerinin tasarımcı tarafından önceden bilinmesi arasında doğrudan bir ilişki vardır. Mimaride bir nesnenin, kim için tasarlandığı ya da kime hizmet edeceği bilinmesi gereken bir ön koşuldur. Bu bağlamda Rapoport'un (2004) "tasarım kullanıcılar içindir" sözü, tasarımın başarısının kullanıcı memnuniyeti ile ölçülebileceğini göstermektedir.

2.1.6. Konutta Kalite ve Konfor

Konut, kullanıcıların beklenti ve istekleri dikkate alınarak şekillenen mekânlardır. Bu mekânların tasarımında kalite ve konfor gibi nitelikler oldukça önemlidir. Konutta kalitenin sağlanması, yaşam kalitesi, toplum kalitesi, yaşam çevresi kalitesini de beraberinde getirir ve bu da yaşamda olumlu düzenlemelere neden olmaktadır. Birey, konutunda, aidiyet, eylem özgürlüğü, özgüven, psikolojik ihtiyaçların karşılanması, beğeni, konfor, modernlik, kültüre uygun ve güvende olma duygusu gibi pek çok gereksinimini karşılayacak bir çevrede yaşamayı ümit eder. Performans, uygunluk, dayanıklılık, hizmet görürlük, estetik, algılanan kalite, saygınlık, itibar, toplumdaki statü ve diğer unsurlar kalitenin çeşitli boyutları olarak ele alınmaktadır (Demirarslan 2005). Konutta kalite, tasarım kalitesi ve uygunluk kalitesi olarak iki kısımda ele alınabilir. Kullanıma yönelik fiziksel nitelikler ile estetik özellikler, tasarım kalitesini oluşturmaktadır. Fiziksel nitelikler, sağlamlık, dayanıklılık, yalıtım özelliği ve doğru tesisat gibi özellikleri barındırırken, doku ve oran gibi faktörlerde estetik özellikleri oluşturmaktadır. Tasarım kalitesini etkileyen faktörler, kullanıcı seçimi, teknolojik olanaklar, malzeme, üretici firmanın özellikleri ve maliyettir. Uygunluk kalitesi ise tasarım sırasında belirlenen özelliklere, üretim sırasında uyulmasıdır (Çanga 2002).

Konfor, kişilerin içinde bulunduğu koşullar altında en az düzeyde enerji harcayarak, en üst düzeyde memnuniyet duymasıdır (Sezer 2004). Yaşanılan mekânın

şartlarına bağlı olarak, iklimsel, işitsel, görsel ve hissel konfor şartlarına da konut konforu denmektedir. Konforun, insanların yaşamlarını hem fiziksel hem de psikolojik olarak rahat ve sağlıklı bir biçimde devam ettirmelerinde önemli payı vardır (Yüksel 2005).

Konut yakın çevresinin kalitesi, konforu, estetiği, güvenliği, taşıt ve yaya yolları memnuniyeti, spor alanları ve konutlar arasındaki mesafe gibi ölçütlerin yanında psikolojik ve sosyo-kültürel anlamla da ölçülür. Bu açıdan konut ve yakın çevresinin tasarımı, kullanıcıların özel ihtiyaçlarının, isteklerinin, beklentilerinin ve kimliklerinin ifade edilmesine, yansıtılmasına imkân tanınmalıdır (Özsoy1994).

İnsanlar konut ve yakın çevrelerinde, konforlu şartlarda yaşamak isterler. Kullanıcıları için konfor şartlarının sağlanması ne kadar önemliyse, konut ve konut çevresinin kalitesi de o kadar önemlidir. (Türkoğlu 1995). Bireyler mekân içinde kaliteli ve konforlu şartlarda olmadıkları takdirde hem fiziksel hem de psikolojik yönden çeşitli memnuniyetsizlik ve rahatsızlık hisleriyle karşı karşıya kalmaktadırlar (Özbudak, 2004; Özbudak ve Bekleyen, 2006; Yüksel 2005).

Algılanan konut kalitesi ve kullanıcı memnuniyetini değerlendirmek için çeşitli ölçme araçları tasarlanmıştır. Konut memnuniyeti anketi bunlardan biridir. Bu anketlerde özellikle algılanan çevre kalitesinin göstergeleri olan konut, çevresi ve komşuluk ile ilgili memnuniyet seviyeleri incelenmiştir (Amerigo ve Aragones 1997).

2.2. Dışa Kapalı Konut Yerleşmeleri

2.2.1. Tarihsel Süreç ve Oluşum

Kapılı ve duvarlı yerleşmeler şehirlerin kuruluşu kadar eskidir. Romalılar tarafından yaklaşık M.Ö 300 yıllarında İngiltere’de inşa edilen yerleşik formlar bunlardan biridir. Yerleşimlerin etrafını saran duvarlar, hem dışardan gelecek istilacılara hem de kendi yerel köylülerine karşı korunma amacı güderek inşa edilmiştir Antik kentlerde (Truva’ya, Hattuşa, Pergamon, Atina), kentlilerin oturduğu merkezlerin çoğunun surlarla çevrili bir iç kale olduğu düşünülürse kapalı yerleşmelerin ortaya çıkışı

düşman saldırılarından korunma nedenine bağlanabilir (Blakely ve Snyder 1997). Roma imparatorluğunun yıkılmasıyla son bulan bu savunma duvarları, 10. ve 11. yüzyıllarda ortaçağ kentlerinde tekrar görülmeye başlanmıştır. Savaş sırasında ortaçağ kentlerini çevreleyen surlar savunma amacını yerine getirmekte barış zamanında da ise sınır oluşturmaktaydı. Surlarla çevrili bu kentlerin en önemli özellikleri şehir duvarlarının kentin ya da kasabanın tamamını kapatmasıydı. Bundan dolayı hizmeti artırır ve birlik duygusunu vurgulardı. Selçuklu dönemi Anadolu şehirlerindeki yerleşik halkın genellikle etnik ve dinsel yapıya göre duvarlarla çevrelenmiş ayrı mahallelerde yerleşik oldukları çeşitli kaynaklarda belirtilmektedir (Yakışan 2008). Diyarbakır'daki tarihi surların ve şehir duvarlarının inşasındaki asıl amaç geçmişte olduğu gibi şehri dış istilalardan korumaya yöneliktir. Ne zaman inşa edildiği tam olarak belli olmayan Diyarbakır sur içi yerleşimi, dışa kapalı konut yerleşmelerinin en eski örneklerinden biridir. Bu yerleşmenin günümüz dışa kapalı yerleşmelerinden farkı, heterojen insan gruplarını barındırmasıydı. Çünkü temel amaç sadece güvenlikti (Bekleyen, 1999; Bekleyen ve Dalkılıç 2011).

19. yüzyılın sonlarında ilk yerleşik dışa kapalı yerleşmeler Amerika'da görülmüştür. Amerika'daki bu kapılı siteler, sıradan halkın dışındaki zengin üst sınıfın dönemine uzanır. Bunlardan ilki 1885'de inşa edilen Tuxedo Park'tır. Yirminci yüzyıl da dışa kapalı yerleşmeler aristokratlar tarafından inşa edilmeye başlamıştır. Bu kapalı yerleşmeler günümüzdeki oluşumdan farklıdır (Blakely ve Snyder 1997). Bu dışa kapalı yerleşmeler üst sınıf için özel yerlerde ve çok zenginler için inşa edilmiştir.

İlk olarak Amerika'da görülen dışa kapalı yerleşmeler daha sonra Avustralya, Güney Afrika, Güney Amerika ve Doğu'da hızla yayılmaya başlamıştır. Türkiye'de ise 1960'lardan 80'lere kadar olan dönemde inşaat sektörü ve yan sektörler hem ekonomiye getirdiği hareketlilik hem de yarattığı geçici istihdam nedeniyle desteklenmiş, 1980'lerden sonra ise farklı bir boyut kazanmaya başlamıştır. Türkiye'de başta İstanbul olmak üzere konut alanlarının biçimlenmesinde Kat Mülkiyeti Kanunu ve konut kooperatiflerinin kurulmasına ilişkin düzenlemeler (kat karşılığı inşaat yapımına olanak tanıyan) konut üretiminde temel yönlendiriciler haline gelmiştir. Konut üretiminde kamunun rolü TOKİ'nin (Türkiye Toplu Konut İdaresi) kurulması ile olmuş, TOKİ'nin yaptığı inşaatlar ise standart konut bloklarını ortaya çıkarmıştır. 1980-1990'larda serbest

piyasa ekonomisine geçiş ile Türkiye’de kat karşılığı inşaatları yapan küçük firmalar yerlerini büyük firmalara bırakmıştır. Sanayinin kent dışına çıkarılması, medya ve yurt dışı ilişkilerinin gelişmesi, Türkiye’nin yeni ithal tüketim mallarıyla tanışması, yeni bir tüketici kitlenin oluşmasına, bu da yeni tüketim mekânlarının ortaya çıkmasına ve sonuç olarak kentsel yapının değişmesine neden olmuştur (Firidin Özgür 2009).

1980 sonlarında özellikle üst-orta ve üst gelir grupları için inşa edilmeye başlanan ve sayıca çok az olan dışa kapalı konut yerleşmeleri, kentin çeperlerine ve prestijli alanlarına yayılarak ve kente yeni bir form kazandırarak hızla çoğalmaktadır (Kurtuluş 2005).

2.2.2. Dışa Kapalı Konut Yerleşmelerine Genel Bir Bakış

19. yüzyılda gerçekleşen Endüstri Devrimi ile birlikte, üretimde makineleşmeye geçilmiş, 20. Yüzyılda da özellikle inşaat sektöründe, üretim tekniklerinde, yeni malzeme kullanımında, kentsel altyapıda, kişisel ev donatılarında gelişmeler başlamıştır. Elektrik, gaz, su, kanalizasyon vb. kentsel altyapı donatıları ve buzdolabı, çamaşır makinesi gibi dayanıklı tüketim malları ile mobilya, halı, perde gibi kişisel ev donatıları, televizyon, bilgisayar, internet, telefon gibi haberleşme ağları konut sakinlerinin rahatlığını sağlarken, bu gelişmeler onları evlerine bağımlı hale getirmeye başlamıştır. Yeni üretim biçimleri ile birlikte konut plan tipleri ve böylece yaşam şekli değişmeye başlamıştır. Özellikle ıslak hacimlerde büyük değişiklikler olmuştur. Önceleri, ıslak hacimler dışarıda ve sadece gerekli işlevleri görecektir şekilde tasarlanırken, şimdilerde özellikle mutfak birimi modernliğin sembolü haline gelmiştir (Mumford 1961).

Tarih boyunca doğal yapı, dış ilişkiler, istila veya göç gibi nedenlerden meydana gelen kendini koruma ve savunma içgüdüsünden oluşan korku, 20.yüzyılda, her şeyin hızla değiştiği özellikle kişilerin gelir düzeyleri arasındaki farkın gittikçe arttığı, kent nüfusunun göçlerden dolayı kalabalıklaştığı, güvenin kaybolmaya başladığı bu zaman diliminde, farklı bir anlama bürünmüştür. Korkunun yarattığı bu güvensizlik duygusu,

biçimsel ve kavramsal olarak konuta yansımıştır (Sey 1999). Barınma ile birlikte doğal gereksinimlerini karşılayan insanoğlu, Maslow'un belirttiği daha üst düzey gereksinimlerini de karşılayabilmek amacıyla konutunu geliştirmiş, değiştirmiştir (Karaman 1991). En yaygın kullanımıyla "gated communities" olarak tanımlanan dışa kapalı konut yerleşmeleri, bu değişimin bir yansıması olarak yaşamımıza girmiştir. (Blakely ve Synder 1997).

Dışa kapalı konut yerleşmelerinin tanımı, buldukları bölgeye, kimler için yapıldığına, o yerin kültürel ve sosyal yapısına bağlı olarak bazı farklılıklar göstermesine karşın, dünya üzerindeki tanımları benzerdir. Blakely ve Snyder (1997) dışa kapalı konut yerleşimlerini "Normalde kamusal olan mekânların özelleştirildiği ve erişimin sınırlandırıldığı yerleşim alanlarıdır" şeklinde tanımlamışlardır. Tümer (2006) ise "Dışa kapalı konut yerleşmeleri duvarlar, parmaklıklar veya bariyerlerle çevrelenmiş, kamuya açık olmayan, güvenlik sistemleriyle korunan, denetimli bir girişe sahip, kendi özel yönetimi tarafından idare edilen yerleşmeler" olarak tanımlamaktadır.

Blakely ve Snyder (1999) dışa kapalı konut yerleşmelerini 3 başlık altında incelemiştir;

- Yaşam Tarzı Toplulukları
- Prestij Siteleri
- Kurtarılmış Bölgeler

1. Yaşam tarzı toplulukları; Emeklilerin boş zamanlarını geçirmeleri için, içlerinde golf kulüplerinin bulunduğu rekreasyon donatılarıyla tasarlanmış, güvenli yerleşmelerdir.
2. Prestijli siteleri; Buranın kullanıcıları daha çok zengin, ünlü ve orta sınıf yöneticilerdir. Kapalı yerleşimler prestij simgesi olarak belirtilir. Bu topluluk için önemli olan ekonomik sınıf ve statüdür.
3. Kurtarılmış bölgeler; Tümüyle güvenliğe dayalı olarak kurulmuş ve kurtarılmış bölgeler ya da güvenlik bölgeleri olarak adlandırılan yerlerdir. Bunlar genellikle kent

içindeki belli sokak girişlerini bariyerlerle kapatarak, trafiği ve suçu kontrol etmeye çalışmak için kendi komşuluklarına kapılar ya da çitler eklenmesi ile oluşmaktadır(Blakelyn ve Synder 2003).

Dışa kapalı konut yerleşmeleri benzer özelliklere sahip; genellikle hızlı nüfus değişimlerinin olduğu, yüksek gelir düzeyindeki nüfusun yaşadığı, konut ayrışmasının belirgin olduğu, yüksek suç oranı ve bu konudaki korku ve endişenin olduğu alanlarda yayılmaktadır (Blakeley ve Snyder1997).

Kent etekleri, az gelişmiş ülkelerde alt gelir gurubu ve kente göç edenlerin yaşama alanı olurken, gelişmiş ülkelerde üst ve üst-orta sınıfın tercih ettikleri bölgelerdir. Gelişmiş ülkelerde, teknoloji düzeyinin gelişmişliği, kamu hizmetlerinin her bölgeye ulaşılabilirliği, alt ve üst yapı hizmetlerinin yaygınlığı, bireylerin daha iyi bir yaşam sürme isteği kentten dışarıya kaçış hareketi yaratmaktadır (Tekeli ve Gürsel 2003).

Dışa kapalı konut yerleşmelerinin bir ülkede bulunması o ülkenin refah düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ancak refah düzeyi yüksek ama devlet kontrolünün yetersiz kaldığı ülkelerde çok sayıda dışa kapalı konut bulunmaktadır. Oluşan gelir farklılıkları ve yüksek suç oranları da, bunu artırıcı yönde etki yapmaktadır (Tümer ve Dostoğlu 2008).

2.2.3. Güvenlik

Konut, insanın dışı karşı korunduğu, kendini içinde güvende hissettiği mekân ya da mekânlar topluluğudur. Konutun kapısındaki kilit, konutun güvende olmasına yetmez, ayrıca çevresindeki sokakların, kentin ve bulunduğu bölgenin de güvenli olması gerekmektedir. (Blakely ve Snyder 1997).

Güvensizlik duygusu 20. Yüzyılda sanayileşmeyle birlikte kentlerde oluşmaya başlamıştır. Dışa kapalı konut yerleşmelerinin oluşumunun en büyük nedeni olarak da kentsel şiddet ve suç olgularına duyulan korku ve bunun yarattığı güvensizlik duygusu gösterilmektedir (Roitman, 2003). Devlet ve kent yönetiminin, güvenliği gereken

düzyeyde sağlayamaması, kent içi şiddet ve suçun her geçen gün artması, göçlerle kentli nüfusun farklılaşması ve adaletsiz gelir dağılımı özellikle üst gelir grubu için can ve mal güvenliği bakımından kaygı yaratmıştır. Bütün bu olumsuzluklar kent merkezine karşı güvensizlik duygusuna yol açmıştır (Apak ve ark. 2002). Blakely ve Synder, yoksulluk tarafından tehdit edildiğini hisseden insanların iki seçeneği olduğunu belirtmektedir. Bunlardan ilk seçenek, buldukları yerde kalarak kaleleri güçlendirmek, ikincisi ise güvenli görülen bir bölgeye taşınıp orayı sağlamlaştırmaktır (Blakely ve Synder 2003). Bu nedenle mimari tasarımda, suçu önleyici ve güvenliği artırıcı yaklaşımlar önem kazanmıştır. Bu yaklaşımlar daha çok kullanıcıların çevreyi kontrol edebilmelerini sağlayan fiziksel tasarımları içermektedir (Newman 1996).

Güvenli konut alanları tasarım kriterlerini Crowe (2000);

- Girişin kontrolü
- Fiziksel çevre üzerinde gözetim
- Mekanik gözlem aygıtları
- Tasarım ve konstrüksiyon
- Alan kullanımı
- Kullanıcının fonksiyonu
- Sosyal ilişkiler-komşuluk ilişkisi
- Özel güvenlik hizmetleri
- Polis hizmetleri
- Polis-toplum ilişkisi
- Toplumun bilinçlenmesi
- Alansal kimlik
- Komşuluk imajı olarak sıralanmaktadır.

Dışa kapalı konut yerleşmelerinde daha çok, tüm yerleşmeyi içine alan duvar ve telli çitler, yerleşme giriş kapısında 24 saat bekleyen güvenlikçiler, kameralar, kart okuma sistemleri vb. önlemlerle güvenlik sağlanmaya çalışılmaktadır.

2.2.4. Statü

“Konutun bitmiş bir ürün olarak tüketicinin temel ihtiyacını karşılaması onun kullanım değerini oluştururken, alınıp satılan bir ürün olarak değerlendirilmesi değişim değerini oluşturmaktadır. Konutun sahip olduğu nitelikler ise onun statü değerini ön plana çıkarmaktadır. Özellikle statü değeri ön plana çıkmış konut ve konut grupları yeni oluşan konut mekânlarının da belirleyicisidir” (Çizmeçi ve Çınar 2007).

Dışa kapalı konut yerleşimleri, bilinmeyen ve ötekilerden kaçma refleksinin yanında, kullanıcıları için zenginlik, zevk, tüketim alışkanlığı ve statü göstergesidir. Bu yerleşim alanlarına sahip olan üst sınıf sadece ekonomik gerekçeler ve güven içinde yaşanılacak bir hayat için değil, ayrıca üst sınıf içinde var olabilmek ve prestijlerini kaybetmemek için de dışa kapalı konut yerleşmelerini tercih etmektedirler. Kaliforniya'nın kent eteklerinde yaşayanların ev seçimlerini nasıl yaptıklarını araştıran, Berkeley'li sosyolog Carl Werthman, insanların çoğunun evlerini, toplumdaki kişisel imajlarını ve birey olarak statülerini güçlendirmek için satın aldıkları sonucuna varmıştır. Işık ve Pınarcıoğlu'na (2001) göre kişilerin bu yerleşmelerden herhangi birisinde yaşaması toplum içindeki sınıfsal pozisyonu, seçkin bir cemaatin üyesi olmayı ve bir yaşam tarzı satın almayı tanımlamaktadır. Bu yerleşim yerlerinde yaşayan kullanıcılar, kendilerine benzeyen sosyal gruplarla (türdeş komşuluk) yerleşim alanını paylaşmaktadır. Sadece belli bir kesim için düzenlenen ve tasarlanan bu mekânlarda oturan kullanıcılar, tatmin duygusunu da yaşamaktadır (İşlek 2007). Kent içindeki yerleşmelerde daha çok üst-orta sınıf yaşarken, kent dışındaki daha büyük alanlara yayılabilen yerleşim yerlerini ise üst sınıf, yaşama alanı olarak seçmiştir (Seý 1998).

2.3. Türkiye ve Diyarbakır Örneğinde Dışa Kapalı Konutlar

Farklı toplumlar, dünyanın farklı yerlerinde, farklı zamanlarda kendi ihtiyaçları ve istekleri çerçevesinde konut alanlarını biçimlendirmektedir. Türkiye (Diyarbakır) de bu anlamda zengin örnekler barındıran bir coğrafyadadır. 1980'lerden sonra üretim ve tüketim biçimlerinin değişmesiyle, konuta bakış açısı değişmiş, konuta erişim olanakları, elde edilen gelire bağlı bir hale gelmiştir. Konut, alt gelir grupları için temel ihtiyaçlarını karşılayacakları bir barınma yeri iken, üst gelir grupları için prestij, yatırım aracı ve tüketim nesnesi haline gelmiştir. Günümüzde kişilerin konutları, yaşam tarzlarını ve toplumsal statülerini yansıtmaktadır (Firidin Özgür 2009).

1950'lerden sonra sanayileşme sürecinin sonucu olarak, kırsal alanlardan büyük kentlere göç etmiş insanların özellikle ikinci jenerasyonların, kendilerini kent yaşamına ait hissedememelerinin getirdiği bunalım sosyal ayrışmayı tetiklemiştir. Kalabalıklaşan kentlerdeki sorunların giderilememesi kent sakinlerine yeterli üst yapı ve alt yapı sunulamaması, göç eden neslin beklentilerinin karşılanamaması beraberinde mekânsal ayrışmayı getirmiştir. Bununla birlikte, Türkiye'deki ekonomik sistemin değişmesi, uluslararası şirketlerin ekonomi pazarına girerek yatırımlar yapması, yeni bir üretim ve tüketim kültürü oluşturmuştur. Değişen ekonomik sistemden dolayı insanlar arasındaki gelir dağılımı gelir eşitsizliğine yol açmıştır. Gelir düzeyi bakımından yükselişe geçen grubun, tüketim odaklı bir yaşam tarzını benimsemesi ve bunu sosyal statüsüne yansıtması toplumsal ayrışmayı daha da artırmıştır.

Toplu konut kanununun çıkmasıyla beraber ekonomik ve politik değişimleri izleyen sürecin sonucunda dışa kapalı konut yerleşmeleri ortaya çıkmıştır (Civelek ve Arslan 2009). Ancak dışa kapalı konut yerleşmeleri, toplu konut uygulamalarından farklıdır ve sadece ölçükleri ve konut sayısının çok olmasıyla konut topluluğu oluşturmaktadır. Dışa kapalı konut yerleşmeleri, konut ve konut çevresinin standardının yüksekliği, ölçük olarak daha küçük bir yerleşim alanı içinde düzenlenmiş olması, yönetim biçimi ve hitap ettiği gelir gurubu açısından toplu konuttan ayrılır (İşlek 2007).

Dışa kapalı konut yerleşimleri, kontrollü ve güvenli giriş ya da girişlerin olduğu, etrafı duvarlarla ya da çitlerle çevrili, yaya yolları, spor alanları, yüzme havuzu, parklar, çocuk oyun alanları, bakımlı ortak alanlar, otoparklar ve özel toplanma yerleri (kulüp) gibi donatılarla birlikte düzenlenmiş yaşam alanlarıdır. Bu yaşam alanları, kendi kendine yetecek şekilde tasarlanmaktadır.

Türkiye’deki dışa kapalı konut yerleşmelerinin ortaya çıkma nedenlerini Civelek ve Arslan (2009) aşağıdaki gibi açıklamaktadır;

1. “Türkiye’de 1980’li yıllarda iyice belirgin hale gelmiş olan Amerikan tarzı bir yaşantı özentisinin bir sonucu olarak, geleneksel konut anlayışı dışında başka arayışlara gidilmesi”
2. “Kentsel hayat kalitesi konusundaki beklentinin kentlerin mevcut olanakları dahilinde sağlanamıyor olması, dolayısıyla daha steril ve iyi tasarlanmış küçük kent parçacıklarına kaçma isteği”
3. “Hızlı gelişen kentleşmeye bağlı olarak, toplum içinde homojen gruplar oluşturma ve “diğerleri”nden ayrılarak, kentin her türlü olumsuzluğundan kaçıp, güvenli bir vahaya yaşama isteği”

Ayrıca dışa kapalı konut yerleşmelerinin oluşum nedenlerini Tümer (2006) aşağıdaki gibi belirtmektedir;

1. Fiziksel: konum, güvenlik, planlama teknikleri, sosyal donatı ve kalitesi, konutun genel mimari özellikleri
2. Sosyo-kültürel: topluluk oluşturma, kentsel ayırım ve sosyal sınıf oluşturma, kişisel ve toplumsal prestij/saygınlık oluşturma, mahremiyet
3. Ekonomik
4. Politik faktörler

Diyarbakır 1950'lerden sonra sur dışında yeni bir şehrin kurulmasıyla büyümeye başlamış; yollar, hastaneler, okullar ve modern yapılarla gün geçtikçe gelişmiştir. Yoğun göçün, çekirdek aileye geçişin, ekonomide olan refahın ve diğer kentlerde yaşayan hemşehrilerin kente yatırım yapmasının etkisiyle konut alanında büyük gelişmeler yaşanmaya başlanmıştır. Günümüzde özellikle son 5 yılda nitelikli konut sayısı %43 artmıştır (Anonim 2012). Türkiye'nin her kentinde olduğu gibi Diyarbakır'da da konut yapımındaki en önemli iki faktör talep ve arz, yani kullanıcı ve yatırımcıdır. Kullanıcıların talepleri doğrultusunda konut biçimi, çevre düzenlemeleri, konut büyüklüğü, konutun inşa edileceği yer, kat adedi gibi nitelikler dikkate alınarak konut ve konut çevreleri planlanıp uygulanmaktadır.

Kent merkezlerinde inşa edilen apartmanların kalitesiz olması ve özellikle son yıllarda yaşanan deprem felaketlerinin ardından deprem yönetmeliğine göre yapılmış konutlar (özellikle az katlı müstakil konutlar) daha çok tercih edilmektedir. Kent merkezindeki çoğu eskiden inşa edilen apartmanların çağdaş ve modern yaşamın gereksinmelerine cevap verememesi, binaların imar durumunda belirtilen bina yaklaşma mesafelerinin ihlal edilmesinden dolayı bina formlarının estetik ve doğal aydınlatmadan yoksun olması insanları yeni arayışlara yöneltmiştir. Yeşil alan ve park alanlarının azlığı, gürültü ve görüntü kirliliği, araçlar için park yeri sorunu, alt ve üst yapının gereksinimlerin karşılanamaması, özellikle aşırı kalabalıklaşma nedeniyle kent merkezinin eskisi kadar güven vermemesi gibi olumsuzluklara ek olarak doğayla iç içe yaşama istekleri, kullanıcıların dışa kapalı konut yerleşmelerini tercih etmelerine neden olmuştur.

2.3.1 Dışa Kapalı Konut Yerleşmelerinin Tercih Nedenleri

- Kentlerin çeperlerinde veya merkezlerinde konumlanması,
- Lüks kent yaşamıyla kırsal yaşamın tarzlarının birleştirilmesi
- Homojen bir topluluk oluşturması ve aynı gelir seviyesine sahip kullanıcıların yaşaması

2. KAYNAK ÖZETLERİ

- Ortak sosyal alanlar içermesi; havuz, koşu-yürüme yolu, açık-kapalı spor alanları, sağlıklı yaşam merkezi, sinema, tiyatro gibi değişen çeşitlilikte sosyal aktiviteyi kapsamaması
- Otopark mekânları
- Sosyal donatılara olan yakınlıkları (okul, hastane)
- Mahremiyet
- Yerleşme etrafında (aynı muhitte), benzer yapılaşmaların olması
- Doğal afetlerden olabildiğince korunuyor olma güdüsü
- Bina yapımında kullanılan malzemenin kalitesi
- Bu tip yerleşimlerin teknolojinin tüm imkânlarından yararlanılıyor olması (uydu sistemi, internet)
- Depreme karşı güvenli statik olarak güçlü malzemelerin kullanıldığı projeler tercih ediliyor olması
- Konutun fonksiyonel olması(oda sayısı yeterli ve büyük, kullanışlı)
- Kent merkezinde yapıların yan yana yapılması, bunun sonucunda ise, doğal havalandırma ve aydınlanma sorunları
- Görsel anlamda estetik bir çevre
- Gürültü kirliliğinin olmaması
- Kent merkezlerinde alt yapı ve üst yapı yetersizliği (yerel yönetim yetersizliği)
- Kapalı konut yerleşmelerini ormanlık arazilere, denize vb. doğal ortamlara yakın yerlerde düzenlenmesi
- Ulaşım olanakları açısından mevcut ana yollara ve çevre yollarına yakın olması
- Konutunu bir yatırım aracı olarak görmesi

- Gösterişçi tüketime yönelen aile, çevresine kendi toplumsal konumu veya kimliği hakkında bir mesaj vermek istemesi, durumunu bu yoldan başkalarına yaşadığı konut ve çevresiyle göstermesi
- Mahalle ve komşuluk kavramlarının bu yerleşmelerde hayat bulması (sosyal homojenlik)
- Modernliği temsil etmesi
- Aidiyet duygusu
- Çevresi duvar, parmaklık gibi fiziksel sınırlarla kapatılması, 24 saat koruma ve kapalı devre TV (CCTV) sistemlerinin olması

3. MATERYAL VE METOD

Çalışma alanı ve özellikleri, kullanılan metodun tanımı, amacı ve değerlendirme teknikleri ile araştırmada kullanılan parametreler, bu başlık altında incelenmiştir.

3.1. Çalışma Alanının Tanıtılması

Diyarbakır Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmeleri Şanlıurfa yolu üzerinde bulunmaktadır. Hamravat Evleri özel girişimciler tarafından 2002 yılında üst gelir gurubu için üretilmiş, 305 konuttan oluşmaktadır. Bunların 49'u müstakil konutlardan, 128'i (128*2=256) ise ikiz ev düzeninde olan 256 konuttan oluşmaktadır. Üretimine 2005 yılında başlanan Gökkuşığı yerleşkesinde ise 3 farklı tip plandan oluşan 256 konut bulunur. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşkelerinde bulunan konutlar iki katlıdır ve her biri özel bir bahçeye sahiptir. Kullanıcılarla yüz yüze görüşülerek, Hamravat yerleşmesinde 33, Gökkuşığı yerleşmesinde ise 27 olmak üzere toplam 60 kullanıcı ile anket yapılmıştır.

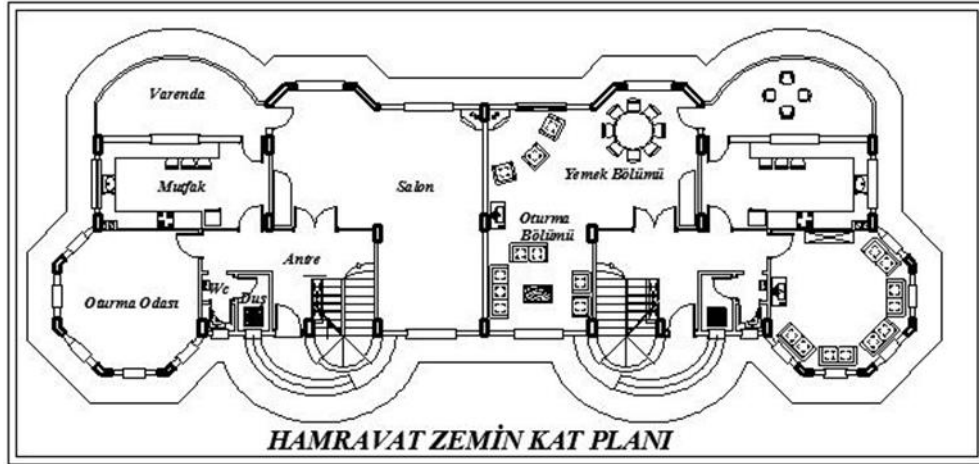
Şekil 3.1. Hamravat (iki yerleşmeyi ayıran yolun kuzeyinde) ve Gökkuşığı (yolun güneyinde)yerleşme alanları

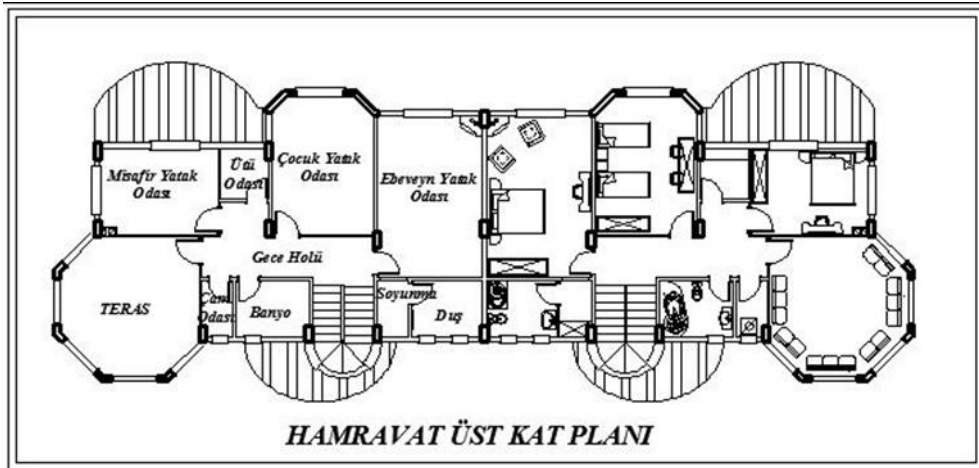
Şekil 3.2. Hamravat yerleşme alanı

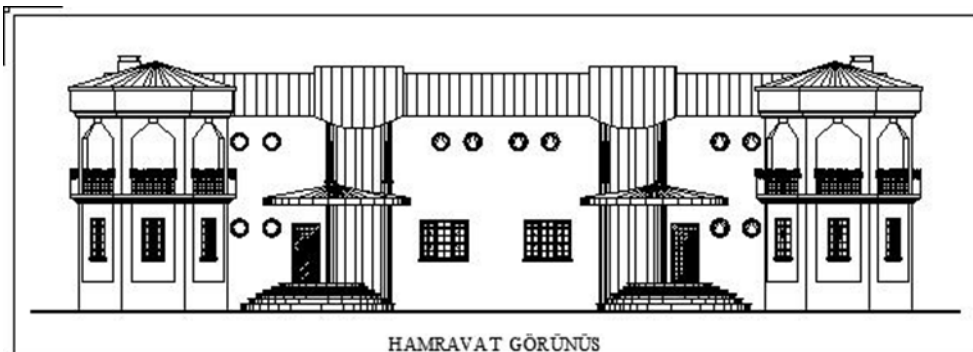
Şekil 3.3. Gökkuşuğu yerleşme alanı

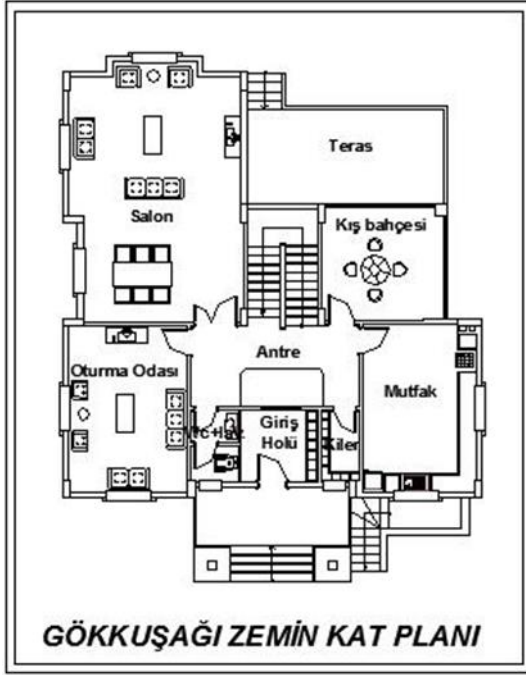
Şekil 3.4. Hamravat yerleşmesi zemin kat planı

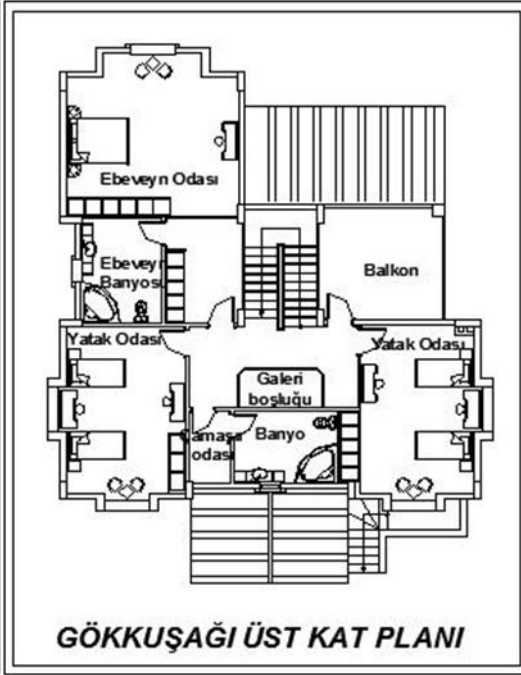
Şekil 3.5. Hamravat yerleşmesi görünüş planı

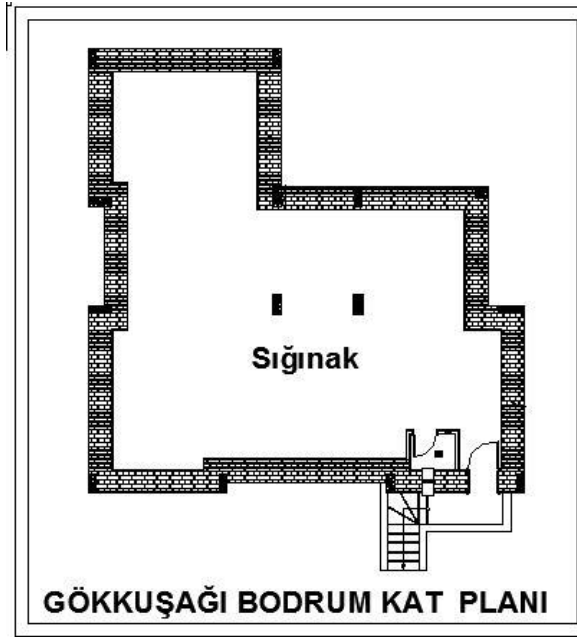
Şekil 3.6. Hamravat yerleşmesi görünüş planı

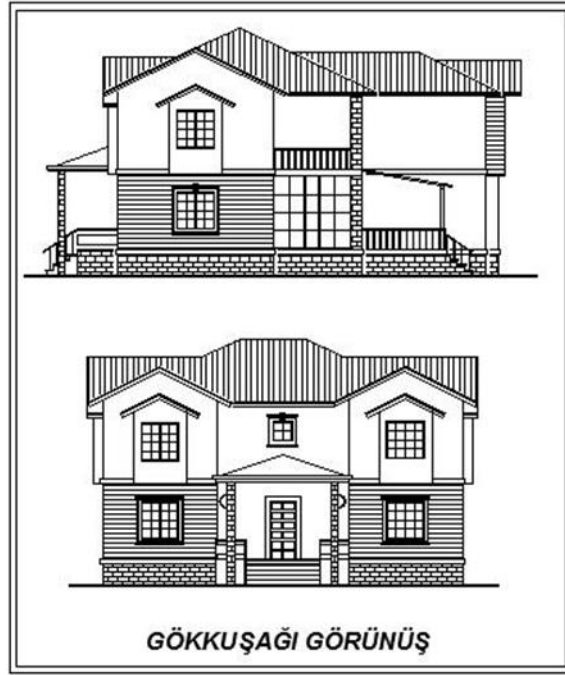
Şekil 3.7. Gökkuşığı kat planları

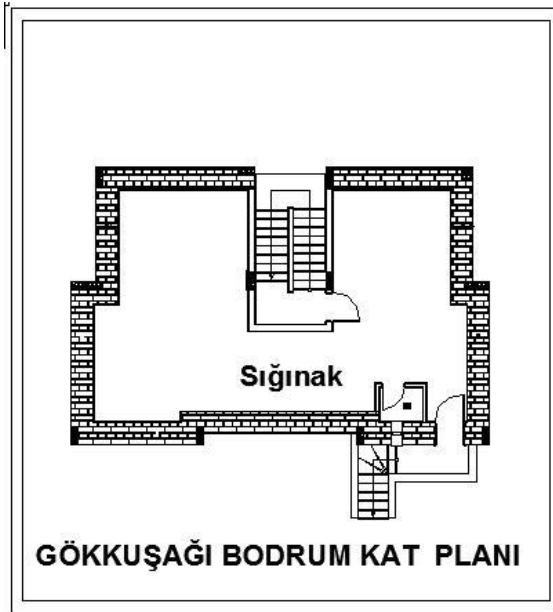
Şekil 3.8. Gökkuşığı kat planları

Şekil 3.9. Gökkuşığı kat planları

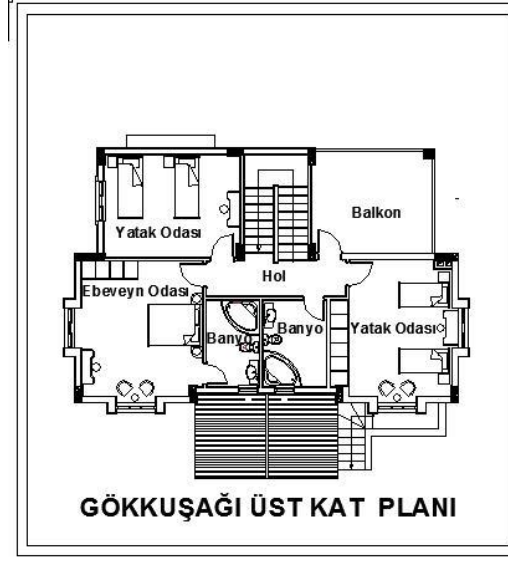
Şekil 3.10. Gökkuşığı görünüş

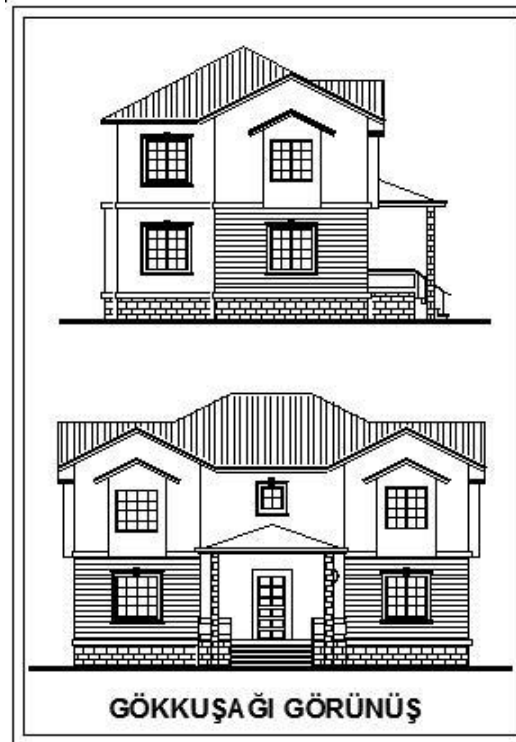
Şekil 3.11. Gökkuşığı kat planları

Şekil 3.12. Gökkuşığı kat planları

Şekil 3.13. Gökkuşığı kat planları

Şekil 3.14. Gökkuşığı görünüş

Şekil 3.15. Hamravat yerleşmesi giriş kapısı

Şekil 3.16. Hamravat yerleşmesi konut dokusu

Şekil 3.17. Hamravat yerleşmesi konut dokusu

Şekil 3.18. Hamravat yerleşmesi konut dokusu

Şekil 3.19. Hamravat yerleşmesi görünüm

Şekil 3.20. Hamravat yerleşmesi sokak silueti

Şekil 3.21. Hamravat yerleşmesi konut silueti

Şekil 3.22. Hamravat yerleşmesi sokak silueti

Şekil 3.23. Hamravat çocuk parkı

Şekil 3.24. Hamravat yerleşmesi yan komşuyla mesafe

Şekil 3.25. Hamravat yerleşmesi ortak kullanım alanı

Şekil 3.26. Hamravat yerleşmesi ortak kullanım alanı

Şekil 3.27. Hamravat ortak kullanım alanı

Şekil 3.28. Gökkuşığı yerleşmesi konut dokusu

Şekil 3.29. Gökkuşuğı yerleşmesi konut dokusu

Şekil 3.30. Gökkuşuğı yerleşmesi sokak silueti

Şekil 3.31. Gökkuşığı yerleşmesi sokak silueti

Şekil 3.32. Gökkuşığı yerleşmesi komşuluk

Şekil 3.33. Gökkuşuğu yerleşmesi ortak alan

Şekil 3.34. Gökkuşuğu yerleşmesi görünüş

Şekil 3.35. Gökkuşuğu yerleşmesi sınır duvarları

3.2. Kullanılan Metot ve Değerlendirme Teknikleri

Dışa kapalı konut yerleşmeleri dünyanın her yerine yayılmasıyla birlikte, bu konuyla ilgili araştırmalar ve eleştirilerde artmaya başlamıştır. Bu yerleşme biçimi 1990'lı yıllarda özellikle Blakely ve Snyder'ın "Fortress America" adlı kitaplarının yayınlanmasıyla birçok bilim insanının ve basın yayın organlarının dikkatini çekmiştir. Bu tarz gelişmeler ışığında, günümüzün ve geleceğin araştırma konularından biri olan dışa kapalı konut yerleşmeleri Diyarbakır kapsamında da incelenmeye değer bulunmuştur. Diyarbakır'daki daha eski bir kapalı yerleşme olan Hamravat ile daha yeni olan Gökkuşuğu yerleşmelerindeki kullanıcı memnuniyeti incelenmiştir. Bu yerleşmelerde yapılan araştırmalarda anket, gözlem ve görüşme teknikleri kullanılmıştır. Bu yerleşmelerinin kullanıcı memnuniyet değerlendirilmesinde aşağıdaki parametreler kullanılmıştır;

- Konut memnuniyeti
- Konut yakın çevresi memnuniyeti
- Komşuluk memnuniyeti

- Güvenlik

Bu araştırma kapsamında öncelikle dışa kapalı konut yerleşmeleriyle ilgili geniş bir literatür çalışması yapılmıştır. İnternet ortamında ve kütüphane taraması ile edinilen bilgiler değerlendirilerek tezin kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Diyarbakır'daki dışa kapalı yerleşimlerden seçilen örnekler, önce sanal ortamda incelenmiş, yerleşim ve kat planları ile kesit ve görünüşleri bu yerleşmeleri tasarlayan şirketlerden alınmış ve incelenmiştir. Bu yerleşmeler yerinde incelenmiş, fotoğraf ve gözlemlerle tespitler yapılmış, hakkında bilgiler toplanmıştır. Çalışmada vaziyet planı ve planlardan çevre, dış, iç düzenlemeleri incelenen yerleşmelerin ikinci aşamada kullanıcıları ile görüşmeler yapılmıştır. Kullanıcı odaklı bu çalışmada konutlara ilişkin 48 soruyu içeren bir anket hazırlanmış ve çalışma alanında seçilen bir pilot bölgede test edilmiştir. Daha sonra tekrar düzeltilerek uygun anket soru formu (Ek 1) elde edilmiştir. Araştırmanın yapıldığı dışa kapalı konut yerleşmelerindeki toplam konut sayısının en az %10'unu kapsayacak bir şekilde toplam 60 konut sahibi ile karşılıklı görüşmeler yapılmış ve anket uygulamalarına katılımları sağlanmıştır. Anket sorularında kullanıcı tutumları 4 dereceden oluşan Likert tutum ölçeğiyle belirlenmiştir (memnuniyet derecelenmesi- çok memnunum, memnunum, memnun değilim, hiç memnun değilim). Aidiyet hissi, güvenlik, statü ve modernliğe ilişkin kullanıcı yanıtları, iki dereceli (evet ve hayır) bir değerlendirme ile saptanmıştır. Kullanıcılara 3 tane de açık uçlu soru sorulmuştur. Yapılan anket çalışması ile elde edilen veriler, SPSS İstatistik Veri Analizi Programı ile değerlendirilmiştir. Anketlerin Cronbach Alpha güvenilirlik testi yapılmış ve alfa güvenilirlik katsayısı 0.73 olarak bulunmuştur. Anket çalışmalarında, güvenilirlik bakımından en önemli gösterge alfa değerinin 0,7'nin üzerinde olması gerektiğidir (pallant, 2005). Veriler betimsel istatistiklerle (değişkenlerin frekans ve yüzdelik değerleri) açıklanmış, değişkenler arasındaki ilişkiler ise korelasyon analizleriyle değerlendirilmiştir. Korelasyon analizlerinde değişkenler arasındaki ilişkinin düzeyinin (düşük, orta ve yüksek) belirlenmesi için Cohen'in (1988) korelasyon katsayısı aralık tanımını kullanılmıştır.

$r=0,10$ dan $0,29$ veya $r=-0,10$ dan $-0,29$ düşük düzey

$r=0,30$ dan $0,49$ veya $r=-0,30$ dan $-0,49$ orta düzey

$r=0,50$ dan $1,0$ veya $r=-0,50$ dan $-1,0$ yüksek düzey

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. Bulgular

4.1.1. Kullanıcı Özellikleri

Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinde yapılan anket çalışmalarına katılan kullanıcıların cinsiyetleri, yaşları, meslekleri, eğitimleri, medeni durumları, aylık gelir durumları, konutlarındaki toplam birey sayısı, konut kullanım süreleri, mülkiyet durumları Çizelge 4.1’de gösterilmiştir.

Her iki yerleşmede anket çalışmasına katılan kadınların oranı oldukça yüksektir (Hamravat %84,8, Gökkuşığı %96,3). Kullanıcıların yaşları ise daha çok 41 ve üzerinde yoğunlaşmaktadır. Hamravat yerleşmesindeki kullanıcıların yarısından fazlası, Gökkuşığı yerleşmesindeki kullanıcıların ise yaklaşık yarısı ev kadınıdır. İki yerleşmede üniversite mezunu kullanıcıların sayısı (%41) fazladır. Ortaöğretim mezunu kullanıcıların sayısı ise %40 civarındadır. Genelde çoğu evli bireylerden (%94) oluşmaktadır. Gelir durumları 5000 ya da üzeri olanlar tüm kullanıcıların yarısı kadardır. İncelenen yerleşmelerde yaşayan ailelerin (% 60’ından fazlası) birey sayısı 4 ya da 5 kişidir. Konut kullanım süreleri Gökkuşığı yerleşmesinde daha çok 2 yıl (%75), Hamravat yerleşmesinde ise 5 yıl (%94) civarında yoğunlaşmaktadır.

4.1.2. Yaşam alanına ilişkin kullanıcının genel memnuniyet seviyeleri

Kullanıcıların yaşam alanlarına ilişkin genel memnuniyet seviyeleri onların konutlarından, konut yakın çevrelerinden ve komşularından olan memnuniyetleri kapsamında değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çizelge 4.1. Anket çalışmasına katılan kullanıcıların özellikleri (f / %)

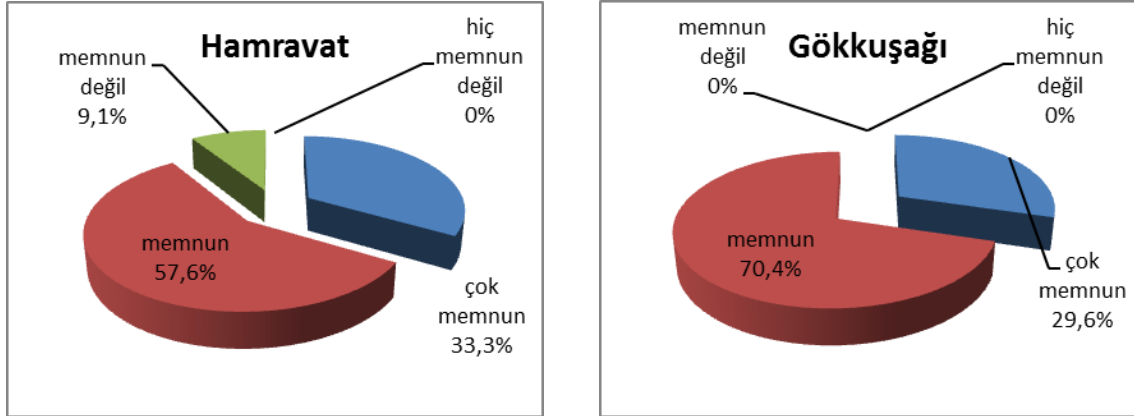
Kullanıcı özellikleri		Hamravat		Gökkuşuğu	
		F	%	F	%
Cinsiyet	Erkek	5	15,2	1	3,7
	Kadın	28	84,8	26	96,3
Yaş	21-30	4	12,1	2	7,4
	31-40	12	36,4	11	40,7
	41 ve üzeri	17	51,5	14	51,9
Meslek	Ev kadını	19	57,6	13	48,2
	Kamu kuruluşu	9	27,3	12	44,4
	Özel sektör	3	9,1	1	3,7
	Ticaret	2	6,1	1	3,7
Eğitim durumu	İlköğretim	5	15,2	1	3,7
	Ortaöğretim	14	42,4	10	37,0
	Lisans	12	36,4	13	48,1
	Lisansüstü	2	6,1	3	11,1
Medeni durum	Evli	29	87,9	27	100
	Bekâr	4	12,1	0	0,0
Aylık gelir durumu	1000-2000	1	3,0	3	11,1
	2000-3000	6	18,2	5	18,5
	3000-4000	6	18,2	2	7,4
	4000-5000	5	15,2	2	7,4
	5000 ve üzeri	15	45,5	15	55,6
Kullanıcı sayısı	1	0	0,0	0	0,0
	2	3	9,1	5	18,5
	3	8	24,2	5	18,5
	4	11	33,3	11	40,7
	5 ve üzeri	11	33,3	6	22,2
Kullanım süresi	1	0	0,0	2	7,4
	2	1	3,0	20	74,1
	3	0	0,0	5	18,5
	4	1	3,0	0	0,0
	5 ve üzeri	31	93,9	0	0,0
Mülkiyet durumu	Ev sahibi	33	100	27	100
	Kiracı	0	0,0	0	0,0

4.1.2.1. Konut memnuniyeti

Yaşam alanına ilişkin kullanıcının konut memnuniyeti hakkındaki genel tutumu “Konutunuzdan memnun musunuz?” sorusuna alınan yanıtlarla belirlenmiştir.

Çizelge 4.2. Kullanıcının konut memnuniyet seviyeleri

Konut Memnuniyeti	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	11	33,3	8	29,6
Memnun	19	57,6	19	70,4
Memnun değil	3	9,1	0	0
Hiç memnun değil	0	0	0	0
Toplam	33	100	27	100

Şekil 4.1. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki konut memnuniyeti

Gökkuşığı (%100) yerleşmesindeki kullanıcıların konut memnuniyetinin çok daha yüksek bir oranda olduğu bulunmuştur. Gökkuşığı yerleşmesinde konutundan memnun olmayan kullanıcı bulunmamaktadır. Hamravat yerleşmesinde ise konutundan memnun olmayanların oranı %9,1 seviyesindedir (Çizelge 4.2 ve Şekil 4.1).

Konut memnuniyet seviyesini kontrol etmek için ayrıca kullanıcıya “konutunuzda değişiklikler yapabiliydiniz, kaç değişiklik yaptınız ve bu değişiklikler neler olurdu?” sorusu sorulmuştur. Hamravat yerleşmesindeki

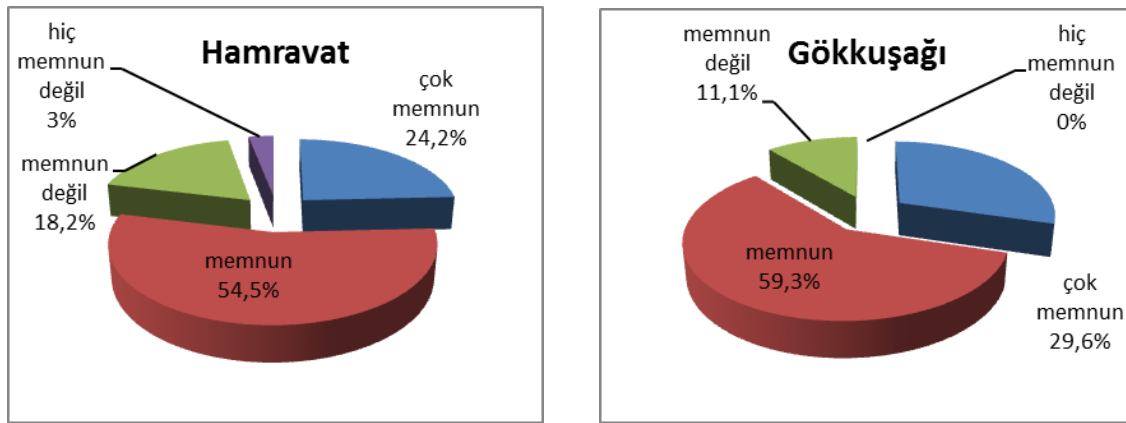
kullanıcıların cevapları “birçok değişiklik” (banyo ve mutfakta tadilat) yapma yönünde, Gökkuşaağı yerleşmesindekilerin cevapları ise “gerek yok ya da birkaç değişik” (mutfaağı büyütme) gibi daha az müdahale etme doğrultusundadır.

4.1.2.2. Konut yakın çevresi memnuniyeti

Yaşam alanına ilişkin kullanıcının konut yakın çevresi memnuniyeti hakkındaki genel tutumu “Konut yakın çevresinden memnun musunuz?” sorusuna alınan yanıtlarla saptanmıştır.

Çizelge 4.3. Kullanıcının konut yakın çevresi hakkındaki memnuniyet seviyeleri

Konut çevresi Memnuniyet	Hamravat		Gökkuşaağı	
	F	%	F	%
Çok memnun	8	24,2	8	29,6
Memnun	18	54,5	16	59,3
Memnun değil	6	18,2	3	11,1
Hiç memnun değil	1	3,0	0	0
Toplam	33	100	27	100

Şekil 4.2. Hamravat ve Gökkuşaağı yerleşmelerindeki konut yakın çevresi memnuniyeti

Hamravat yerleşmesi (%78,7) ile karşılaştırıldığında Gökkuşaağı (%88,9) yerleşmesindeki kullanıcıların konut yakın çevresi memnuniyeti çok daha yüksek bir orandadır (Çizelge 4.3, Şekil 4.2).

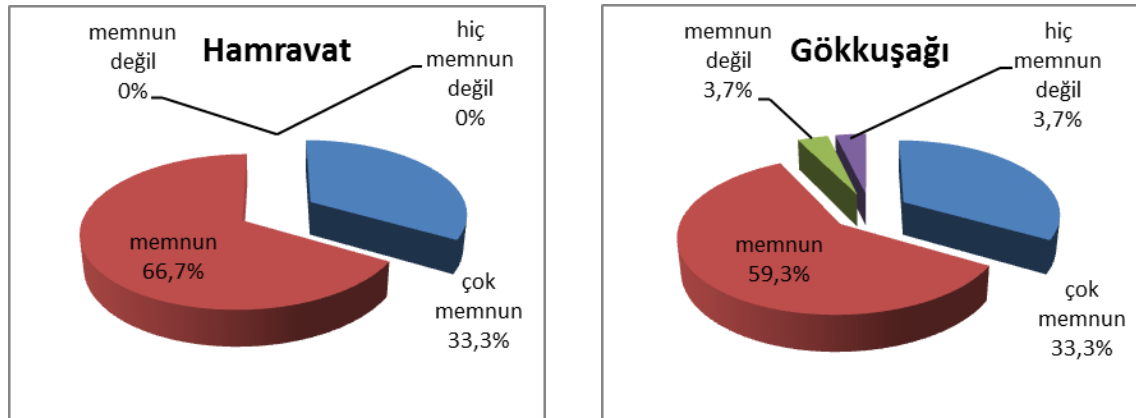
Konut yakın çevresi memnuniyet seviyesini kontrol etmek için ayrıca kullanıcıya “Bir yaşam alanı olarak, konutunuzun yakın çevresini nasıl tanımlarsınız?” sorusu sorulmuştur. Hamravat yerleşmesindeki kullanıcılar yerleşmelerini “güzel, sakin, müstakil, güvenli, rahat, huzurlu, çocuk yetiştirmeye uygun, sosyal, modern, yeşil alanlara ve iyi komşulara sahip bir yaşam alanı” olarak tanımlamışlardır. Gökkuşığı yerleşmesindeki kullanıcılar ise yerleşmelerini “yeşil alanı çok, sakin, sessiz, huzurlu, rahat, müstakil, güvenli, çocuk yetiştirmek için uygun, yaşanabilir bir yer” olarak düşüncelerini ifade etmişlerdir.

4.1.2.3. Komşu memnuniyeti

Yaşam alanına ilişkin kullanıcının komşu memnuniyeti hakkındaki genel tutumu “Komşularınızdan memnun musunuz?” sorusuna verilen yanıtlarla tespit edilmiştir.

Çizelge 4.4. Kullanıcıların komşularıyla ilgili memnuniyet seviyeleri

Komşu memnuniyeti	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	11	33,3	9	33,3
Memnun	22	66,7	16	59,3
Memnun değil	0	0	1	3,7
Hiç memnun değil	0	0	1	3,7
Toplam	33	100	27	100

Şekil 4.3. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki komşu memnuniyeti

Hamravat (%100) ile Gökkuşığı (%92,6) yerleşmeleri karşılaştırıldığında, Hamravat yerleşmesindeki kullanıcıların komşu memnuniyetinin çok daha yüksek bir oranda olduğu bulunmuştur (Çizelge 4.4 ve Şekil 4.3).

Komşu memnuniyet seviyesini kontrol etmek için ayrıca kullanıcıya “Bu çevreden taşınıydınız, kaç komşunuzla yeni çevrenizde karşılaşmak isterdiniz?” sorusu sorulmuştur. Hamravat yerleşmesindeki kullanıcıların cevapları “tüm komşularım, yerleşmedekilerin birçoğuyla, 5-10 komşumla birlikte” olmak isterdim yönündedir. Gökkuşığı yerleşmesindekilerin cevapları ise “3-4 komşum ile birlikte taşınmak isterdim” doğrultusundadır.

4.1.2.4. Konut memnuniyeti ile konut-çevresi ve komşu memnuniyeti arasındaki korelasyon analizi

Çizelge 4.5. Konut memnuniyeti ile diğer memnuniyet seviyeleri arasındaki korelasyon analizi

Konut memnuniyeti	Hamravat R değeri	Gökkuşığı R değeri
Konut yakın çevre memnuniyeti	0,475**	0,334
Komşu memnuniyeti	0,354*	0,263

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$ (Hamravat yerleşmesine ait anlamsal ilişkileri detaylı gösteren istatistiki çıktılar Ek2 ve Ek3'tedir)

Korelasyon analizinde (Çizelge 4.5) Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile konut yakın çevresi ($r=0,475$, $p < 0,01$) ve komşu memnuniyeti ($0,374$, $p < 0,05$) arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir (Çizelge 4.5). Hamravat yerleşmesinde, konut memnuniyeti ile karşılaştırıldığında konut çevresi memnuniyeti düşmekte, komşu memnuniyeti ise artmaktadır. Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti her iki memnuniyet seviyesi ile karşılaştırıldığında daha yüksektir.

4.1.3. Kullanıcının yaşam alanına ilişkin ayrıntılı memnuniyet seviyesi

Kullanıcıların yaşam alanına ilişkin memnuniyet seviyeleri ayrıntılı olarak hem konut, çevresi ve komşuluk ilişkileri kapsamında hem de statü ve güvenlik bakımından bu bölümde incelenmiştir.

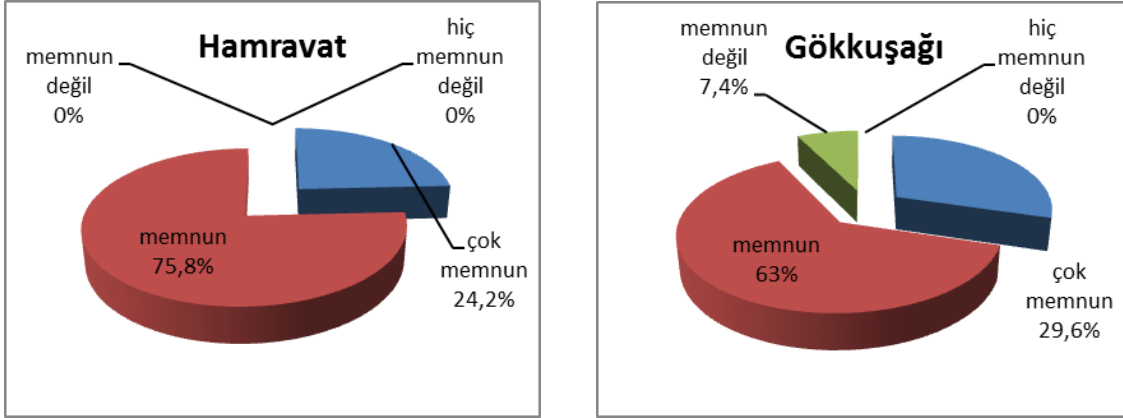
4.1.3.1. Konut ve çevresinin özelliklerine ve statüsüne ilişkin kullanıcı değerlendirmeleri

Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki kullanıcıların; konut büyüklüğü, oda sayısı, oda büyüklüğü, mutfak, banyo ve bahçe mekânları, tesisat sistemi, konut ve çevresinin estetiği, çocuk oyun alanları, çocuk yetiştirme, yaya yolları, sosyal aktiviteler, spor alanları, site yönetimi, konutlar arasındaki mesafeler, sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti, ulaşım, yere bağlanma (aidiyet), konutun harcanan paraya değmesi, konutun modernliği, saygın ve statüsü yüksek bir muhitte yaşama ile ilgili memnuniyet seviyeleri bu başlık altında incelenmiştir.

Çizelge 4.6. Konut büyüklüğü hakkındaki kullanıcının memnuniyet seviyeleri

Konut büyüklüğü	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	8	24,2	8	29,6
Memnun	25	75,8	17	63
Memnun değil	0	0	2	7,4
Hiç memnun değil	0	0	0	0
Toplam	33	100	27	100

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

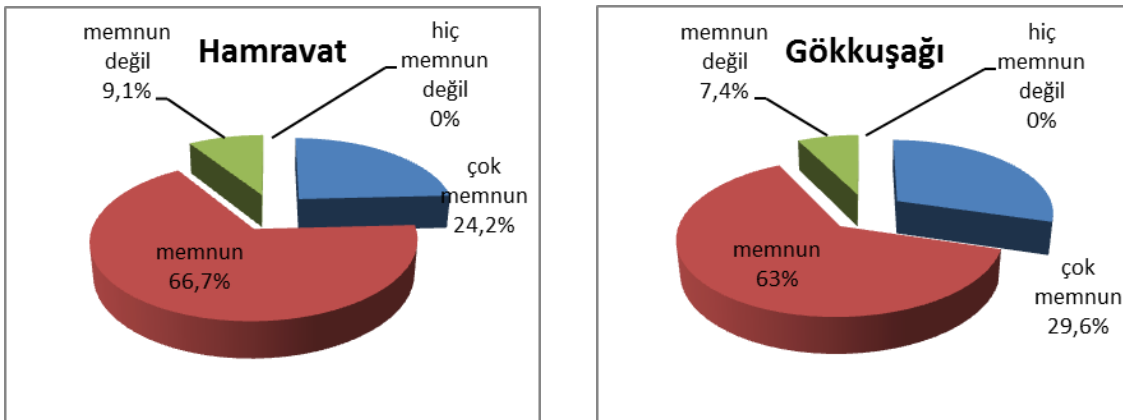

Şekil 4.4. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki konut büyüklüğü memnuniyeti

Hamravat ile Gökkuşığı yerleşmelerindeki kullanıcıların konut büyüklüğüne ilişkin görüşleri Çizelge 4.6 ve Şekil 4,4'te yer almaktadır. Hamravat yerleşmesindeki kullanıcıların %100'ünün, Gökkuşığı yerleşmesindeki kullanıcılarının ise %92,6'sinin konut büyüklüğünden memnun olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 4.7. Oda sayısı hakkındaki kullanıcı memnuniyet seviyeleri

Konut oda sayısı	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	8	24,2	8	29,6
Memnun	22	66,7	17	63
Memnun değil	3	9,1	2	7,4
Hiç memnun değil	0	0	0	0
Toplam	33	100	27	100

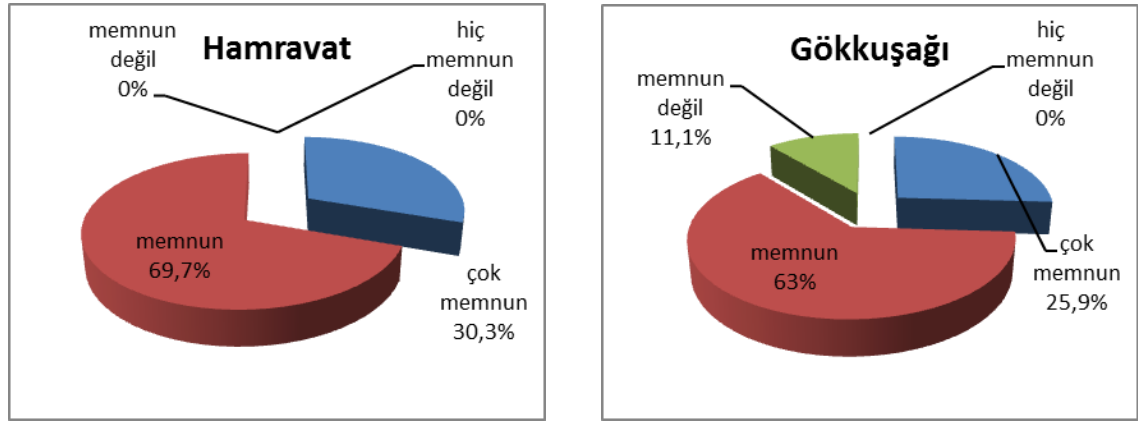

Şekil 4.5. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki oda sayısı memnuniyeti

Her iki yerleşmede oda sayısından kullanıcılar memnun olmakla birlikte, Gökkuşuğu yerleşmesinde (%92,6) bu memnuniyet seviyesi Hamravat yerleşmesindeki (%90,9) oranla biraz daha yüksektir (Çizelge 4.7, Şekil 4.5).

Çizelge 4.8. Oda büyüklüğü ile ilgili kullanıcı memnuniyet seviyeleri

Oda büyüklüğü	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Çok memnun	10	30,3	7	25,9
Memnun	23	69,7	17	63
Memnun değil	0	0	3	11,1
Hiç memnun değil	0	0	0	0
Toplam	33	100	27	100

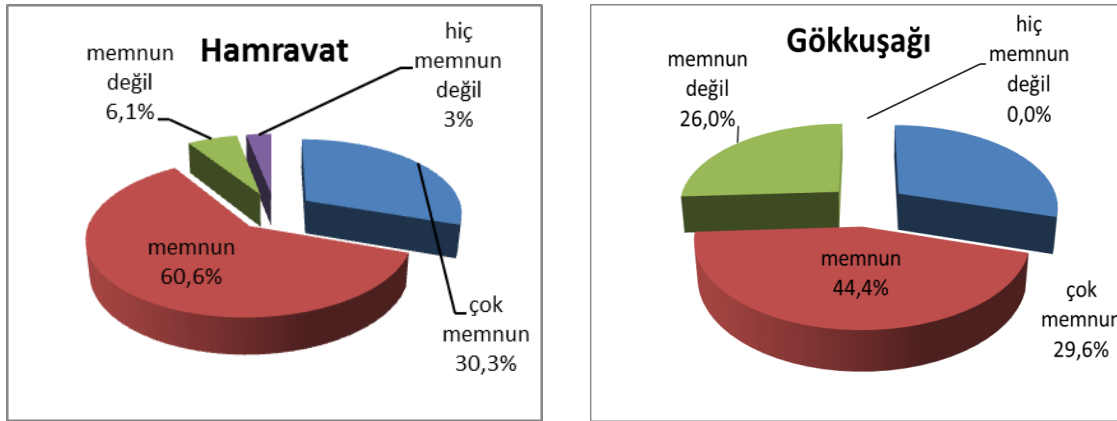
Şekil 4.6. Hamravat ve Gökkuşuğu yerleşmelerindeki oda büyüklüğü memnuniyeti

Hamravat kapalı yerleşmesindeki (%100) ile karşılaştırıldığında, Gökkuşuğu kapalı yerleşmesindeki (%88,9) kullanıcıların konutlarındaki oda büyüklüğünden çok daha yüksek bir oranda memnun oldukları saptanmıştır (Çizelge 4.8, Şekil 4.6).

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çizelge 4.9. Kullanıcının mutfak hakkındaki memnuniyet seviyeleri

Mutfak	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	10	30,3	8	29,6
Memnun	20	60,6	12	44,4
Memnun değil	2	6,1	7	26
Hiç memnun değil	1	3	0	0
Toplam	33	100	27	100

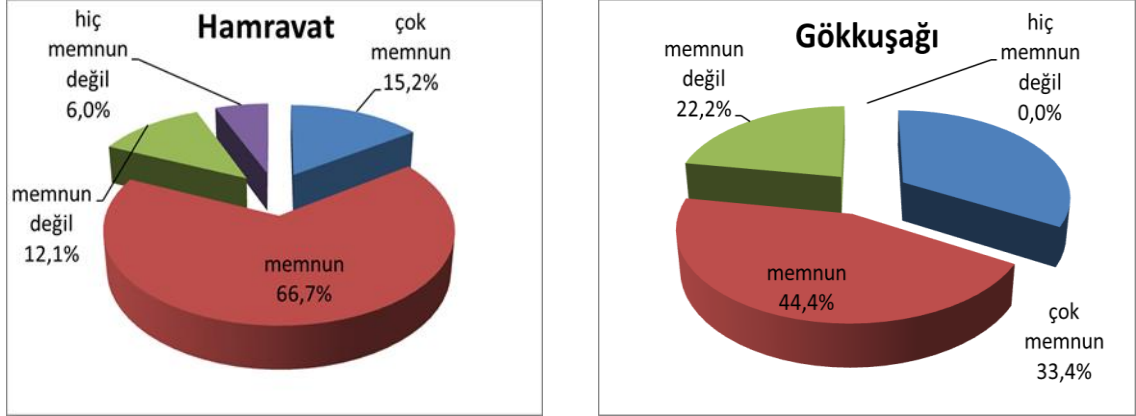

Şekil 4.7. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki mutfak memnuniyeti

Hamravat konutlarında yaşayan kullanıcıların (%91'i), Gökkuşığı konutlarında yaşayan kullanıcılara (%74'ü) oranla mutfaklarından daha çok memnun oldukları belirlenmiştir (Çizelge 4.9, Şekil 4.7).

Çizelge 4.10. Kullanıcıların banyo mekânı hakkındaki memnuniyet seviyeleri

Banyo	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	5	15,2	9	33,4
Memnun	22	66,7	12	44,4
Memnun değil	4	12,1	6	22,2
Hiç memnun değil	2	6	0	0
Toplam	33	100	27	100

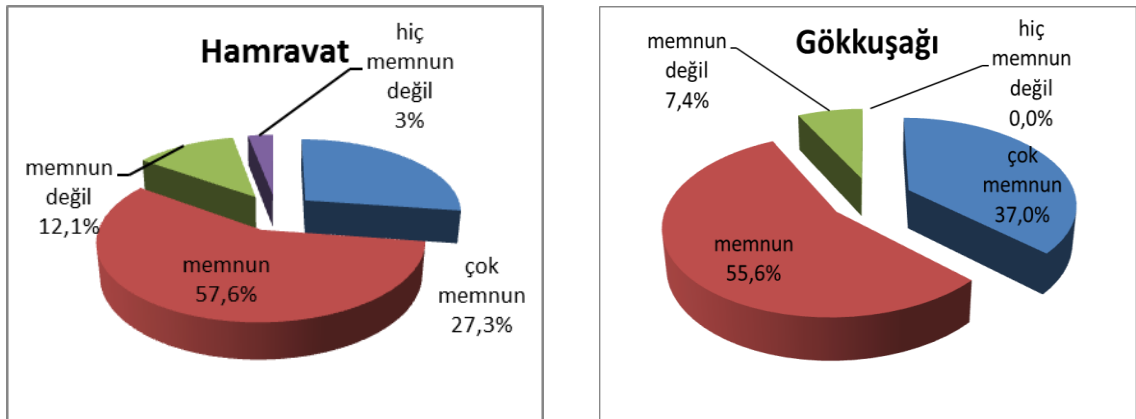

Şekil 4.8. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki banyo mekanı hakkındaki memnuniyet

Hamravat (%81,9) ile Gökkuşığı (%77,8) yerleşmeleri karşılaştırıldığında, Hamravat yerleşmesinde kullanıcıların banyonun mekânsal özellikleri hakkındaki memnuniyet seviyesi daha yüksek bir orandadır (Çizelge 4.10, 4.Şekil 8).

Çizelge 4.11. Kullanıcının konut bahçesi hakkındaki memnuniyet seviyeleri

Konut bahçe	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	9	27,3	10	37
Memnun	19	57,6	15	55,6
Memnun değil	4	12,1	2	7,4
Hiç memnun değil	1	3,0	0	0
Toplam	33	100	27	100

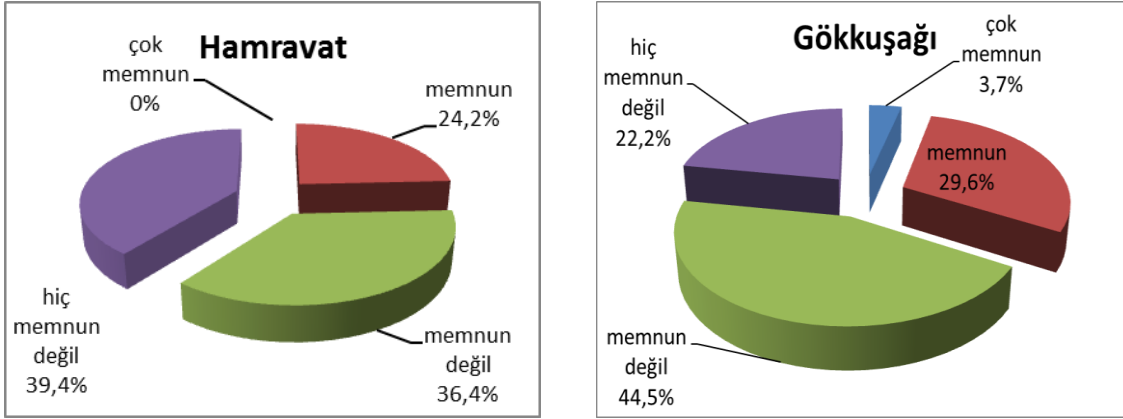
Şekil 4.9. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki bahçe memnuniyeti

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Hamravat (%84,9) ile karşılaştırıldığında, Gökkuşığı (%92,6) yerleşmesindeki kullanıcıların bahçe memnuniyet seviyesinin çok daha yüksek bir oranda olduğu bulunmuştur (Çizelge 4.11, Şekil 4.9).

Çizelge 4.12. Kullanıcının konut tesisat sistemi hakkındaki memnuniyet seviyesi

Konut tesisat	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	0	0	1	3,7
Memnun	8	24,2	8	29,6
Memnun değil	12	36,4	12	44,5
Hiç memnun değil	13	39,4	6	22,2
Toplam	33	100	27	100

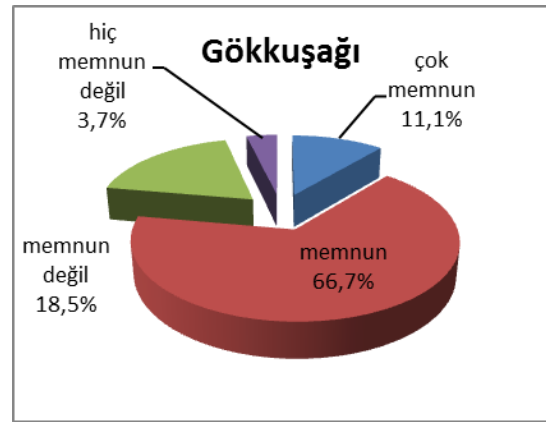
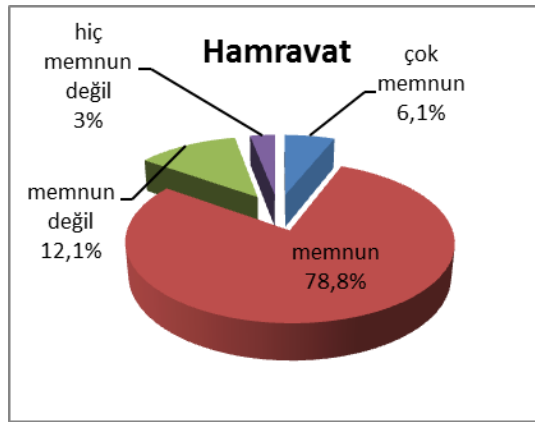

Şekil 4.10. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki tesisat sistemi memnuniyeti

Hamravat yerleşmesinde kullanıcıların tesisat sistemi (su akar giderleri) memnuniyetsizlik oranı (%75,8), Gökkuşığı yerleşmesindekilere göre (%66,7) çok daha yüksek bir orandadır. Her iki yerleşmede de bu memnuniyet değerinin oldukça düşük olduğu saptanmıştır (Çizelge 4.12, Şekil 4.10).

Çizelge 4.13. Konut ve çevresinin estetiği hakkındaki kullanıcı memnuniyet seviyeleri

Estetik	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Çok memnun	2	6,1	3	11,1
Memnun	26	78,8	18	66,7
Memnun değil	4	12,1	5	18,5
Hiç memnun değil	1	3,0	1	3,7
Toplam	33	100	27	100

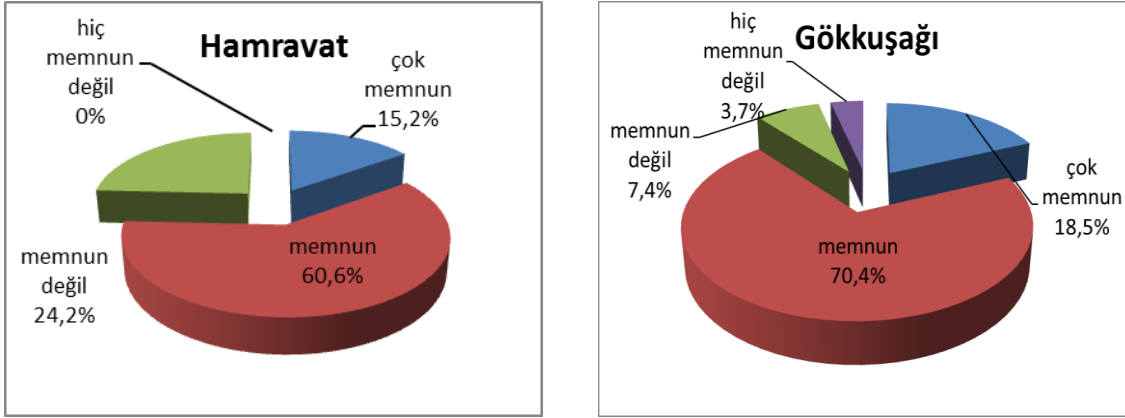
Şekil 4.11. Hamravat ve Gökkuşuğu yerleşmelerindeki konut ve çevresi estetiği hakkındaki memnuniyet oranları

Hamravat ve Gökkuşuğu yerleşmesindeki kullanıcıların konut ve çevresi estetiği hakkındaki memnuniyet seviyesi Hamravat (%84,9) ve Gökkuşuğu yerleşmelerinde (%77,8) yüksek olduğu saptanmıştır (Çizelge 4.13, Şekil 4.11).

Çizelge 4.14. Kullanıcının çocuk oyun alanları memnuniyet seviyeleri

Çocuk oyun alan	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Çok memnun	5	15,2	5	18,5
Memnun	20	60,6	19	70,4
Memnun değil	8	24,2	2	7,4
Hiç memnun değil	0	0,0	1	3,7
Toplam	33	100	27	100

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

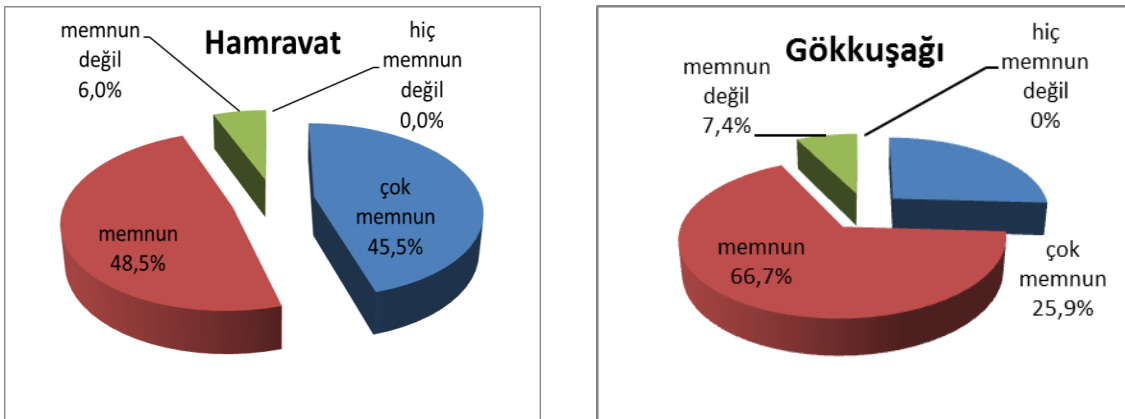

Şekil 4.12. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki çocuk oyun alanları memnuniyeti

Hamravat (%75,8) ile karşılaştırıldığında Gökkuşığı (%88,9) yerleşmesindeki kullanıcıların çocuk oyun alanları memnuniyeti daha yüksek bir orandadır (Çizelge 4.14, Şekil 4.12).

Çizelge 4.15. Yaşam alanında çocuk yetiştirme rahatlığı bakımından kullanıcı memnuniyet seviyeleri

Çocuk yetiştirme Memnuniyeti	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	15	45,5	7	25,9
Memnun	16	48,5	18	66,7
Memnun değil	2	6	2	7,4
Hiç memnun değil	0	0,0	0	0
Toplam	33	100	27	100

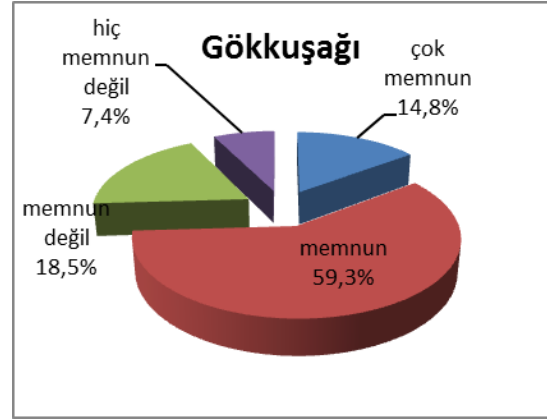
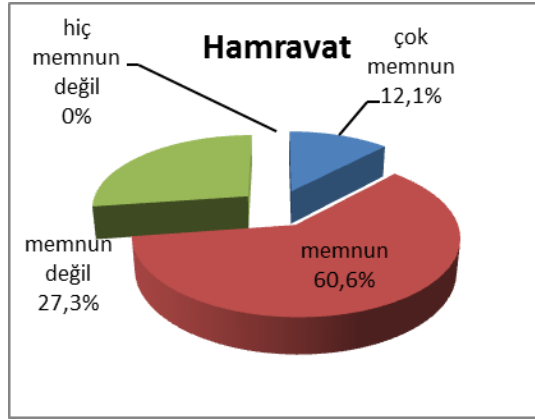

Şekil 4.13. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki çocuk yetiştirme memnuniyeti

Her iki yerleşmede sorulan önemli sorulardan biri de yerleşme sınırları içinde çocuk yetiştirme memnuniyetidir. Hamravat (%94) ve Gökkuşığı yerleşmesinde (%92,6) bu memnuniyet seviyeleri yüksek bir orandadır (Çizelge 4.15, Şekil 4.13).

Çizelge 4.16. Kullanıcının yaya yolları memnuniyet seviyeleri

Yaya yolları	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	4	12,1	4	14,8
Memnun	20	60,6	16	59,3
Memnun değil	9	27,3	5	18,5
Hiç memnun değil	0	0,0	2	7,4
Toplam	33	100	27	100

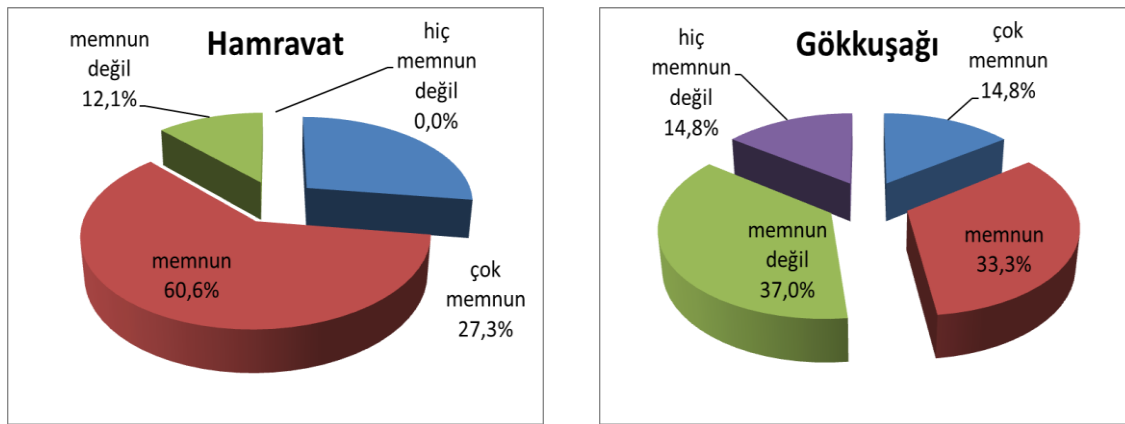
Şekil 4.14. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki yaya yolları memnuniyeti

Hamravat (%82,7) ve Gökkuşığı (%74,1) yerleşmelerinde kullanıcıların yaya yolları memnuniyetinin yüksek bir oranda olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.16, Şekil 4.14).

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çizelge 4.17. Kullanıcının sosyal aktivite memnuniyet seviyeleri

Sosyal aktivite	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Çok memnun	9	27,3	4	14,8
Memnun	20	60,6	9	33,3
Memnun değil	4	12,1	10	37,1
Hiç memnun değil	0	0,0	4	14,8
Toplam	33	100	27	100

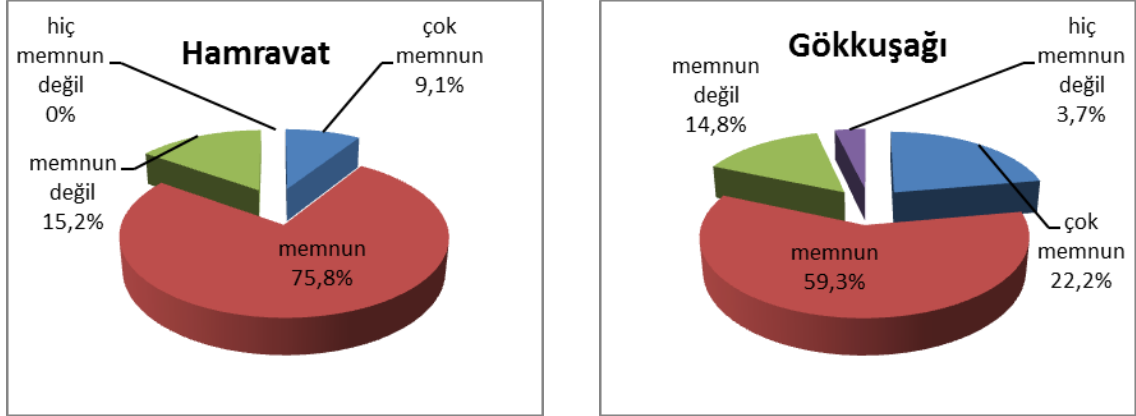

Şekil 4.15. Hamravat ve Gökkuşuğu yerleşmelerindeki sosyal aktivite memnuniyeti

Sosyal aktiviteler hakkındaki memnuniyet seviyesi Gökkuşuğu yerleşmesindeki ile karşılaştırıldığında (%48,1), Hamravat yerleşmesinde (%87,9) oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.17, Şekil 4.15).

Çizelge 4.18. Kullanıcının spor alanları memnuniyet seviyeleri

Spor alanları	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Çok memnun	3	9,1	6	22,2
Memnun	25	75,8	16	59,3
Memnun değil	5	15,1	4	14,8
Hiç memnun değil	0	0,0	1	3,7
Toplam	33	100	27	100

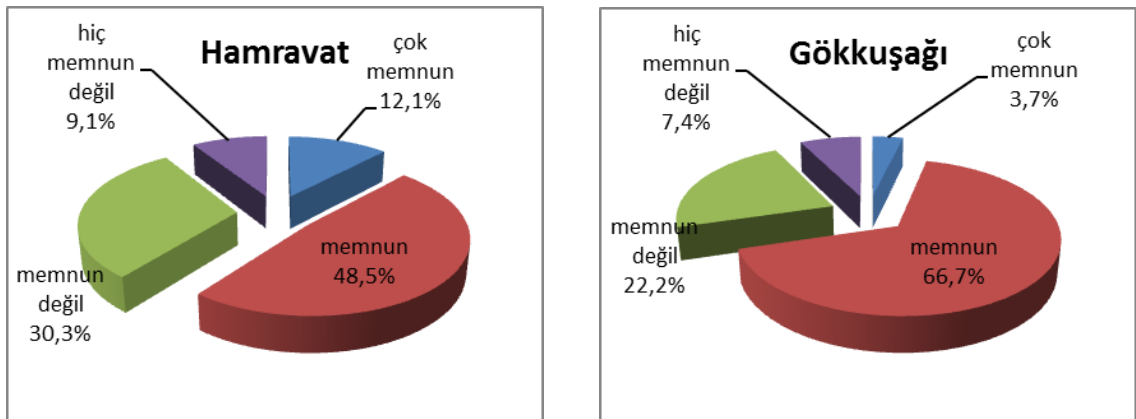

Şekil 4.16. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki spor alanları memnuniyeti

Yerleşmeler içindeki spor alanlarından kullanıcıların memnuniyet seviyesi Hamravat için %84,9 Gökkuşığı için de %81,5 olduğu saptanmıştır (Çizelge 4.18, Şekil 4.16).

Çizelge 4.19. Kullanıcının yerleşimin yönetimi hakkındaki memnuniyet seviyeleri

Yönetim Memnuniyeti	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	4	12,1	1	3,7
Memnun	16	48,5	18	66,7
Memnun değil	10	30,3	6	22,2
Hiç memnun değil	3	9,1	2	7,4
Toplam	33	100	27	100

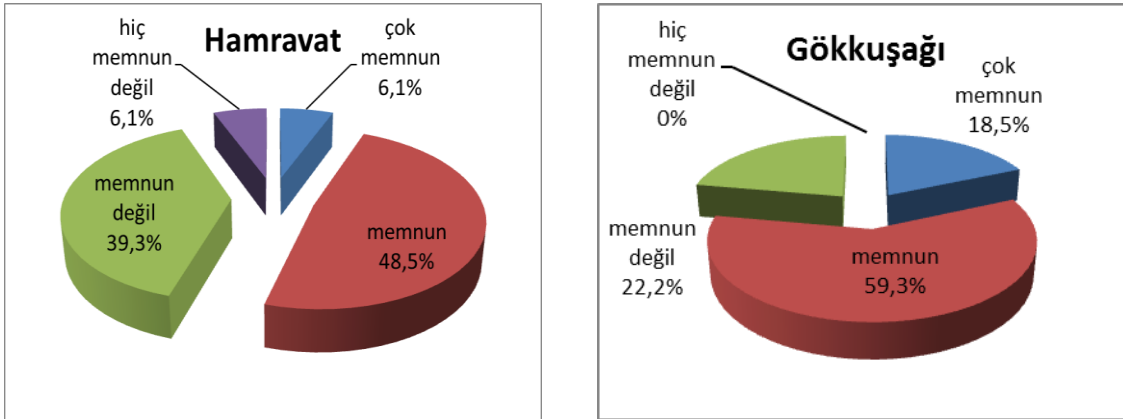
Şekil 4.17. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinin yönetimi hakkındaki memnuniyet

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Hamravat yerleşmesinin yönetiminden kullanıcıların %60,6'sının, Gökkuşığı yerleşmesinin yönetiminden ise kullanıcıları %70,4'ünün memnun olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.19, Şekil 4.17).

Çizelge 4.20. Kullanıcının konutu ile komşu konut arasındaki mesafeden memnuniyet seviyeleri

Mesafe	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	2	6,1	5	18,5
Memnun	16	48,5	16	59,3
Memnun değil	13	39,3	6	22,2
Hiç memnun değil	2	6,1	0	0
Toplam	33	100	27	100

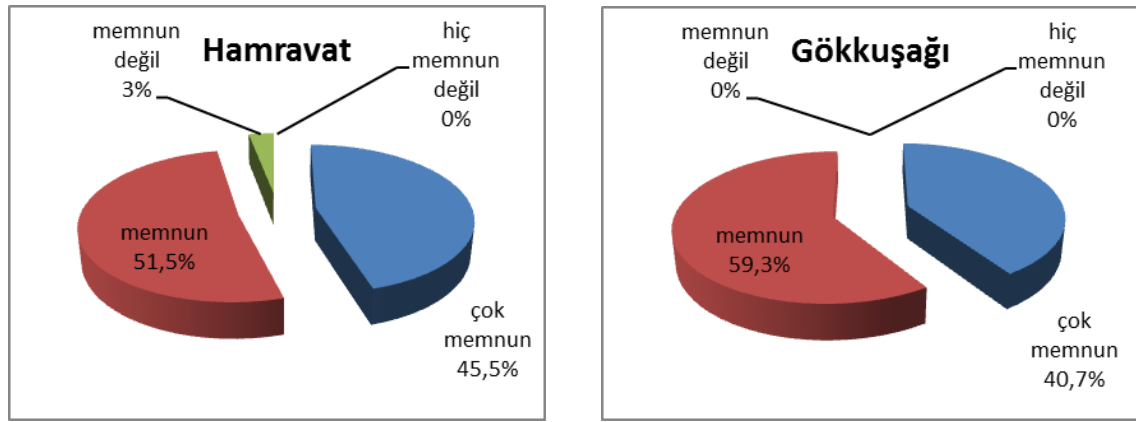

Şekil 4.18. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki konutlar arasındaki mesafe memnuniyeti

Kullanıcının konutu ile komşu konut arasındaki mesafeden memnuniyet seviyesi Hamravat yerleşmesinde %54,6 Gökkuşığı yerleşmesinde ise %77,8'dir. Hamravat yerleşmesindeki kullanıcıların memnuniyetsizliğinin sebebi, evlerin ikiz ev olarak tasarlanmasından kaynaklandığı, yapılan görüşmelerle saptanmıştır (Çizelge 4.20, Şekil 4.18).

Çizelge 4.21. Kullanıcıların belli bir sınır içinde yaşamaları hakkındaki memnuniyet seviyeleri

Belli bir sınır içinde yaşama	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Çok memnun	15	45,5	11	40,7
Memnun	17	51,5	16	59,3
Memnun değil	1	3,0	0	0
Hiç memnun değil	0	0	0	0
Toplam	33	100	27	100

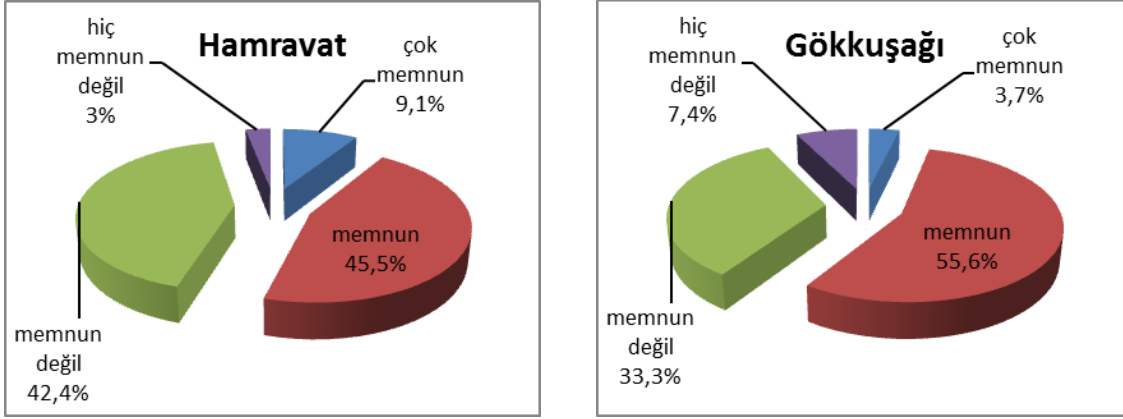
Şekil 4.19. Hamravat ve Gökkuşuğu yerleşmelerinde belli bir sınır içinde yaşama memnuniyeti

Hamravat (%97) ile Gökkuşuğu (%100) yerleşmelerinde kullanıcıların belli bir sınır içinde yaşama memnuniyeti oldukça yüksek bir orandadır (Çizelge 4.21, Şekil 4.19).

Çizelge 4.22. Kullanıcının ulaşım memnuniyet seviyeleri

Ulaşım Memnuniyeti	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Çok memnun	3	9,1	1	3,7
Memnun	15	45,5	15	55,6
Memnun değil	14	42,4	9	33,3
Hiç memnun değil	1	3,0	2	7,4
Toplam	33	100	27	100

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

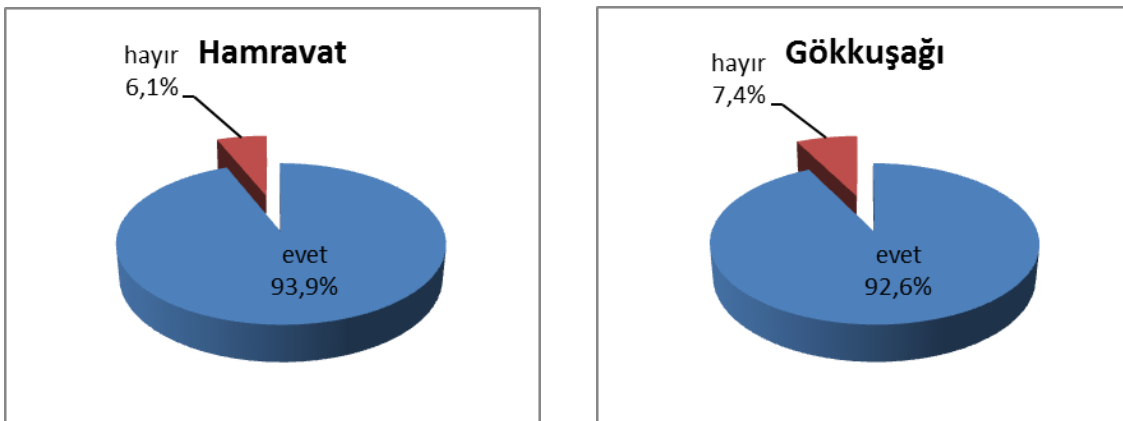

Şekil 4.20. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki ulaşım memnuniyeti

Hamravat (%54,6) ve Gökkuşığı (%59,3) yerleşmelerinde yaşayan kullanıcıların ulaşım ile ilgili memnuniyet seviyeleri Gökkuşığı yerleşmesinde daha yüksek olduğu bulunmuştur (Çizelge 4.22, Şekil 4.20).

Çizelge 4.23. “Kendinizi buraya ait hissediyor musunuz?” sorusuna ait kullanıcı tutumu

Ait	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Evet	31	93,9	25	92,6
Hayır	2	6,1	2	7,4
Toplam	33	100	27	100

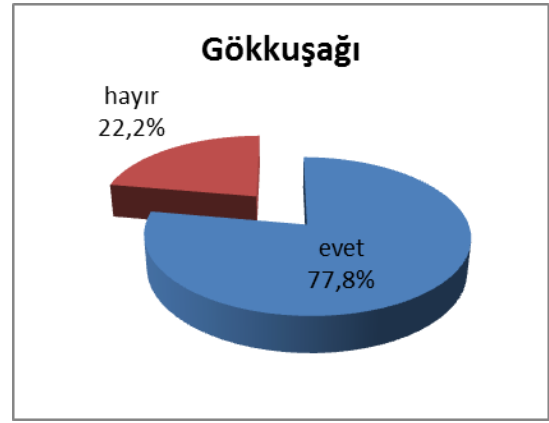
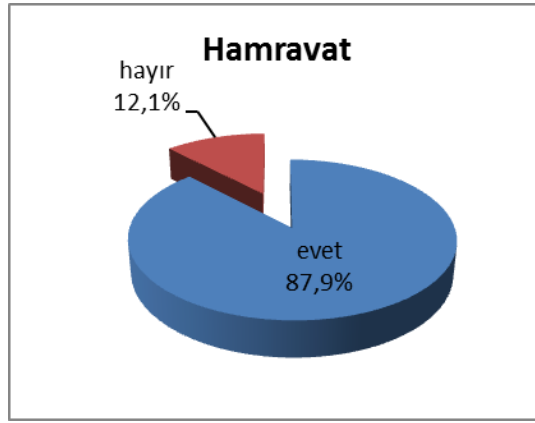

Şekil 4.21. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki, yerleşmeye ait hissetme değerleri

Hamravat (%93,9) ile Gökkuşığı (%92,6) yerleşmelerinin her ikisinde de kullanıcıların, yere bağlanma duygularının ya da aidiyet hislerinin güçlü olduğu bulunmuştur (Çizelge 4.23, Şekil 4.21).

Çizelge 4.24. “Konutunuz onun için harcadığınız paraya değiyor mu?” sorusuna ait kullanıcı tutumu

Konutun paraya Değmesi	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Evet	29	87,9	21	77,8
Hayır	4	12,1	6	22,2
Toplam	33	100	27	100

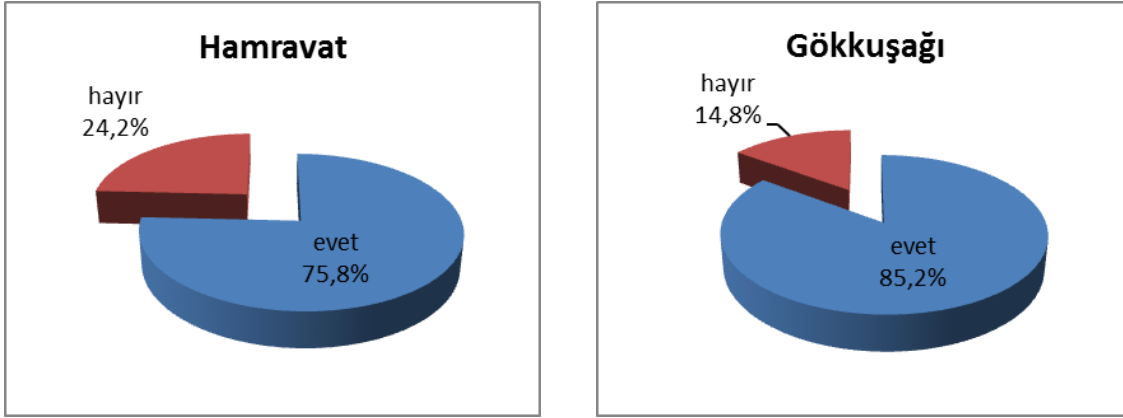
Şekil 4.22. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki, konutun iyi bir yatırım amacı olarak değerlendirilmesi (konut-harcanan para-tatmin değerlendirmesi)

Hamravat (%87,9) ile Gökkuşığı (%77,8) yerleşmeleri karşılaştırıldığında, Hamravat yerleşmesinde konutlarının iyi bir yatırım aracı olduğunu düşünen kullanıcıların oranının daha fazla olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.24, Şekil 4.22).

Çizelge 4.25. “Yaşadığınız konutun modern bir konut olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi

Konutun Modernliği	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Evet	25	75,8	23	85,2
Hayır	8	24,2	4	14,8
Toplam	33	100	27	100

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

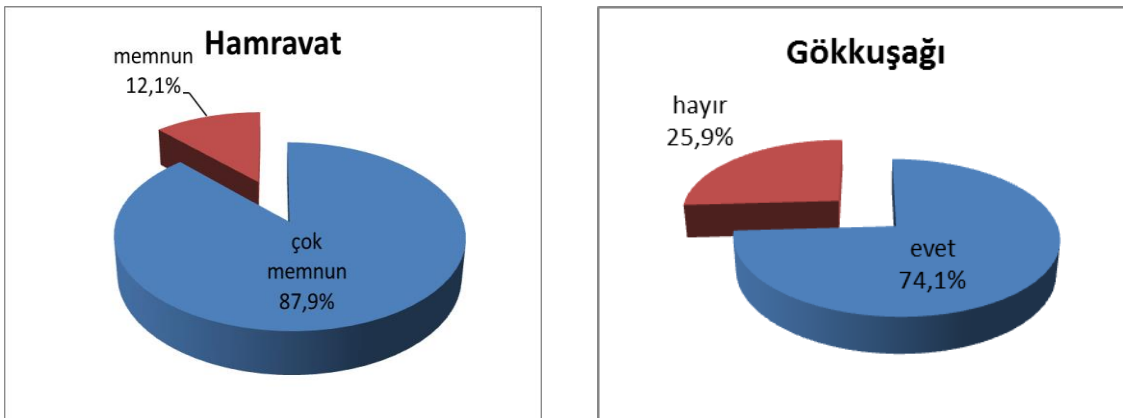

Şekil 4.23. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinde, konutunun modern bir konut olduğunu düşünenlerin oranı

Hamravat yerleşmesinde konutlarını modern olarak değerlendiren kullanıcıların oranının %75,8, Gökkuşığı'nda ise bu oranın %85,2 olduğu bulunmuştur (Çizelge 4.25, Şekil 4.23).

Çizelge 4.26. “Saygın bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?” sorusu hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi

Saygın bir muhitte Yaşama	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Evet	29	87,9	20	74,1
Hayır	4	12,1	7	25,9
Toplam	33	100	27	100

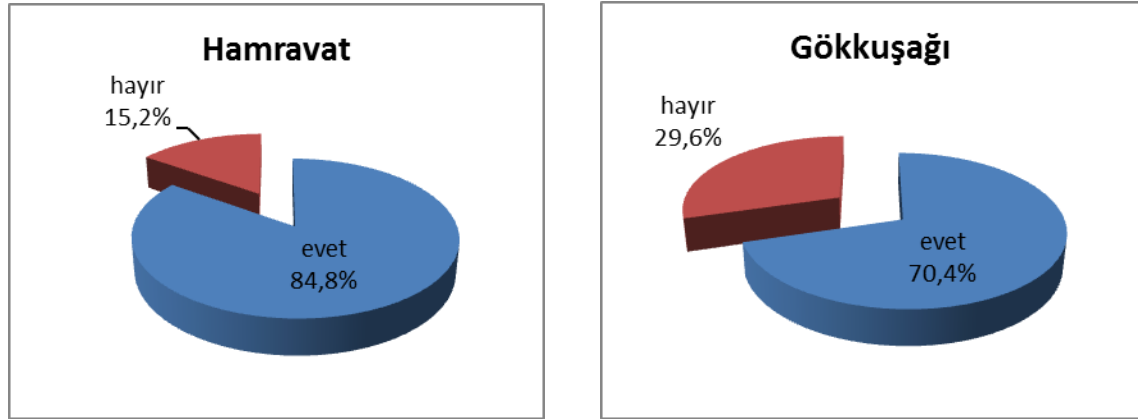

Şekil 4.24. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki kullanıcıların saygın bir muhitte yaşadığını düşünenlerin oranları

Hamravat (%87,8) ile Gökkuşığı (%74,1) yerleşmeleri karşılaştırıldığında, saygın bir muhitte yaşadığını düşünen kullanıcıların oranının, Hamravat yerleşmesinde daha yüksek olduğu bulunmuştur (Çizelge 4.26, Şekil 4.24).

Çizelge 4.27. “Statüsü yüksek bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?” sorusu hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi

Statüsü yüksek bir Muhitte Yaşama	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Evet	28	84,8	19	70,4
Hayır	5	15,2	8	29,6
Toplam	33	100	27	100

Şekil 4.25. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinde, statüsü yüksek bir muhitte yaşadığını düşünen kullanıcıların oranı

Saygın ve statüsü yüksek bir muhitte yaşamak prestij ile bağlantılıdır. Kişinin yaşam kalitesinin göstergesi olarak gösterilebilir. Hamravat (%84,8) ile Gökkuşığı (%70,4) yerleşmeleri karşılaştırıldığında, statüsü yüksek bir muhitte yaşadıklarını düşünen kullanıcıların oranının Hamravat yerleşmesinde çok daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.27, Şekil 4.25).

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çizelge 4.28. Konut memnuniyeti ile konut özellikleri hakkındaki memnuniyet seviyeleri arasındaki korelasyon analizi

Konut memnuniyeti	Hamravat	Gökkuşığı
Korelasyon analizi	R değeri	R değeri
Konut büyüklüğü memnuniyeti	0,124	0,604**
Oda sayısı memnuniyeti	0,161	0,748**
Oda büyüklüğü memnuniyeti	0,281	0,662**
Mutfak memnuniyeti	0,488**	0,077
Banyo memnuniyeti	0,474**	0,012
Bahçe memnuniyeti	0,230	0,629**
Tesisat (su giderleri) memnuniyeti	0,334	0,385*
Çocuk oyun alanlarından memnuniyet	-0,022	0,471*
Yerleşmede çocuk yetiştirme memnuniyeti	0,489**	0,522**
Yaya yollarından memnuniyet	-0,229	0,471*
Sosyal aktivitelerden memnuniyet	0,147	0,543**
Spor alanlarından memnuniyet	0,152	0,451*
Konutlar arası mesafelerden memnuniyet	0,117	0,420*
Sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyeti	0,600**	0,452*

* $p<0,05$, ** $p<0,01$ (Her iki yerleşmede anlamsal farkların görülmediği konut özelliklerine bu tabloda yer verilmemiştir.) Hamravat yerleşmesine ait anlamsal ilişkilerini detaylı gösteren istatistikî çıktılar Ek 4-Ek 7'de, Gökkuşığı yerleşmesine ait çıktılar ise Ek 8-Ek 19'da gösterilmiştir.

Hamravat yerleşmesindeki konut memnuniyeti ile konut özelliklerine ilişkin memnuniyet seviyeleri olan mutfak memnuniyeti ($r=0,488$, $p<0,01$), banyo memnuniyeti ($r=0,474$, $p<0,01$), yerleşmedeki çocuk yetiştirme memnuniyeti ($r=0,489$, $p<0,01$) arasında korelasyon analizinde (Çizelge 4.28) orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki görülmektedir. Ayrıca konut memnuniyeti ile sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyeti ($r=0,600$, $p<0,01$) arasındaki korelasyon analizinde (Çizelge 4.28) ise yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki görülmektedir.

Gökkuşığı yerleşmesinde tesisattan memnuniyet ($r=0,385$, $p<0,05$), çocuk oyun alanlarından memnuniyet ($r=0,471$, $p<0,05$), yaya yollarından memnuniyet ($r=0,471$, $p<0,05$), spor alanlarından memnuniyet ($r=0,451$, $p<0,05$) ve konutlar arası

mesafelerden memnuniyet ($r=0,420$, $p<0,05$) ve sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyetinden ($r=0,452$, $p<0,05$) oluşan konut özellikleri ile konut memnuniyeti arasındaki korelasyon analizinde (Çizelge 4.28) orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Ayrıca konut büyüklüğü memnuniyeti ($r=0,604$, $p<0,01$), oda sayısı memnuniyeti ($r=0,748$, $p<0,01$), oda büyüklüğü memnuniyeti ($r=0,662$, $p<0,01$), bahçe memnuniyeti ($r=0,629$, $p<0,01$), yerleşmedeki çocuk yetiştirme memnuniyeti ($r=0,522$, $p<0,01$), sosyal aktivitelerden memnuniyet ($r=0,543$, $p<0,01$) düzeyleri ile konut memnuniyeti arasındaki korelasyon analizinde (Çizelge 4.28) ise yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Çizelge 4.29. Konutun yakın çevresinden memnuniyet ile sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyeti arasındaki korelasyon analizi

Konutun yakın çevresinden memnuniyet	Hamravat	Gökkuşacağı
Korelasyon analizi	R değeri	R değeri
Sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyeti	0,446**	0,612**

** $p<0,01$ Hamravat yerleşmesine ait anlamsal ilişkilerini detaylı gösteren istatistiki çıktılar Ek20, Gökkuşacağı yerleşmesine ait çıktılar ise Ek 21’de gösterilmiştir.

Konut yakın çevresi memnuniyeti ile sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyeti arasındaki korelasyon analizinde Hamravat yerleşmesinde ($r=0,446$, $p<0,01$) orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki; Gökkuşacağı yerleşmesinde ($r=0,612$, $p<0,01$) ise yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Çizelge 4.29).

Çizelge 4.30. Komşu memnuniyeti ile sosyal aktiviteler ve konutları arası mesafeden memnuniyet seviyeleri ve çevredeki komşuları tanıma becerisi arasındaki korelasyon analizi

Komşu memnuniyeti	Hamravat	Gökkuşacağı
Korelasyon analizi	R değeri	R değeri
Sosyal aktivitelerden memnuniyet	0,246	0,419*
Konutlar arası mesafeden memnuniyet	0,000	0,443*
Çevredeki komşuları tanıma becerisi	-0,224	-0,505**

* $p<0,05$, ** $p<0,01$ Gökkuşacağı yerleşmesine ait çıktılar Ek 22-Ek 24’te gösterilmiştir.

Sosyal aktivitelerden memnuniyet ($r=0,419$, $p<0,05$), konutlar arası mesafeden memnuniyet ($r=0,443$, $p<0,05$) seviyeleri ile komşu memnuniyeti arasındaki korelasyon

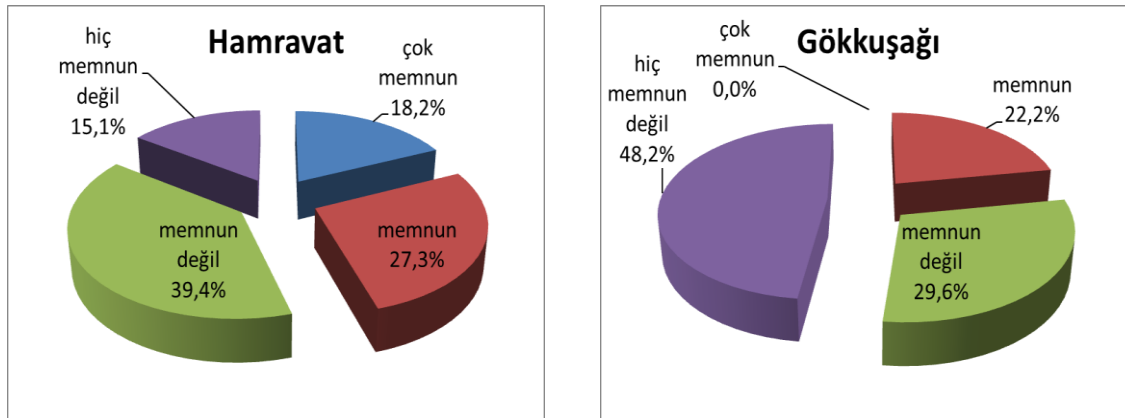
analizinde orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki ile çevredeki komşuları tanıma becerisi ($r=-0,505$, $p<0,01$) ile komşu memnuniyeti arasındaki korelasyon analizine yüksek düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişki sadece Gökkuşuğu yerleşmesinde belirlenmiştir (Çizelge 4.30).

4.1.3.2. Konut ve çevresinin güvenliğine ilişkin kullanıcı değerlendirmeleri

Hamravat ve Gökkuşuğu yerleşmelerindeki kullanıcı değerlendirmeleri; kapalı yerleşme dışındaki diğer yerleşimlerden memnuniyet, kapalı yerleşmenin güvenliği, konutun güvenliği, suç olaylarıyla karşılaşma, kapalı yerleşme dışındaki yaşama korkusu, konutun hırsızlığa ve depreme karşı güvenliği, komşuları tanıma, kapalı yerleşmede çalışan güvenlikçiler hakkındaki kullanıcı tutumları kapsamında incelenmiştir.

Çizelge 4.31. Kullanıcının yerleşim alanının sınırları dışındaki yerleşmelerden memnuniyet seviyeleri

Sınırlar dışındaki Memnuniyeti	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Çok memnun	6	18,2	0	0
Memnun	9	27,3	6	22,2
Memnun değil	13	39,4	8	29,6
Hiç memnun değil	5	15,1	13	48,2
Toplam	33	100	27	100

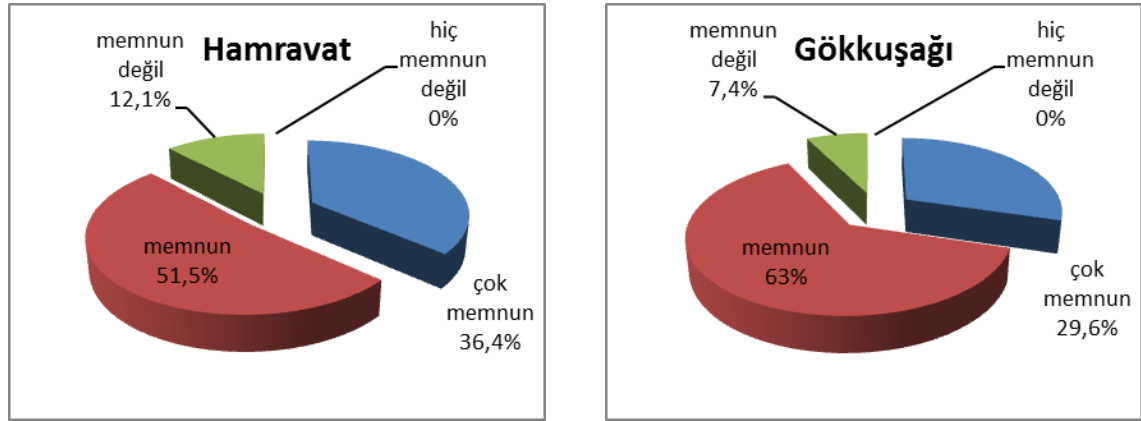

Şekil 4.26. Hamravat ve Gökkuşuğu yerleşmelerindeki yerleşim alanının dışındaki diğer yerleşmeden memnuniyeti

Hamravat (%54,5) ile karşılaştırıldığında Gökkuşığı (%77,8) yerleşmesindeki kullanıcıların yerleşim alanının sınırları dışındaki yerleşmelerden memnuniyetsizlik seviyesinin çok daha yüksek bir oranda olduğu saptanmıştır (Çizelge 4.31, Şekil 4.26).

Çizelge 4.32. Kullanıcının yerleşmedeki güvenlik hakkındaki memnuniyet seviyeleri

Yerleşme güvenlik	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Çok memnun	12	36,4	8	29,6
Memnun	17	51,5	17	63
Memnun değil	4	12,1	2	7,4
Hiç memnun değil	0	0	0	0
Toplam	33	100	27	100

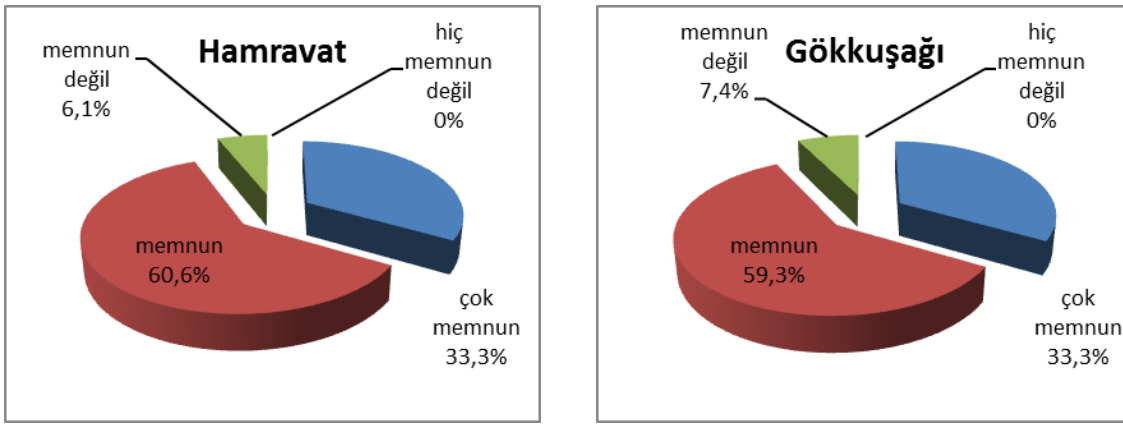
Şekil 4.27. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki güvenlik hakkındaki memnuniyet oranları

Kullanıcıların yerleşme güvenliği hakkındaki memnuniyet seviyesi, Hamravat yerleşmesindeki %87,9 Gökkuşığı yerleşmesinde ise %92,6 oranında olumludur. Gökkuşığı yerleşmesindeki kullanıcıların memnuniyet seviyelerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.32, Şekil 4.27).

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çizelge 4.33. Kullanıcının konut güvenliği memnuniyet seviyeleri

Konut güvenliği	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Çok memnun	11	33,3	9	33,3
Memnun	20	60,6	16	59,3
Memnun değil	2	6,1	2	7,4
Hiç memnun değil	0	0	0	0
Toplam	33	100	27	100

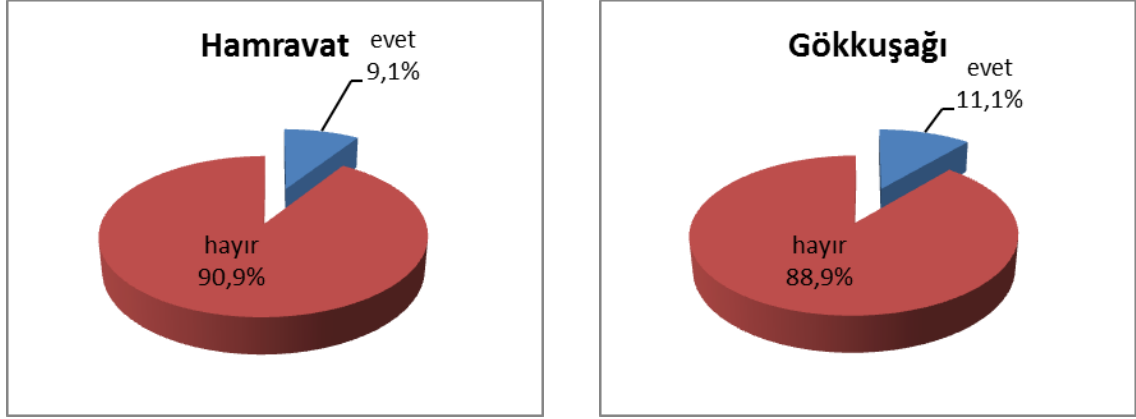

Şekil 4.28. Hamravat ve Gökkuşuğu yerleşmelerindeki konut güvenliği hakkındaki kullanıcı memnuniyeti

Konut güvenliği hakkındaki kullanıcı memnuniyeti, Hamravat yerleşkesinde %93,9 olarak belirlenmiş, Gökkuşuğu yerleşmesinde ise bu oranın %92,6 olduğu saptanmıştır. Her iki yerleşmede de, konutlarının güvenliği bakımından kullanıcıların memnuniyet seviyeleri oldukça yüksektir (Çizelge 4.33, Şekil 4.28).

Çizelge 4.34. “Yaşadığınız alanda herhangi bir suç olayına rastladınız mı?” sorusu hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi

Yerleşmede	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Suç olayına rastla.				
Evet	3	9,1	3	11,1
Hayır	30	90,9	24	88,9
Toplam	33	100	27	100

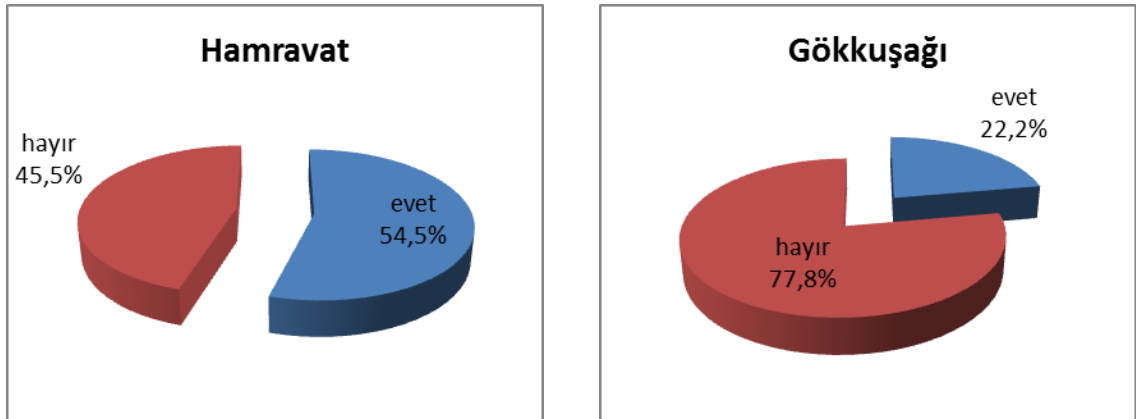

Şekil 4.29. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinde kullanıcıların bir suç olayına rastlama oranları

Hamravat yaşama alanında, kullanıcıların herhangi bir suç olayına rastlaması oranı %9,1 iken Gökkuşığı'nda bu oran %11,2 olduğu saptanmıştır. Buna göre Hamravat yerleşmesinde suç oranı ile kullanıcıların daha az karşılaşmışlardır (Çizelge 4.34, Şekil 4.29).

Çizelge 4.35. “Yerleşme sınırları dışındaki hayat sizi korkutuyor mu?” sorusu hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi

Yerleşme sınırları	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Evet	18	54,5	6	22,2
Hayır	15	45,5	21	77,8
Toplam	33	55	27	45

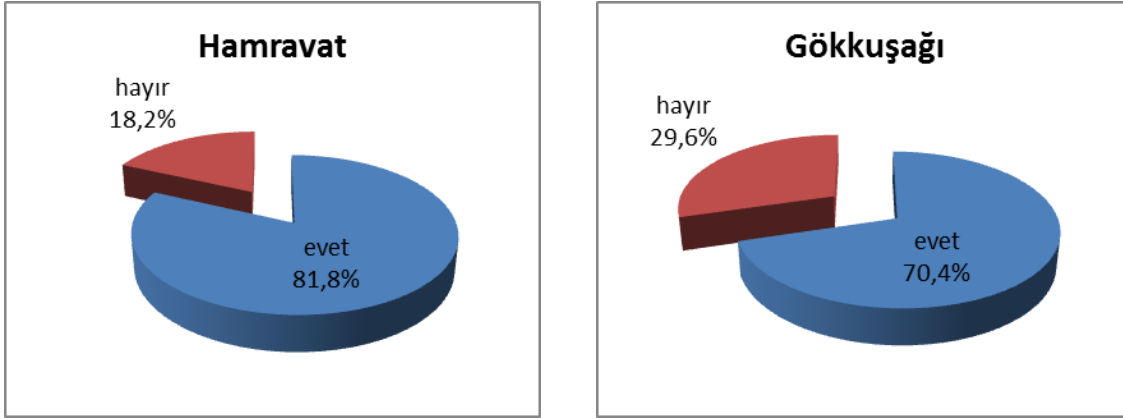
Şekil 4.30. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinde, yaşama alanları dışındaki hayatın kullanıcıları korkutma oranı

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çizelge 4.35 ve şekil 4.30 da görüldüğü üzere yerleşme sınırları dışındaki hayatın insanlar üzerindeki olumlu veya olumsuz etkisi tespit edilmeye çalışılmıştır. %54,5 oranıyla Hamravat yerleşmesindeki kullanıcıların bu konudaki korkuları Gökkuşığı (%22,2) yerleşmesindeki kullanıcılardan çok daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.36. “Konutunuzun hırsızlığa karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?” hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi

Hırsızlığa karşı Güvenirliliği	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Evet	27	81,8	19	70,4
Hayır	6	18,2	8	29,6
Toplam	33	100	27	100

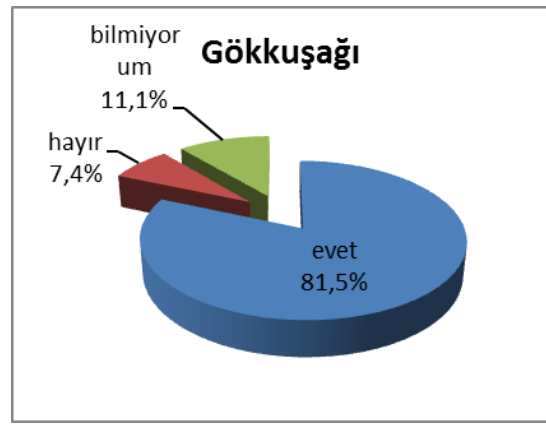
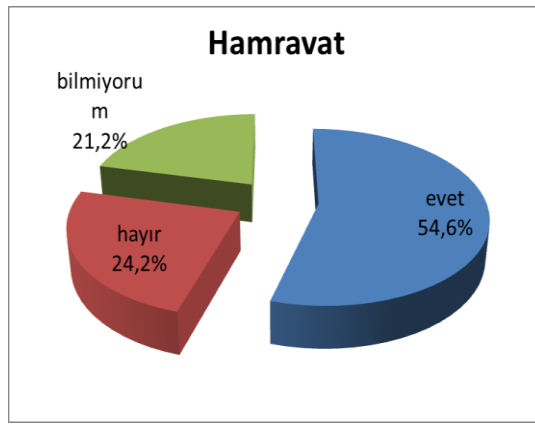

Şekil 4.31. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinde konutun hırsızlığa karşı güvenirliliği

Güvenlikle ilgili sorulardan biride konutun hırsızlığa karşı güvenliği ile ilgilidir. Hamravat yerleşmesindeki kullanıcıların memnuniyet seviyesinin %81,8 olduğu, Gökkuşığı yerleşmesinde ise bu seviyenin %70,4 olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.36, Şekil 4.31).

Çizelge 4.37. “Konutunuzun depreme karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?” hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi

Depreme karşı Güvenirliliği	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Evet	18	54,6	22	81,5
Hayır	8	24,2	2	7,4
Bilmiyorum	7	21,2	3	11,1
Toplam	33	100	27	100

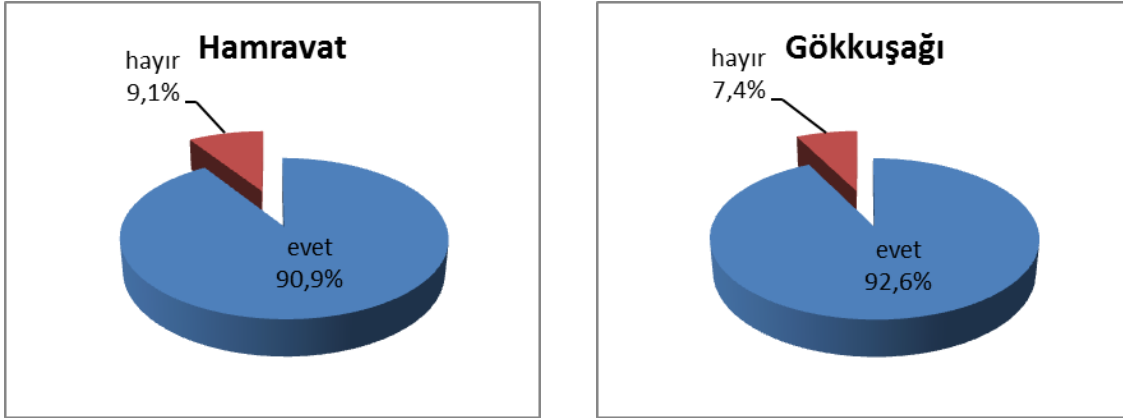
Şekil 4.32. Hamravat ve Gökkuşuğu yerleşmelerde konutun depreme karşı güvenirliliği

Konutun depreme karşı güvenliğiyle ilgili ‘bilmiyorum’ yanıtları Hamravat yerleşmesinde %21,2 gibi yüksek bir seviyededir. Hamravat ile karşılaştırıldığında Gökkuşuğu (%81,5) yerleşmesindeki kullanıcıların konutlarının depreme karşı güvenli olduğuna inananların çok daha yüksek bir oranda olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.37, Şekil 4.32).

Çizelge 4.38. “Konut çevresindeki komşularınızı tanıyor musunuz?” hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi

Komşuları Tanıma	Hamravat		Gökkuşuğu	
	F	%	F	%
Evet	30	90,9	25	92,6
Hayır	3	9,1	2	7,4
Toplam	33	100	27	100

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

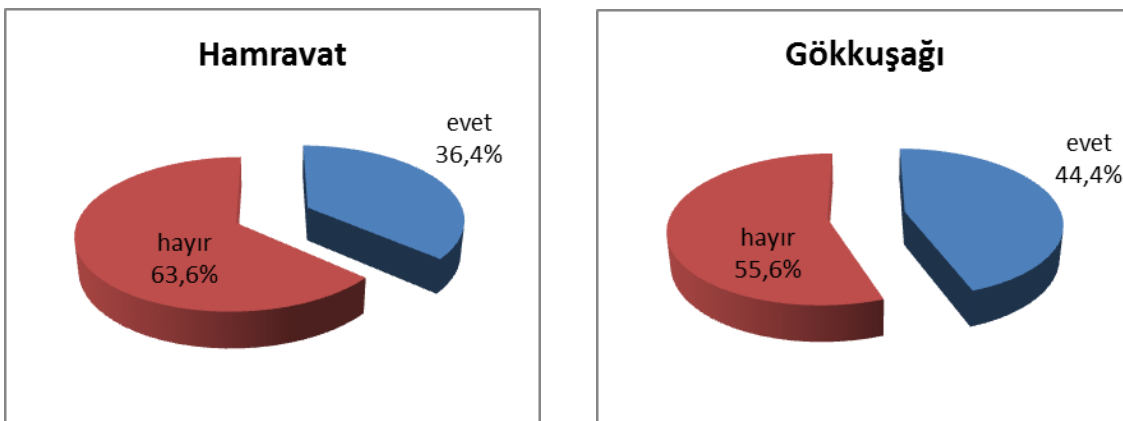

Şekil 4.33. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinde konut çevresindeki komşuları tanıma oranı

Konut çevresindeki komşuları tanımak, güvenlik olgusu ile doğrudan ilgilidir. Hamravat (%90,9) ve Gökkuşığı (%92,6) yerleşmelerinde kullanıcıların konut çevresindeki komşuları tanıma oranı oldukça yüksektir (Çizelge 4.38, Şekil 4.33).

Çizelge 4.39. “Yerleşmeye giren çıkan yabancıların, kapıdaki güvenlikçiler tarafından tam bir kontrol yaptığına inanıyor musunuz?” hakkındaki kullanıcı değerlendirmesi

Güvenlikçi Güvenirliliği	Hamravat		Gökkuşığı	
	F	%	F	%
Evet	12	36,4	12	44,4
Hayır	21	63,6	15	55,6
Toplam	33	100	27	100

Şekil 4.34. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerinde kapıdaki güvenlikçiler tarafından tam bir kontrol yapılmasına ilişkin kullanıcı oranları

Yerleşmenin giriş kapısındaki güvenlikçiler tarafından tam bir kontrol yapıldığı ya da giriş çıkış güvenliğinin iyi bir biçimde yapıldığı düşüncesinde olan kullanıcıların oranının, Gökkuşluğu yerleşmesinde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Hamravat (%63,6) ile Gökkuşluğu (%55,6) yerleşmelerinin her ikisinde de bu oran oldukça düşüktür (Çizelge 4.39, Şekil 4.34).

Çizelge 4.40. Güvenlik memnuniyeti ile yerleşme içindeki çocuk yetiştirme, yaya yolları ve sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyet seviyeleri arasındaki korelasyon analizi

Güvenlik memnuniyeti	Hamravat	Gökkuşluğu
Korelasyon analizi	R değeri	R değeri
Yerleşmedeki çocuk yetiştirme memnuniyeti	0,489**	0,522**
Yaya yollarından memnuniyet	-0,229	0,471*
Sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyeti	0,600**	0,452*

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$ Hamravat yerleşmesine ait anlamsal ilişkilerini detaylı gösteren istatistikî çıktılar Ek 25 ve Ek 26'da, Gökkuşluğu yerleşmesine ait çıktılar ise Ek 27-Ek 28'de gösterilmiştir.

Hamravat yerleşmesindeki güvenlikle ilgili memnuniyet ile yerleşmedeki çocuk yetiştirme memnuniyeti ($r=0,489$, $p < 0,01$) arasındaki korelasyon analizinde (Çizelge 4.40) orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki; güvenlikle ilgili memnuniyet ile sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyeti ($r=0,600$, $p < 0,01$) arasında korelasyon analizinde ise (Çizelge 4.40) yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki görülmektedir.

Gökkuşluğu yerleşmesinde de güvenlikle ilgili memnuniyet ile yerleşmedeki çocuk yetiştirme memnuniyeti ($r=0,522$, $p < 0,01$) arasındaki korelasyon analizinde (Çizelge 4.40) yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki; güvenlikle ilgili memnuniyet ile yaya yollarından memnuniyet ($r=0,471$, $p < 0,05$) ve sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyeti ($r=0,452$, $p < 0,05$) arasındaki korelasyon analizinde ise (Çizelge 4.40) orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

4.2. Tartışma

Bu araştırmada, Diyarbakır'ın Hamravat ve Gökkuşığı dışı kapalı konut yerleşmelerindeki kullanıcıların konut memnuniyet seviyeleri incelenmiştir. Bu yerleşmelerdeki kullanıcıların konut memnuniyeti, konut-yakın çevresine yönelik memnuniyeti ve komşu memnuniyeti ölçülmüştür. Ayrıca kullanıcıların konut ve yerleşme güvenliği yönündeki tutumları da değerlendirilmiştir.

Her iki yerleşmedeki konut memnuniyeti, konutun yakın çevresinden memnuniyeti ve komşu memnuniyeti değerlendirmesinde farklılıklar dikkat çeker. Hamravat yerleşmesindeki konut memnuniyeti, konut yakın çevresine ilişkin memnuniyet seviyesinden daha yüksek, ancak en yüksek değer olan komşu memnuniyetinden daha düşüktür. Bu yerleşmedeki konut memnuniyeti ile diğer memnuniyet seviyeleri arasındaki korelasyon analizinde de anlamsal bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre Hamravat yerleşmesindeki konutun yakın çevresinden memnuniyetin, konut memnuniyetinden daha düşük olması, bütün konutların ikiz konut tipinde üretilmelerinden kaynaklanmaktadır. Bu yerleşmede yan komşuya bitişik olan bir evde yaşamak, kullanıcıların konut yakın çevresine yönelik şikâyetlerinin başında gelmektedir. Ayrıca konutlar arası mesafeden kaynaklanan memnuniyet seviyesinin oldukça düşük olması bu savı kanıtlayan diğer bir bulgudur. Komşulardan memnuniyet seviyesinin oldukça yüksek olmasının nedeni ise konuyla ilgili dolaylı bir sorunun (Bu çevreden taşınırsanız, kaç komşunuzla yeni çevrenizde karşılaşmak isterdiniz?) cevabı ile açıklanabilir. Amerigo ve Aragonés (1997) komşu memnuniyetini belirlemek için hem doğrudan hem de dolaylı soruların cevaplarının karşılaştırılmasını önermektedir. Hamravat yerleşmesindeki kullanıcıların büyük bir çoğunluğunun taşınmaları varsayıldığında kendileriyle birlikte götürmek istedikleri komşularının sayısının çok yüksek düzeyde olması, komşu memnuniyetinin oldukça yüksek olmasının nedenini açıklamaktadır.

Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti, konutun yakın çevresinden memnuniyet ve komşu memnuniyet seviyeleri arasındaki korelasyon analizinde anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Göreceli olarak bakıldığında kullanıcıların hepsinin

konutlarından memnun olduğu, ancak konutun yakın çevresinden memnuniyet ve komşu memnuniyet seviyelerinin daha düşük olduğu görülebilmektedir.

Konut memnuniyeti ile konut özellikleri hakkındaki memnuniyet seviyeleri arasındaki korelasyon analizleri ise her iki yerleşmede anlamsal ilişkiler göz önüne alınarak değerlendirilmiştir.

Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile konut özellikleri arasında bazı anlamsal ilişkiler bulunmuştur. Bu anlamsal ilişki mutfak ve banyo memnuniyeti, yerleşmedeki çocuk yetiştirme memnuniyeti ve sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyetinde görülmektedir. Bu yerleşmede tesisat sisteminden memnuniyet seviyesi oldukça düşüktür. Tesisattan kaynaklanan sorunlar, konut memnuniyeti ile karşılaştırıldığında memnuniyet seviyesi banyo için düşmektedir. Ancak mutfağa yönelik memnuniyet seviyesi konut memnuniyet seviyesi ile aynıdır. Mutfağın memnuniyet seviyesinin banyoya göre yüksek olması, mutfağın yeteri kadar büyük ve fonksiyonel olarak iyi çözülmüş olmasına bağlanabilir. Yapılan görüşmeler ve plan incelemelerinden bu sonuç çıkarılmıştır. Hamravat yerleşmesinde çocuk yetiştirme memnuniyeti, konut memnuniyetinden daha yüksek bir seviyededir. Sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti ile komşulardan memnuniyet seviyelerinin oldukça yüksek olması, çocuk yetiştirme memnuniyet seviyesinin yüksek olmasının temel nedeni olabilir.

Gökkuşuğu yerleşmesinde konut memnuniyeti ile konut özelliklerine ilişkin memnuniyet seviyeleri arasında daha fazla anlamsal ilişkiler bulunmuştur. Konut büyüklüğü, oda sayısı, oda büyüklüğü, bahçe, tesisat, çocuk oyun alanları, yerleşmede çocuk yetiştirme, yaya yolları, sosyal aktiviteler, spor alanları, konutlar arasındaki mesafe ve sınırlı bir alan içinde yaşama memnuniyetlerinden oluşan konut özelliklerine ilişkin memnuniyet seviyeleri ile konut memnuniyet seviyesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Gökkuşuğu yerleşmesindeki kullanıcıların hepsi konutlarından memnundur. Ancak bazı kullanıcı tercihlerine bağlı olarak konutun mekânsal özelliklerine ilişkin memnuniyet seviyeleri çok küçük nüanslarda da olsa düşmektedir. Bu memnuniyet seviyesindeki çok küçük düşüşler, konut memnuniyet değerine çok

fazla etki etmemektedir. Ancak konut memnuniyet seviyesi ile karşılaştırıldığında mutfak ve banyo birimlerine ilişkin memnuniyet seviyesinde gözle görülür bir düşüş bulunmaktadır. Bunun nedeni kullanıcının tesisat sistemine yönelik aşırı memnuniyetsizliğine bağlanabilir. Konut yakın çevresine yönelik olarak kullanıcılar, sınırlı bir alan olarak tasarlandığı için bahçelerinden ve konut mahremiyeti ile doğrudan ilişkisi olan konutlar arası mesafelerden oldukça memnundur.

Her iki yerleşmenin konut, konut yakın çevresi ve komşu memnuniyet seviyeleri bakımından kısa değerlendirmesi; Gökkuşığı yerleşmesindeki kullanıcıların hepsinin konutlarından, Hamravat yerleşmesindekilerin ise hepsinin komşularından memnun olduğu yönündedir. Konutun yakın çevresinden memnuniyet seviyesi Hamravat yerleşmesinde daha düşüktür. Konut çevresindeki komşuları tanıyan kullanıcıların oranı Gökkuşığı yerleşmesinde daha fazla olmasına karşın, komşulardan memnuniyet daha düşüktür. Bunun nedeni bu yerleşmenin daha yeni olmasına bağlanabilir.

Konut özellikleri bakımından ise Hamravat yerleşmesindeki kullanıcılar konut ve oda büyüklüğünden, mutfak ve banyo mekânlarının kullanımından, konut çevresinin estetiğinden, yaya yollarından, çocuk yetiştirme rahatlığı ve sosyal aktivitelerden daha fazla memnundur. Ayrıca Gökkuşığı yerleşmesi ile karşılaştırıldığında, buradaki kullanıcıların yere yönelik aidiyet duygusu daha fazla, konutlarının değerli olduğunu düşünenlerin oranı daha yüksek, saygın ve statüsü yüksek kullanıcılardan oluşan bir muhitte yaşadığını düşünenlerin sayısı oldukça yüksektir.

Gökkuşığı yerleşmesindeki kullanıcılar ise konutlarının oda sayısından, bahçesinden ve modern olmasından oldukça memnundur. Yerleşmedeki çocuk oyun alanlarından, konutlar arasındaki mesafeden, sınırlı bir alan içinde yaşamaktan ve yerleşme yönetiminden memnun olanların sayısı Hamravat ile karşılaştırıldığında oldukça yüksektir. Ancak Hamravat yerleşmesinde olduğu gibi bir kulübün olmaması Gökkuşığı yerleşmesindeki kullanıcıların sosyal aktiviteler bakımından memnuniyet seviyesinin oldukça düşük olmasına neden olmaktadır.

Her iki yerleşmede de tesisat sistemine yönelik sorunlar, ıslak hacimlere yönelik memnuniyet seviyesini azaltmaktadır. Ayrıca yerleşim alanlarının kent merkezine uzaklığı, kullanıcının ulaşım bakımından memnuniyet seviyesini düşürmektedir.

Hem yerleşme hem de konut güvenliği bakımından her iki yerleşmede kullanıcı memnuniyet seviyesi oldukça yüksektir. Bunun nedeni yaşam alanında karşılaşılan suç oranlarının oldukça düşük olması ile açıklanabilir. Yerleşmeye giriş çıkışların kapıdaki güvenlikçiler tarafından tam bir kontrol içinde yapıldığına inananların sayısı Hamravat yerleşmesinde çok daha az olmasına karşın, bu yerleşmede hırsızlığa karşı konutunun güvenli olduğuna inananların oranı diğer yerleşmeden daha fazladır. Bu komşuluk ilişkilerindeki bağların daha yüksek bir seviyede olması ile açıklanabilir.

Her iki yerleşmede dikkat çekici nokta, yerleşmenin dışındaki alanlara yönelik çok düşük memnuniyet seviyeleridir. Ayrıca özellikle Hamravat yerleşmesindeki kullanıcıların yarısından fazlasını, yerleşme dışındaki hayat korkutmaktadır. Uzun süre kapalı bir çevrede yaşayan ve komşuluk ilişkilerinden oldukça memnun olan kullanıcıları, yerleşme dışındaki başka bir alanda yaşamak korkutmaktadır. Bu korku, sınırlı bir alan içinde uzun süre yaşamaktan kaynaklanıyor olabilir. Ancak Hamravat yerleşmesinde çocuk yetiştirme memnuniyetinin yerleşme güvenliğine yönelik memnuniyetten daha yüksek olduğu bulunmuştur. Çocuklarını böyle bir alanın dışında yetiştirme düşüncesi bu korkunun kaynağı olarak belirmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada incelenen dışa kapalı konut yerleşmelerindeki kullanıcıların; konutlarına, çevresine ve komşu ilişkilerine yönelik genel ve ayrıntılı memnuniyet seviyeleri araştırılmıştır. Ayrıca güvenlik kapsamındaki memnuniyet seviyeleri de incelenmiştir. Genel memnuniyet seviyeleri bakımından kullanıcıların yaşam alanlarından memnun oldukları, ancak genel memnuniyet seviyesi ile karşılaştırıldığında ayrıntılardaki memnuniyet seviyelerinin çok az da olsa düştüğü bulunmuştur. Bu yaşam alanlarının hem olumlu hem de olumsuz yanları önerilerle birlikte ortaya konmuştur.

Diyarbakır'daki bu yerleşmeler, özellikle üst ve üst-orta gelir grubu kullanıcıların talepleri doğrultusunda ortaya çıkmıştır. Bu oluşumların olumlu ve olumsuz yönleri bulunmaktadır. Üst gelir gruplarının kent merkezinden kent dışına yerleşmesi, kentteki heterojenliğin azalmasına neden olmaktadır. Bu durum, üst gelir grubunun özellikle kent merkezlerinde kentsel yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik yerel yönetim üzerinde yapacakları baskıların azalmasına neden olmaktadır. Dışa kapalı konut kullanıcılarının kentin kaosundan kaynaklanan güvensizlik duygusu, sadece kendileri gibi olanlarla bir arada yaşama eğiliminden doğan mekânsal ve sosyal ayrışma olgusu, konutların barınak olarak kullanılma düşüncesinin dışına çıkarak bir tüketim malı ve statü göstergesi haline gelmesi, toplumsal açıdan diğer olumsuzluklar olarak belirtilebilir. Dışa kapalı yerleşmelerin olumlu yönleri ise; kullanıcılarına yüksek bir yaşam kalitesi, güvenli ve çocuk yetiştirmek için uygun bir ortam, bir topluluğa ait olma duygusu, iyi bir komşuluk ve gerekli rekreasyon alanları sunmaktadır. Dışa kapalı konut yerleşmeleri kentin düzenli bir şekilde az katlı ve yatayda büyümesini sağladıkları için özellikle kent gelişimi bakımından oldukça anlamlıdır. Bu tür yerleşmeler çoğunlukla kullanıcıları için hem müstakil hem de yoğun bir yeşil alana sahip oldukları için avantajlıdır.

Kentteki güvensizlik hissiyle birlikte yitirilen mahalle yaşamı ve aidiyet duygusu, dışa kapalı konut yerleşmelerinde kullanıcılara tekrar kazandırılmaktadır. Bu araştırmada da Hamravat ile Gökkuşuğu yerleşmelerinde yaşayanlarda (%90'ın

üzerinde) yere bağlanma ya da aidiyet duygusunun oldukça güçlü olduğu ortaya çıkmaktadır.

Esnek ve değiştirilebilir bir planlama, ailenin zaman içinde değişen ihtiyaçlarına hizmet etmesi bakımından oldukça önemlidir. Değiştirilebilmeye (esnekliğe) olanak sağlayan bir konut, kullanıcı tercihleri doğrultusunda planlama kurgusundaki çeşitliliği de arttıracığından kullanıcının konut memnuniyet seviyesini oldukça etkileyecektir. Hamravat ve Gökkuşığı yerleşmelerindeki kullanıcıların mekan sayısı ve büyüklüğüne ilişkin hassasiyeti, yeni yapılacak konut tasarımlarında özellikle dikkate alınmalıdır.

İşlevsel mahremiyet olgusu, yaşam alanının kalitesi ile doğrudan ilişkilidir. Çeşitli mahremiyet seviyelerine olanak sağlayacak yaşam alanları, kişiler arasındaki amorf mekan ayarlama anlayışına hizmet edecektir. Bu tür bir davranış mekanizması, sınırlı alan savunma davranışı yönünden kullanıcılarını daha rahat bir ortamda hissettirir. Bu nedenle Hamravat yerleşmesinde olduğu gibi bitişik bir imar düzeni (kullanıcıların hemen hemen yarısı bu durumdan rahatsız) yerine Gökkuşığı yerleşmesindeki gibi ayrık bir imar düzeninin tercih edilmesi yeni tasarlanacak kapalı konutlardaki kullanıcı konut memnuniyetinin yüksek olmasına katkıda bulunabilir.

Az katlı dışa kapalı konut yerleşmelerinin çevresindeki yüksek yapılaşma, mahremiyetin bozulmasına neden olmaktadır. İncelenen yerleşmelerde kullanıcıların yarısından fazlası bu durumdan şikayetçidir. Bu tür yerleşmelerin yakın çevresindeki imar durumu yüksek katlı yapılaşmaya olanak tanımamalıdır. Kapalı konutların üretimi için arazi seçiminde müteahhit, mimar ve ilgili yöneticiler tarafından bu önemli nokta ihmal edilmemelidir.

Tasarım ve planlama, kullanıcı tercihleri yönünde yapıldığında, insan ve çevre ilişkisi sağlıklı bir biçimde kurulmaktadır. Dışa kapalı konut yerleşmelerinde kullanıcıların güvenli bir ortamda çocuk yetiştirme isteği etkili bir tercih nedenidir. İncelenen her iki yerleşmede de kullanıcıların %90'ı bu etkenden dolayı bu yaşam alanlarını seçmişlerdir. Bu araştırmada da ortaya çıkan bu önemli bir bulgu, yeni tasarımlarda özellikle bir odak noktası olarak değerlendirilmelidir.

Özellikle çocuk yetiştirme yönünde ortaya çıkan ve güvenlikle ilgili kullanıcılarda oluşan korkular (kapalı yerleşme dışında yaşama korkusu), kapalı konut çevrelerinde yaşamayı tetikleyecektir. Özellikle Hamravat yerleşmesi gibi uzun yıllar kullanılan yaşam alanlarında bu korkunun kullanıcıların yarısından çoğunda olduğu bulunmuştur. Toplumsal ayrışmayı sağlamasına karşın bu çevreler, güvenlik ve homojen bir toplum yaratan barınaklardır. Öyle görülüyor ki, bu tür yaşam alanları daha da büyüyerek devam edecektir.

6. KAYNAKLAR

Acar, B. 2006. Diyarbakır'da Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi Kapsamında Üretilen Konutların Kullanım Sonrası Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır, 114.

Acar, B., Bekleyen, A. 2008. Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi Kapsamında Üretilen Konutların Kullanıcı Memnuniyeti Açısından İncelenmesi: İslamköy ve Tur Mezrası Örneği. Anadolu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi, 9 (2), 241–259.

Akyol Altun, T.D. 2008. Yeni Yaşam Tarzları: Kapalı Konut Yerleşkeleri. Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Fen ve Mühendislik Dergisi, 10 (3): 73–85

Amerigo, M, Aragones, J.I. 1997. A Theoretical and Methodological Approach to the Study of Residential Satisfaction. *Journal of Environmental Psychology*, 17 (1): 47–57.

Amerigo, M. 2002. A Psychological Approach to the Study of Residential Satisfaction, Residential Environments, London.

Apak, S., Ülken, G., Ünlü, A., (2002). Yeni Bir Toplu Konut Yerleşmesinde 'Güvenlik Duygusunun' Değerlendirilmesi, İTÜ Dergisi/a, 1 (1): 65–75.

Bekleyen, A., Acar, B. 2007. Evaluation of the Houses Constructed in the Scope of "Return to Village and Rehabilitation Project". 3rd International Congress, Livable Environments and Architecture, Contextualism in Architecture, Proceedings, 5–7 July 2007, Trabzon. Cilt III., S. 739–752.

Blakely, E.J., and M.G. Snyder. 1997. Fortress America, Gated Communities in The United States Washington, D.C. Brookings Institution Press.

Blakely, E. J.; Snyder, M. G. 1999, Fortress America: Gated Communities in the United States, Brookings Institution Press, Washington D.C.

Blakely, E.J., Synder, M.G. 2003. Bölündükçe Yıkılıyoruz; Birleşik Devletlerde Kapalı ve Duvarlı Yerleşmeler, *Arredamento Mimarlık*, 62-67.

Bekleyen, A. 1999. Eski Diyarbakır Evlerinin Sosyal ve Kültürel Açıdan İncelenmesi: Fiziksel ve Davranışsal Konumlar. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon. 159.

Bekleyen, A., Dalkılıç, N. 2011. The influence of climate and privacy on indigenous courtyard houses in Diyarbakır, Turkey. *Scientific Research and Essays*, 6 (4): 908–922.

Berköz, L. 2008. İstanbul’da Korunaklı Tek-aile Konutları: Konut Kalitesi ve Kullanıcı Memnuniyetinin Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Planlama Bölümü, İstanbul.

Boyacıoğlu, E. 2010. Kent ve Konut. *Dosya*, 20:1.

Candaş, E. 2007. İstanbul’da Dışa Kapalı Konut Sitelerinin Tasarımında Güvenlik Konusunun İrdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü, İstanbul

Chapman, D.W. 2007. Analysis Of Determinants In Neighborhood Satisfaction Between Defended And Defensible Communities Within The General And Urban Housing Environments. Old Dominion University. VA.

Civelek, Y., Arslan, T.V. 2009. Güvenlikli Siteler: İdeal Kent Miti Gerçekte Ne Vaat Ediyor?. *Mostar Aylık Kültür ve Aktüalite Dergisi*, 55.

Cohen, J.W. 1988. *Statistical Power Analysis For The Behavioral Sciences* (2nd edn.), Hillsdale, NJ. Lawrence Erlbaum Associator.

Coy, M. 2006. Gated Communities and Urban Fragmentation in Latin America: The Brazilian Experience, *Geojournal*, 66: 121–132

Crowe, T. 2000. Crime Prevention Through Environmental Design, National Crime Prevention Institute, ABD.

Cooper, C. 1971. The House as Symbol Of Self. Institute Of Urban and Regional Development University of California, Berkeley. Working Paper No.120.

Çanga, A. 2002. 2000–2010 Dönemi Konut İhtiyacı Analizleri ve Konut Politikaları. TMMOB Şehir Plancıları Odası Konut Kurultayı, 50–57.

Çerci, S. 2010. Kamu Alanlarının Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi ve Adana. *Güney Mimarlık Dergisi*, Sayı 10: 19–21.

Çizmeçi, F., Çınar, C. 2007. İstanbul Konut Piyasasında Kitleli Tüketimin Şekillendirdiği Yeni Konut Yerleşmeleri. Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, TMMOB İstanbul Kent Sempozyumu. İstanbul.

Demirarslan, S. 2005. Türk İnsanı İçin Yapılan Konutlarda Yaşam Kalitesinin Elde Edilebilmesi İçin Gerekli Faktörler. Konut Değerlendirme Sempozyumu, 2004. Yıldız Teknik Üniversitesi Fakültesi Yayınları, İstanbul. (in Es, M., Akın, Ö. (2011), Konut Memnuniyeti)

DEMİRARSLAN, Sibel, “Türk İnsanı İçin Yapılan Konutlarda Yaşam Kalitesinin Elde Edilebilmesi İçin Gerekli Faktörler”, Konut Değerlendirme Sempozyumu 2004, Y.T.Ü Mimarlık Fakültesi Yayınları, İstanbul, 2005.

Der, V. 2005. Konut Uygulamalarında Kaliteyi Arttırıcı Bir Yöntem Olarak Tasarımda Kullanıcı Katılımı: Düzce-Beyciler Evleri Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Dülger Türkoğlu, H., Bölen, F., KorçaBaran, P., Marans, R.W. (2008), İstanbul'da Konut Alanlarında Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi, *İtüdergisi/a*, 7(2): 103-113.

Erginbaş, D. (1953), Diyarbakır Evleri, İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, İstanbul.

Es, M., Akın, Ö. 2011. Konut Memnuniyeti. *Yerel Siyaset-Aylık Bilimsel Siyasi Dergi*, 25.

Firidin Özgür, E. 2006. Sosyal ve Mekânsal Ayrışma Çerçevesinde Yeni Konutlaşma Eğilimleri: Kapalı Siteler, İstanbul, Çekmeköy Örneği. Doktora tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehircilik Ana Bilim Dalı, İstanbul.

Firidin Özgür, E. 2009. İstanbul'un Konut Alanlarında Yeni Eğilimler. Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezindeki Konuşma Metni.

Goldberg, R.B. 2006. Glen Oaks Residential Community: A Case Study About The Implications Of Gated Communities, Iowa State University, Ames, Iowa.

Güler, H., Ülkü, S. 2007. Bitişik Nizamlı Villa Tipi Konutlarda Yapısal Konfor Koşulları Üzerine Bir Araştırma. *Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 12 (2).

Güney, Z. 2009. Güvenlikli Sitelerde Oturmak Yeni Bir Statü Simgesi Haline Geldi. <http://v3.arkitera.com/s177-guvenlikli-sitelerde-oturmak-yeni-bir-statü-simgesi-haline-geldi.html>, Erişim Tarihi: 16.Ekim2010

Işık, O.,Pınarcıoğlu, M., (2001). Nöbetleşe Yoksulluk-Sultanbeyli Örneği, İletişim Yayınları, 146. (in İşlek, E. (2007), İstanbul'da 1980 Sonrasında Oluşan Kapalı Konut Alanlarının İncelenmesi)

İşlek, E. 2007. İstanbul'da 1980 Sonrasında Oluşan Kapalı Konut Alanlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, FBE Mimarlık Anabilim Dalı Tarihi ve Kurum Programı, İstanbul.

Jacobs, A., Appleyard, D., 1987. Toward an Urban Design Manifesto. American Planning Association Journal, 53: 112–120)

Karagenç, O., Ünügür, S.M. 2002. Toplu Konut Alanlarında Simgesel Performans Sorunu, İTÜ Dergisi, 1: 10-20.

Karaman, A. 1991. Toplu Konut Alanlarının Tasarımında Sosyo-Kültürel Veriler: Bazı İlke ve Ölçütlerin İrdelenmesi. Yapı Dergisi, 118: 35–41.

Kayalı, N. 2010. Kapalı Yerleşmelerin Açık Kapısı, Ulusal Konut Konferansı: Kapalı Yerleşmeler; Yeni Yaşam, Yeni Mekânlar, Yeni Sınırlar. İstanbul.

Kazmaoğlu, A. 2003. Kapalı Siteler ve Kentsel Yalıtım. Arredamento Mimarlık, 07–08: 75–76.

Kelleci, Ö.L., Berköz, L. 2006. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetini Yükselten Faktörler. İTÜ Dergisi, 5 (2): 167–178.

Lawrence, R.J., (1987). Housing, Dwellings and Homes, New Mexico.

Korkmaz, N.M. 2006. Diyarbakır ve Şanlıurfa'daki Toplu Konutların Kullanım Sonrası Değerlendirilmesi: Karşılaştırmalı Bir Analiz. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır, 290.

Kurtuluş, H. 2005. İstanbul'da Kentsel Ayrışma. Bağlam Yayıncılık, İstanbul, (in Candaş, E. (2007), İstanbul'da Dışa Kapalı Konut Sitelerinin Tasarımında Güvenlik Konusunun İrdelenmesi)

Kurtuluş, H., Perouse, J.F., Akpınar, İ.Y., Paker, N. 2006. Kentin Geleceği Tehlikede. <http://www.yenimimar.com/index.php?action=displayArticle&ID=1243>, Erişim Tarihi: 05 Ocak 2011.

Kurtuluş, H. 2009. Refahın Yeni Mekânsal Temsilleri. Mostar Aylık Kültür ve Aktüalite Dergisi, Dosya Yazıları, 55.

Low, S. 2003. Behind The Gates- Life, Security, And The Pursuit Of Happiness İn Fortress America. New York, 278, New York, USA.

Mumford, L. 1961. The City in History: Its Origins, Its Transformations, and Its Prospects. Harcourt, Brace & World Inc, New York, 657 p.

Newman, O. 1996. Creating Defensible Space, Center for Urban Policy Research Rutgers University. No.120

Öz, A. Steril Hayatlar Üzerine, <http://www.tybkonya.com/?id=385> Erişim Tarihi: 13 Ekim 2010.

Özbudak, Y.B., Bekleyen, A. 2006. Diyarbakır Dicle Mahallesi Konutlarından Elde Edilen Patolojik Bulgular. Anadolu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi, 7 (2), 343–356.

Özbudak, Y.B. 2004. Geleceğe Yönelik Stratejilerin Belirlenmesi Açısından Yarı-Gecekonduların Sosyal ve Mekânsal Boyutta İncelenmesi: Diyarbakır Fiskaya Bölgesi Dicle Mahallesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır, 169.

Özkan Töre, E., Kozaman Som, S. 2009. Sosyo-Mekansal Ayrışmada Korunaklı Konut Yerleşmeleri: İstanbul Örneği. Megaron Dergisi, 4(3).

Özsoy, A. 1994. Konut Tasarım ve Değerlendirmesinde Davranışsal Veriler. İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul. (in Der, V. (2005), Konut Uygulamalarında Kaliteyi

Arttırıcı Bir Yöntem Olarak Tasarımda Kullanıcı Katılımı: Düzce-Beyciler Evleri Örneği)

Pallant, J. 2005. SPSS Survival Manuel. Sudney: Allen and Unwin, 316.

Rapoport, A. 2004. Kültür Mimarlık Tasarım. Çev. S. Batur. Yapı Endüstri Merkezi, 135, İstanbul.

Roitman. S. 2003. Who SegratesWhom? İntemational Gated Communities Conference: Building Social Divisionor Safer Communities?, University of Glasgow. 1–23. (in Tümer, H.Ö. , Dostoğlu, N. 2008. Bursa’da Dışa Kapalı Yerleşmelerinin Oluşum Süreci ve Sınıflandırılması)

Sarıyel, A. 2001. Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti’nde Toplum Yaşantısı ve Toplu Konut Tasarımı. Yüksek Lisans Tezi, YTÜ., İstanbul. (in Der, V. (2005), Konut Uygulamalarında Kaliteyi Arttırıcı Bir Yöntem Olarak Tasarımda Kullanıcı Katılımı: Düzce-Beyciler Evleri Örneği)

Sey, Y. 1998. 75 Yılda Değişen Kent ve Mimarlık, Cumhuriyet Döneminde Konut. Tarih Vakfı Yayınları. (in Candaş, E. (2007), İstanbul’da Dışa Kapalı Konut Sitelerinin Tasarımında Güvenlik Konusunun İrdelenmesi)

Sey, Y. 1999. Tarihten Günümüze Anadolu’da Konut ve Yerleşme. Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, (in Tümer, H.Ö. , Dostoğlu, N. 2008. Bursa’da Dışa Kapalı Yerleşmelerinin Oluşum Süreci ve Sınıflandırılması)

Sezer, F.Ş. 2004. Türkiye’de Isı Yalıtımının Gelişimi ve Konutlarda Uygulanan Dış Duvar Isı Yalıtım Sistemleri. Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi, 10 (2): 79–85.

Tekeli, İ., Gürsel. Y. 2003. Saçaklanma, Kentsel Etek, Kırsal Etek. Mimarist Dergisi, 8: 69–79.

Tümer. H.Ö.,Dostoğlu, N. 2008. Bursa'da Dışa Kapalı Yerleşmelerinin Oluşum Süreci ve Sınıflandırılması. Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakóltesi Dergisi, 13 (2).

Türkoğlu, H. 1993. İstanbul'da Konut Bölgelerinde Kullanıcıların Konut ve Yakın Çevresinden Memnuniyet Derecesinin Belirlenmesi. İstanbul Teknik Üniversitesi Araştırma Fonu, İstanbul. (in Kelleci, Ö.L., Berköz, L. (2006), Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetini Yükselten Faktörler)

Türkoğlu, H.D. 1995. İstanbul'da Kullanıcının Yaşadığı Konutu ve Çevresini Değerlendirmesi. Mimari ve Kentsel Çevrede Kalite Arayışı Sempozyumu, İstanbul. (in Der, V. (2005), Konut Uygulamalarında Kaliteyi Arttırıcı Bir Yöntem Olarak Tasarımda Kullanıcı Katılımı: Düzce-Beyciler Evleri Örneği)

Yakışan, D. 2008. Postmodern Planlamanın Bir Yansıması Olarak Kapalı-Güvenlikli Siteler ve Konya Örneğinde Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Şehir ve Planlama Anabilim Dalı, Konya

Yıldırım, K., Başkaya, A. 2006. Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeye Sahip Kullanıcıların Konut Ana Yaşama Mekanını Değerlendirmesi. Gazi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakóltesi Dergisi, 21 (2): 285-291.

Yüksel, N. 2005. Günümüz Kamu Kurumlarında Yapısal Konfor Koşullarının Tespit Edilmesine Yönelik Bir Çalışma. Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakóltesi Dergisi, 10 (2).

Anonim, 2012. Diyarbakır Gayrimenkul Piyasası 2012 Araştırması.http://www.anreva.com.tr/makale/diyarbakir_gayrimenkul_piyasasi_2012_arastirmasi-45.html, Erişim: Nisan 2012.

Anonim, Komşuluk Nedir?, <http://www.filozof.net/Turkce/sosyoloji/777-komsuluk-nedir-sosyolojide-komsuluk-nedir-izahi-aciklamasi-sosyologlarin-komsuluk-kavramina-terimine-bakisi.html> .

Anonim. 2008. İşte Konutta Yeni Trendler, <http://www.emlakmusavirleri.com/haberdetay.asp?ID=9>. Erişim Tarihi: Kasım 2011.

EKLER

EK 1. Anket Formu

1) Yerleşmenin Adı

Hamravat	Gökkuşuğu
----------	-----------

2) Cinsiyeti

Erkek	Kadın
-------	-------

3) Yaşı

0-20	21-30	31-40	41 ve yukarısı
------	-------	-------	----------------

4) Mesleği

Ev Kadını	Kamu Kuruluşu	Özel Sektör	Ticaret
-----------	---------------	-------------	---------

5) Eğitim Durumu

İlköğretim	Ortaöğretim	Lisans(Üniversite)	Lisansüstü
------------	-------------	--------------------	------------

6) Medeni Durumu

Evli	Bekâr
------	-------

7) Aylık Gelir Durumu

1.000-2.000	2.001-3.000	3.001-4.000	4.001-5.000	5.001 ve Üzeri
-------------	-------------	-------------	-------------	----------------

8) Kullanıcı Sayısı

1	2	3	4	5 ve Yukarısı
---	---	---	---	---------------

9) Kullanım Süresi:

1	2	3	4	5 ve Yukarısı
---	---	---	---	---------------

10) Mülkiyet Durumu

Ev Sahibi	Kiracı
-----------	--------

	Çok Memnunum	Memnunum	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim
11-Konutunuzdan Memnun musunuz?				
12-Konut yakın çevresinden (mahalle) memnun musunuz?				
13-Komşularınızdan memnun musunuz?				
14-Konutunuzun büyüklüğünden memnun musunuz?				
15-Konutunuzun oda sayısından memnun musunuz?				
16-Konutunuzun oda büyüklüklerinden memnun musunuz?				
17-Konutunuzun mutfağınızdan memnun musunuz?				
18-Konutunuzun banyosundan memnun musunuz?				
19-Konutunuzun bahçesinden memnun musunuz?				
20-Konutunuzun tesisat sisteminden (su akarları ve giderleri, vb.) memnun musunuz?				

21-Konut ve çevresinin estetiğinden memnun musunuz?				
22-Çocuk Oyun Alanlarından ve parklardan (yeşil alan) Memnun musunuz?				
23-Çocuklarınızı burada yetiştiriyor olmaktan memnun musunuz?				
24-Yaya Yollarından (oto-yaya ayırımından) Memnun musunuz?				
25-Sosyal Aktivitelerden Memnun musunuz? (Komşularla Bir Arada Bulunmaktan)				
26-Spor Alanlarından Memnun musunuz?				
27-Sitenin yönetiminden ve verdiği hizmetten memnun musunuz?				
28-Konutunuzla komşu konut arasındaki mesafeden memnun musunuz? (gürültü, mahremiyet)				
29-Yerleşim alanının (sitenin) sınırları dışındaki yerleşkeden memnun musunuz?				
30-Önceki evinizin güvenliğinden memnun muydunuz?				
31-Yaşadığımız sitenin güvenliğinden memnun musunuz?				
32-Yaşadığımız evinizin güvenliğinden memnun musunuz?				
33-Belli bir sınır içinde (site sınır duvarları) yaşamaktan memnun musunuz?				
34-Konut ve çevresinin şehir merkezine ulaşım olanaklarından memnun musunuz?				

35-Yaşadığımız alanda herhangi bir suç olayına rastladınız mı?

Hayır	1	2	3	4 ve yukarısı
-------	---	---	---	---------------

36-Kendinizi buraya ait hissediyor musunuz?

Evet	Hayır
------	-------

37-Konutunuz, onun için harcadığınız paraya değer mi?

Evet	Hayır
------	-------

38-Site sınırları dışındaki hayat sizi korkutuyor mu?

Evet	Hayır
------	-------

39-konutunuzun hırsızlığa karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?

Evet	Hayır
------	-------

40-Konutunuzun depreme karşı güvenli olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet	Hayır	Bilmiyorum
------	-------	------------

41-Konut çevresindeki komşularınızı tanıyor musunuz?

Evet	Hayır
------	-------

42-Yaşadığımız konutun modern bir konut olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet	Hayır
------	-------

43-Saygın bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?

Evet	Hayır
------	-------

44-Statüsü yüksek bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?

Evet	Hayır
------	-------

45-Siteye giren çıkan yabancıların, kapıdaki güvenlikçiler tarafından tam bir kontrol yaptığına inanıyor musunuz?

Evet	Hayır
------	-------

46-Bir yaşam alanı olarak, konut yaşam çevrenizi nasıl tanımlarsınız?

47-Konutunuzda değişiklikler yapabileseydiniz, kaç değişiklik yapardınız ve bu değişiklikler neler olurdu?

48-Bu çevreden taşınıydınız, kaç komşunuzla yeni çevrenizde karşılaşmak isterdiniz?

EK 2. Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile yakın çevre memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	Y.A.ÇE.ME
Konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,475**
	Sig. (2-tailed)	,	,005
	N	33	33
Yakın çevre memnuniyeti	Pearson Correlation	,475**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,005	,
	N	33	33

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 3.Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile komşu memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	KOMSU.M E
Konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,354*
	Sig. (2-tailed)	,	,043
	N	33	33
Komsu memnuniyeti	Pearson Correlation	,354*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,043	,
	N	33	33

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

EK 4. Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile mutfak memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	MUTFAK
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,488**
	Sig. (2-tailed)	,	,004
	N	33	33
mutfak memnuniyeti	Pearson Correlation	,488**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,004	,
	N	33	33

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 5.Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile banyo memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	BANYO
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,474**
	Sig. (2-tailed)	,	,005
	N	33	33
banyo memnuniyeti	Pearson Correlation	,474**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,005	,
	N	33	33

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 6.Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile yerleşmede çocuk yetiştirme memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	C.YETIST
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,489**
	Sig. (2-tailed)	,	,004
	N	33	33
yerleşme çocuk yetiştirme memnuniyeti	Pearson Correlation	,489**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,004	,
	N	33	33

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 7.Hamravat yerleşmesinde konut memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	S.YASAM
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,600*
	Sig. (2-tailed)	,	,000
	N	33	33
sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti	Pearson Correlation	,600**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,000	,
	N	33	33

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 8.Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile konut büyüklüğü memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	K.BÜYÜKL
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,604*
	Sig. (2-tailed)	,	,001
	N	27	27
konut büyüklüğü memnuniyeti	Pearson Correlation	,604**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,001	,
	N	27	27

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 9.Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile konut oda sayısı memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	O.SAYISI
konut büyüklüğü	Pearson Correlation	1,000	,748*
	Sig. (2-tailed)	,	,000
	N	27	27
konut oda sayısı memnuniyeti	Pearson Correlation	,748**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,000	,
	N	27	27

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 10.Gökkuşuğu yerleşmesinde konut memnuniyeti ile konut oda büyüklüğü memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	O.BÜYÜKL
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,662*
	Sig. (2-tailed)	,	,000
	N	27	27
konut oda büyüklüğü memnuniyeti	Pearson Correlation	,662**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,000	,
	N	27	27

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 11.Gökkuşuğu yerleşmesinde konut memnuniyeti ile bahçe memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	BAHÇE
konu memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,629*
	Sig. (2-tailed)	,	,000
	N	27	27
bahçe memnuniyeti	Pearson Correlation	,629**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,000	,
	N	27	27

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 12.Gökkuşuğu yerleşmesinde konut memnuniyeti ile tesisat memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	TESISAT
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,385*
	Sig. (2-tailed)	,	,047
	N	27	27
tesisat memnuniyeti	Pearson Correlation	,385*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,047	,
	N	27	27

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

EK 13.Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile çocuk oyun alanları memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	ÇOYUN.A
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,471*
	Sig. (2-tailed)	,	,013
	N	27	27
çocuk oyun alanlari memnuniyeti	Pearson Correlation	,471*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,013	,
	N	27	27

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

EK 14.Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile yerleşmede çocuk yerleştirme memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	C.YETİST
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,522**
	Sig. (2-tailed)	,	,005
	N	27	27
yerlesmede çocuk yetistirme memnuniyeti	Pearson Correlation	,522**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,005	,
	N	27	27

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 15.Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile yerleşmede yaya yolları memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	YAYA.YOL
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,471*
	Sig. (2-tailed)	,	,013
	N	27	27
yerlesmede yaya yollari memnuniyeti	Pearson Correlation	,471*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,013	,
	N	27	27

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

EK 16.Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile sosyal aktiviteler memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	SOSYAL.A
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,543**
	Sig. (2-tailed)	,	,003
	N	27	27
sosyal aktiviteler memnuniyeti	Pearson Correlation	,543**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,003	,
	N	27	27

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 17.Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile spor alanları memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	SPOR.ALN
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,451*
	Sig. (2-tailed)	,	,018
	N	27	27
spor alanları memnuniyeti	Pearson Correlation	,451*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,018	,
	N	27	27

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

EK 18.Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile konutlar arası mesafe memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	MESAFE
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,420*
	Sig. (2-tailed)	,	,029
	N	27	27
konutlar arası mesafe	Pearson Correlation	,420*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,029	,
	N	27	27

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

EK 19.Gökkuşığı yerleşmesinde konut memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		K.MEMNU N	S.YASAM
konut memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,452*
	Sig. (2-tailed)	,	,018
	N	27	27
sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti	Pearson Correlation	,452*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,018	,
	N	27	27

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

EK 20.Hamravat yerleşmesinde konut yakın çevresi memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		YA.ÇE.ME	S.YASAM
konut yakın çevresi memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,446**
	Sig. (2-tailed)	,	,009
	N	33	33
sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti	Pearson Correlation	,446**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,009	,
	N	33	33

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 21.Gökkuşığı yerleşmesinde konut yakın çevresi memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		YA.ÇE.ME	S.YASAM
konut yakın çevreden memnuniyet	Pearson Correlation	1,000	,612**
	Sig. (2-tailed)	,	,001
	N	27	27
sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti	Pearson Correlation	,612**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,001	,
	N	27	27

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 22.Gökkuşuğu yerleşmesinde komşu memnuniyeti ile sosyal aktivitelerden memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		KOMSU.M E	SOSYAL.A
komsu memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,419*
	Sig. (2-tailed)	,	,030
	N	27	27
sosyal aktivitelerden memnuniyet	Pearson Correlation	,419*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,030	,
	N	27	27

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

EK 23.Gökkuşuğu yerleşmesinde komşu memnuniyeti ile konutlar arası mesafeden memnuniyeti değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		KOMSU.M E	MESAFE
komsu memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,443*
	Sig. (2-tailed)	,	,021
	N	27	27
konutlar arasi mesafeden memnuniyet	Pearson Correlation	,443*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,021	,
	N	27	27

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

EK 24.Gökkuşuğu yerleşmesinde komşu memnuniyeti ile yakın komşuları tanıma değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		KOMSU.M E	Y.KOMSU
komsu memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	-,505**
	Sig. (2-tailed)	,	,007
	N	27	27
yakın komşulari tanıma	Pearson Correlation	-,505**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,007	,
	N	27	27

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK 25.Hamravat yerleşmesinde ev güvenlik memnuniyeti ile yerleşmede çocuk yetiştirme memnuniyeti tanıma değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		EV.GÜVEN	C.YETİST
ev güv enligi memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,130
	Sig. (2-tailed)	,	,471
	N	33	33
yerleşmede çocuk yetistirme memnuniyeti	Pearson Correlation	,130	1,000
	Sig. (2-tailed)	,471	,
	N	33	33

EK 26.Hamravat yerleşmesinde ev güvenlik memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti tanıma değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		EV.GÜVEN	S.YASAM
ev güv enligi memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,115
	Sig. (2-tailed)	,	,525
	N	33	33
sınırlı bir alanda yasama memnuniyeti	Pearson Correlation	,115	1,000
	Sig. (2-tailed)	,525	,
	N	33	33

EK 27.Gökkuşığı yerleşmesinde ev güvenlik memnuniyeti ile yerleşmede çocuk yetiştirme memnuniyeti tanıma değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		EV.GÜVEN	C.YETİST
ev güv enligi memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,430*
	Sig. (2-tailed)	,	,025
	N	27	27
yerleşmede çocuk yetistirme memnuniyeti	Pearson Correlation	,430*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,025	,
	N	27	27

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

EK 28.Gökkuşağı yerleşmesinde ev güvenlik memnuniyeti ile sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti tanıma değişkenleri arasındaki korelasyon çıktısı

Correlations

		EV.GÜVEN	S.YASAM
ev güvenliği memnuniyeti	Pearson Correlation	1,000	,407*
	Sig. (2-tailed)	,	,035
	N	27	27
sınırlı bir alanda yaşama memnuniyeti	Pearson Correlation	,407*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,035	,
	N	27	27

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

EK 29.Kullanıcının sosyal aktivite memnuniyet seviyeleri-bağımlı örneklem t testi

YERLEŞİM	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
SOSYAL.A hamravat	33	3,1515	,6185	,1077
gökkuşağı	27	2,4815	,9352	,1800

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
SOSYAL.A	Equal variances assumed	8,813	,004	3,325	58	,002
	Equal variances not assumed			3,195	43,421	,003

EK 30. Kullanıcının yerleşme dışındaki korkuları-Bağımsız örneklem t testi

YERLEŞİM	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
S.DISI.M hamravat	33	2,4848	,9722	,1692
gökkuşağı	27	1,7407	,8130	,1565

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
S.DISI.M	Equal variances assumed	1,118	,295	3,171	58	,002
	Equal variances not assumed			3,229	57,963	,002

EK 31.Hamravat yerleşmesinde kullanıcıların kullanım süresi ve çevredeki komşuları tanıma analizi- Ki kare testi

			Y.KOMSU		Total
			EVET	HAYIR	
K.SURESI	2 YIL	Count	0	1	1
		Expected Count	,9	,1	1,0
		% within K.SURESI	,0%	100,0%	100,0%
		% within Y.KOMSU	,0%	33,3%	3,0%
4 YIL	Count	Count	1	0	1
		Expected Count	,9	,1	1,0
		% within K.SURESI	100,0%	,0%	100,0%
		% within Y.KOMSU	3,3%	,0%	3,0%
5 YIL	Count	Count	29	2	31
		Expected Count	28,2	2,8	31,0
		% within K.SURESI	93,5%	6,5%	100,0%
		% within Y.KOMSU	96,7%	66,7%	93,9%
Total	Count	Count	30	3	33
		Expected Count	30,0	3,0	33,0
		% within K.SURESI	90,9%	9,1%	100,0%
		% within Y.KOMSU	100,0%	100,0%	100,0%

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,361 ^a	2	,006
Likelihood Ratio	5,275	2	,072
Linear-by-Linear Association	8,571	1	,003
N of Valid Cases	33		

a. 5 cells (83,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,09.

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : İlham YILMAZ AY
Doğum Tarihi : 04. 02. 1975
Çalıştığı Kurumlar : İstikbal Regina Mutfak 2005, Diyarbakır
Dışkale Mimarlık Bürosu 2006, Diyarbakır
Şehir ve Çevrecilik Bakanlığı 2009, Siirt

EĞİTİMİ

İlkokul : Şair Sırrı Hanım İlkokulu
Ortaokul : Merkez Ortaokulu
Lise : Fatih Lisesi
Lisans : Dicle Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi
Mimarlık Bölümü (2005)
e-mail : y.ilham@hotmail.com